

- Fotoreportajul săptămîinii: Sus cortina!
- O elegie de Ovidiu în tĂlmăcirea lui Eusebtu Camilar.
- Eu, ma'mare și alții despre Rock and Roll de Dan Deștu.
- O scrisoare pierdută - pamflet de George Macovescu.
- În ritm atomic - reportaj de C. Coporan.
- Evadat din beznă (II)

Sibiuleasa Centrală
Regională
Hunedoara-Deș

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 24 (121)

Anul VI
14 sept. 1957

TRIO LASCU

(pag. 15)

Fotografie
de A. LOVINESCU

Gus

coartina

Fotografii de A. MIHALOPOL

Orice început de stagiune teatrală are un caracter sărbătoresc. Cu atât mai mult, în această toamnă, fiind vorba de cea de-a zecea stagiune a Republicii. Zece ani, în care numărul teatrelor din țara noastră a crescut de peste trei ori; zece ani, în care au apărut noi și noi promoții de actori, regizori și scenografi; zece ani, în care s-au creat nenumărate noi lucrări originale și s-au adus la lumina rampei cele mai valoroase opere ale dramaturgiei noastre clasice, precum și ale tezaurului dramatic universal.

Pentru a marca acest jubileu, cele aproape 40 de teatre de proză ale patriei noastre vor prezenta mîine zecilor de mii de spectatori cîte o premieră originală. Așadar, aproape 40 de piese românești, de la Alecsandri și Davilla și pînă la Ion D. Șerban, „prislea” debutanților în dramaturgie.

Teatrele bucureștene s-au preocupat ca începutul stagiunii să coincidă cu începutul carierei unui nou autor dramatic. Astfel, alături de „Ovidiu” de V. Alecsandri, pe care îl prezintă Teatrul Național, și de noua piesă a lui Ștefan Tita, „Flacăra vie” (scrisă în colaborare cu un debutant în dramaturgie, Liviu Floda), pe care o va juca Teatrul Tineretului, vin să se înregimenteze în rîndurile autorilor dramatici originali cinci noi nume (unele din ele bine cunoscute pe tărîmul scrisului, noi însă în dramaturgie). Tuturor, în prezința premierii, o caldă urare de succes în teatru!

Putești ghici din fotografie despre ce fel de piesă e vorba? Dacă nu, citești „cartea de vizită” a lui Ion D. Șerban. În fotografie: actorii Geta Cibolint, Florin Stroe și regizorul Victor Bumbestii.

În atelierele de imprimărie ale Teatrului C.Ș.R. Giulești se construiește... un copac.

„Flacăra vie” de Ștefan Tita și Liviu Floda (Teatrul Tineretului) este numită pe jumătate o piesă de debut. Ea aduce în teatru un autor nou (Liviu Floda), o problematică nouă (fiind inspirată din actiostitatea unor savanți progresiști, ca dr. Babeș, Marinescu și Parhon) și o greutate nouă pentru interpreți; aceea de a crea tipurile unor intelectuali de mare anvergură. Iați-l pe actorii Al. Critico și Ipate Mares în luptă cu această dificultate.

„Ovidiu” de Vasile Alecsandri deschide stagiunea la Teatrul Național, sala Comedia, ca omagiu adus poetului latin la sărbătorirea bimileniului său. Jucată pentru prima oară la 9 martie 1883, cu Grigore Manolescu, Aristița Romanescu și C. Nottara în rolurile principale, piesa constituie astăzi baza unui spectacol de factură modernă, realizat în regia Mariette Sadova, avînd în distribuție pe George Vrăca, Maria Bota și a.

TEATRELE DIN REGIUNI ÎN ÎNTRECERE CU CELE DIN CAPITALĂ

Și teatrele din regiuni prilejuiesc, la deschiderea acestei stagiuni, cinci debuturi în dramaturgie:

- La Teatrul Național din Craiova se va prezenta „Tudor din Vladimiri”, lucrare de debut a poetului și eseistului Mihnea Gheorghiu.
- Și Teatrul de Stat din Constanța a făcut o potrivită alegere, înscenînd o nouă piesă despre poetul Ovidiu, al cărui bimilenar îl sărbătorește întreaga omenire. Lucrarea, în versuri, se datorează lui G. Sălceanu.
- Al treilea dramaturg debutant e în același timp creatorul primei piese de teatru (ce se prezintă pe scenă) inspirate din realitățile de azi ale populației germane din țara noastră. E vorba de Johann Szekler și de piesa lui „După furtună”, pe care o va juca Teatrul German din Timișoara.
- Și teatrele de limbă maghiară înscriu debuturi. Teatrul Societății de Stat din Tg. Mureș prezintă lucrarea lui Szabo Lajos, „Refugiul”, care va vedea lumina rampei și la secția maghiară a Teatrului de Stat din Oradea.

Se încearcă să regăsim momentul din foto-
rafie în spectacolul Teatrului Municipal,
se petrece într-o pauză, la una din primele
patăși cu "Horia" de M. Davidoglu și
era Septimiu Sever, proprietarul figurilor,
nu se va mai repeta.

Un nou "Ovidiu" privit de data aceasta
de unghiul maestrului peruchier Romanița.

In atelierele de croitorie ale Municipalului, sub "pripirea" strălucitoarelor costume din "Don Carlos", se lucrează acum costumele pentru "Horia" și "Judecata".

O recunoașterea pe interpreta Annel Frank, de la Teatrul Evreesc de Eilat? In "Ratul de pământ", care va fi mai mult decât un obiectiv spectacol de estradă, o vom reînălța pe Lia König-Solper în numeroase roluri: Cocopșugaci, lumina, cochetă...

Se revizualizează "Secretul dr. Bergman" în fotografie: Magdalena Buznea și Mircea Cruceanu.

Minile își au și ele maestrilor lor. Iată-l pe unul dintre ei, Voicicov Wilhelm, de la Teatrul C.F.R.-Giulești.

Sidonia Drăgusanu "SEARA RĂSPUNSRILOR"

comedie în 3 acte
Subiectul: Într-un colectiv de actori se întrețes intrigi care par la un moment dat să ducă la un deznodământ sumbru; dar — așa cum ne-a învățat Shakespeare — totul e bine, când se termină cu bine...
Piesa se joacă la TEATRUL NOTTARA, cu Corina Constantinescu, Eugenia Bădulescu, Tatiana Iekel etc., în regia lui Gheba Georgesou.

Al. J. Ștefănescu "JUDECATA"

dramă în 3 acte
Subiectul: Într-o familie de comunați se descoperă că unul din stâlpii casei își făurește situația și și-o consolidează desconsiderând etica muncitorească; de unde decurge... judecata.
TEATRUL MUNICIPAL prezintă piesa cu V. Ronea, Tanți Cocea, Clody Bertoia, Jules Cazaban etc., în regia lui Ionel Oiteanu.

Ion D. Șerban "CASA LINIȘTITĂ"

piesă politică în 3 acte
Subiectul: Doi tineri care se iubesc, o soră care-i acroțește, un intrus, revolver, spionaj! — urmăre în fascicola a deus.
Joacă: Maria Sandu, Geta Cibolini, Florica Mițescu, Florin Stroe, Gh. Mazilu, Lucian Dinu, în regia lui Victor Bumbești, la TEATRUL ARMATEI.

Fred Vinea "SECRETUL DR.-ULUI BERGMAN"

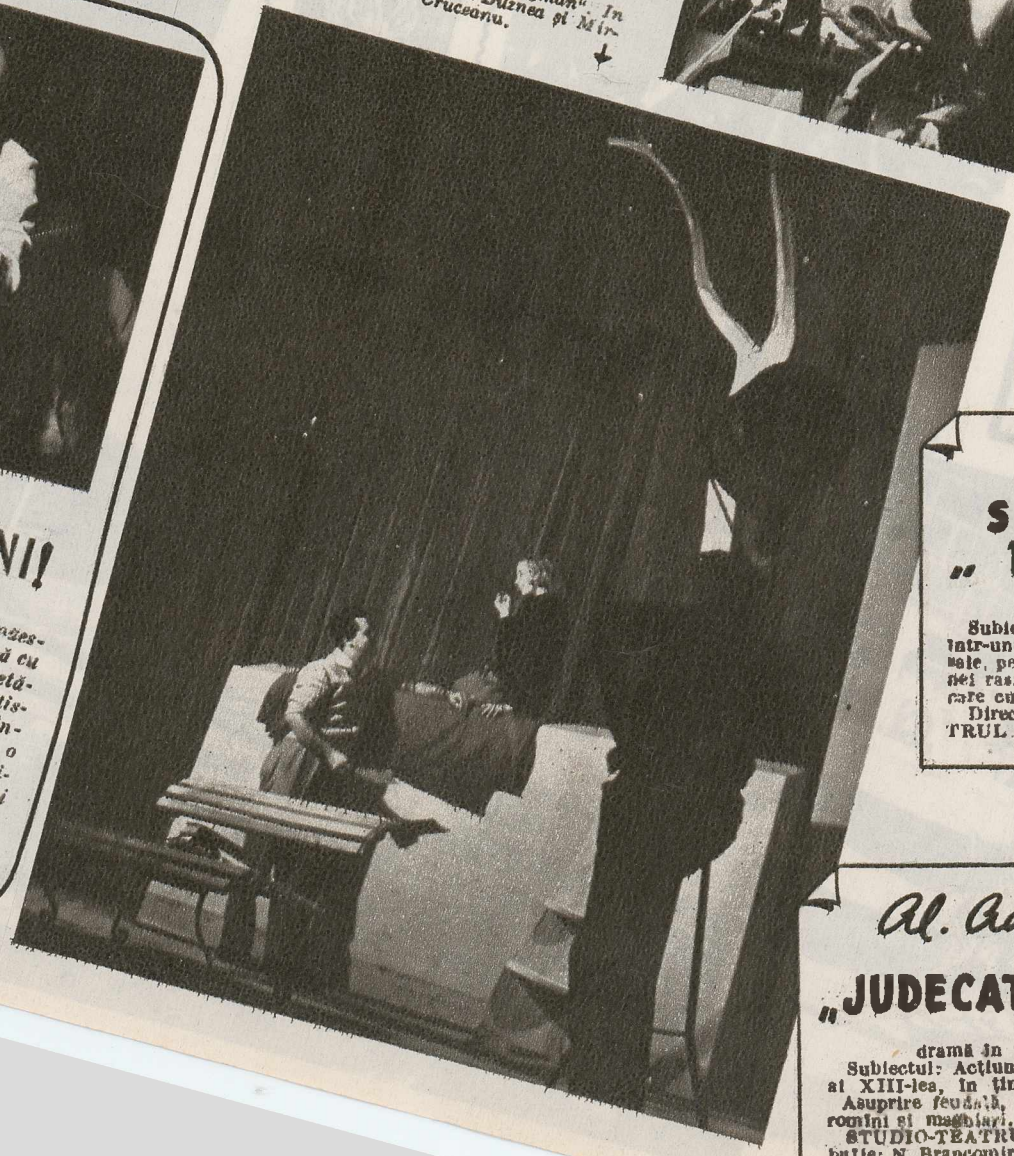
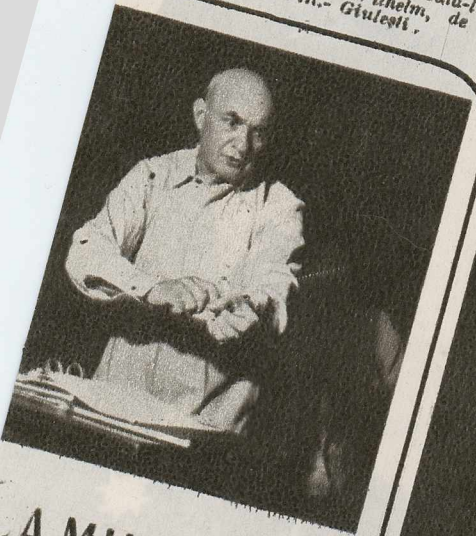
piesă în 3 acte
Subiectul: Un profesor universitar recunoaște într-unul din studenți, care e curtezanul fiicei sale, pe propriul său fiu, pierdut în anii prigoanei rasilice și găsit de niște țărani sărmani, care cu greu îl redau părinților adevărați.
Direcția de scenă: Lucian Oltroșescu. TEATRUL C.F.R.-GIULEȘTI.

Al. Adamescu "JUDECATA FOCULUI"

dramă în versuri în 3 acte
Subiectul: Acțiunea se desfășoară în veacul al XIII-lea, în ținuturile Oradiei. Asuprire feudală, lupta comună a lăbăgilor români și maghiari.
STUDIO-TEATRUL NAȚIONAL; în distribuție: N. Brancimir, G. Ciprian, Emil Botta, Geo Barton, Marietta Anca, E. Pătrășcanu etc. Regia: Miron Niculescu.

LA MULȚI ANI!

La a 70-a aniversare a sa, maestrul George Georgescu modelează cu aceeași energie și exigență interpretările sale muzicale. Tinerețea artistului a fost dovedită în-o dată de ultimul său concert — o deodată sărbătoare pentru participanții la concert și toți iubitorii de muzică din țara noastră. În fotografie: maestrul Georgescu, la o recentă repetiție.

MERDEKA!

Încă o perlă s-a desprins din coroana imperiului britanic. N-a căzut singură, ci a fost smulsă printr-o luptă dăruită și plină de jertfe. În amintire ne stăruie încă chipul hidos al colonialistului britanic ducând în mâinile sale plin de sânge două capete retezate. Capete de oameni. Dintre acei oameni din Malaya, care la Londra erau numiți „rebeli”...

Și iată că acești rebeli — un popor întreg — au reușit prin luptă să aducă pe harta politică a lumii un nou stat independent: Federația Malaieză. La 31 august, la Kuala Lumpur — capitala tinărului stat malaiez independent — zeci de mii de localnici, ovaționând și strigând într-un singur glas „Merdeka!” — libertate — asistau la ceremonia solemnă a predării „documentelor constituționale” prin care Marea Britanie recunoștea independența Malaeiei.

Lupta pentru deplina libertate și independență a poporului malaiez nu a luat însă sfârșit. Malaya, rămasă dominion britanic, mai este încă puternic subordonată din punct de vedere economic metropolei britanice, trupele engleze mai rămân pe teritoriul țării în baza unui acord cu privire la „apărare”, impus de colonialiștii care cu greu se îndură să-și ia tălpășița din regiunile unde până mai ieri erau atotputernici.

Căștigarea independenței politice a Malaeiei — o dovadă în plus a destrămării sistemului colonial — constituie, însă, fără îndoială, o victorie importantă a poporului malaiez, chează și victoriilor sale victorii în lupta pentru libertate și progres social.

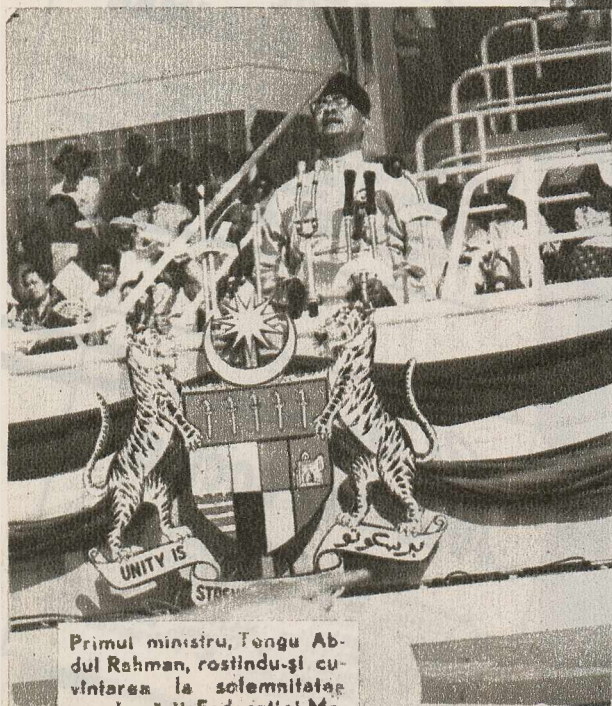
În ovațiile multimit, la miezul nopții, se înalță drapelul unui nou stat independent, ce a luat locul pentru totdeauna drapelului britanic în Malaya.

Și în noaptea trezită, capitala Malaeiei o fremătează de bucurie. Bucuria libertății cucerite...

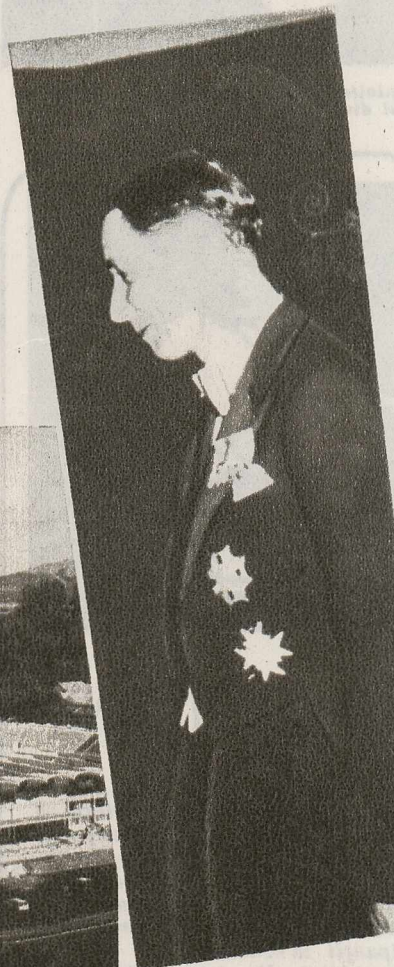
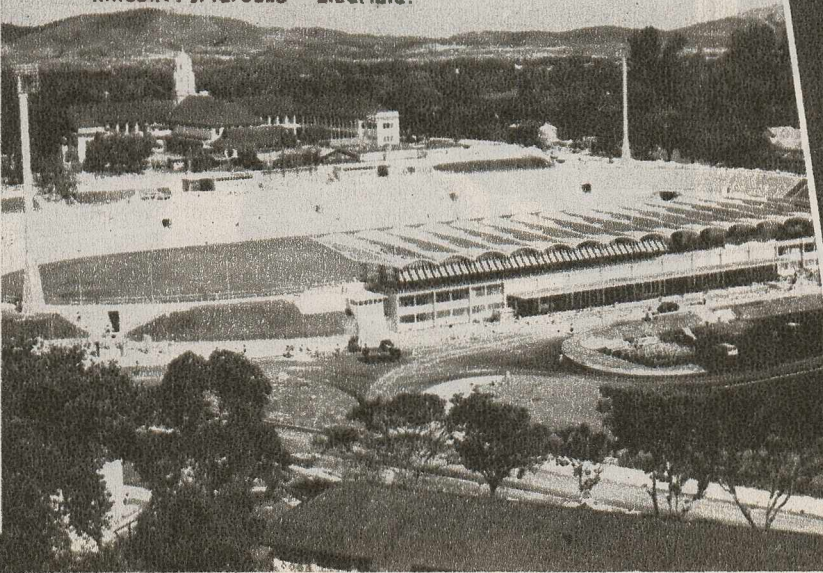
Măreasărbătore a poporului malaiez a fost subliniată și prin emițerea unui timbru special.

„Vânătorii de capete” n-au reușit nici un fel de mijloace să înăbușe lupta pentru libertate a poporului malaiez. Malaya și-a cucerit independența. Și totuși — fotografia față, transmisă de agenția Keystone la 17 august 1957, atestă această colonialiștii britanici au ținut până ultima clipă să demonstreze sermențele „larg democratice” care animă. În mijlocul junglei, la Sungei Siput, au fost aduse trupe aeriene pentru a distruge unitățile „rebeli” malaiezi. Nici artileria n-a fost uitată: bombardează căile de acces ale forțelor populare malaieze. Aceasta cu numai câteva zile înainte de recunoșterea independenței Malaeiei!...

Primul ministru, Tongu Abdul Rahman, rostindu-și cuvintele la solemnitatea proclamării Federației Malaieze.

Pe acest stadion — construit special pentru festivitatea de la 31 august — a avut loc ceremonia solemnă a proclamării Federației Malaieze. Numele dat stadionului e semnificativ: „Merdeka” — Libertate.

Sir Donald McGillivray, stăpîn atotputernic în Malaya în ultima sa postură de comisar britanic. O zi înainte din viața sa și, mai înainte de imperiul britanic.

O scrisoare pierdută

Titlul acesta nu trebuie să dea naștere la confuzii. Nu este vorba despre cunoscuta piesă a lui Caragiale, deși... ceva asemănare există. Aici avem de-a face cu un alt fel de scrisoare. Gurile rele pretind că rindurile de mai jos ar fi fost expediate de către fostul general american McCloy, fost înalt Comisar american în Germania occidentală.

My
dear
KONRAD,

New-York, 3 septembrie 1957

Îmi închipui cât ești de ocupat în aceste zile din preajma alegerilor, dar nu mă pot reține să nu-ți scriu. De câțiva vreme mă simt neliniștit, așa cum nu-mi aduc aminte să fi fost vreodată. Să fie bătrânețea, să fie oboseala, nu știu ce dracu' se petrece cu mine, însă m-au cam lăsat nervii. Înghit medicamente, încerc să dorm cât mai mult, fac zilnic o plimbare pe jos de o jumătate de oră, fumez numai țigarete, beau numai cinci whisky pe zi, evit eforturile, în sfârșit, fac totul pentru a mă liniști și nimic, nici un rezultat.

Medicii mi-au prescris să nu mai citesc ziare. Spune tu: poți? Pentru că de aici se trage totul. Nu apuc să deschid „New-York Times”, că și văd: „Răscoală antiamericană în Taiwan”; „Expulzarea atașatului militar american din Siria”; „Arestarea unor spioni americani în Ungaria”; „Uniunea Sovietică deține racheta intercontinentală”. Parcă-i un făcut: peste tot numai înfringeri.

De aceea m-am și gândit să-ți scriu. Ar fi îngrozitor, dragă Kony, să pierdem alegerile în Germania Federală. Nu mă îndoiesc că ai luat toate măsurile, însă, ca specialist în problemele voastre, lasă-mă să-ți dau câteva sfaturi.

Încă din vremea când eram înalt Comisar, ți-am spus că trebuie să acordăm atenție muncitorilor.

Interzicerea partidului comunist a fost cât se poate de binevenită, numai că tu știi cum este cu comuniștii ăștia: cu cât strîngi șurubul, cu atîta sînt mai tari. Oricît, însă, faptul că nu se pot prezenta în alegeri constituie o ușurare, cu condiția ca să nu-i scapi din vedere.

Am auzit că aveți un plan, ca în ziua alegerilor centrele muncitorești să fie împinzite cu forțe polițienești, care să nu permită nici o mișcare. Mi-au plăcut foarte mult măsurile șefului poliției din Hamburg, care vrea „să-ți țină pe muncitori tot timpul sub un control sever”. Știu eu ce înseamnă aceasta! Konrad, dă-i dispoziții ca trupele lui să aibă armele încărcate și să nu ezite să tragă fără somație.

N-ar fi rău, dacă ar face apel la niște vechi specialiști. Vezi că și noi, și englezii, i-am eliberat pe toți cei arestați pe vremuri, când am făcut greșeala de neiertat de a respecta pactul de la Potsdam. Bieții oameni au stat atîta timp lipsiți de libertate, în vreme ce noi aveam nevoie de ei!

Ei, dar bine că mi-am adus aminte! Am citit cu mult interes că la Karlburg a avut loc întâlnirea internațională a S.S.-iștilor. Bună treabă Konrad! Nici nu se poate ceva mai potrivit pentru a le mai tăia nasul domnilor muncitori! Ai văzut ce frumos a vorbit Kurt Meyer, știi — fostul comandant al formațiilor de tineret hitleriste? N-am ce zice, i-a pus la punct pe toți, când a declarat: „Ne-am făcut datoria în timpul războiului... Poporul german trebuie să știe că S.S.-iștii au fost calomniati!” Păi, nu-i așa? Aceste trupe de elită au fost ponedrite pe nedrept. Nu zic, și-au mai făcut ei de cap pe ici, pe colo, dar ce frumos au lucrat în Polonia, Cehoslovacia și, mai ales, în Uniunea Sovietică!

Ai grijă de ei, Kony! Băieți buni și săritori la nevoie! De altfel, află că știi totul. Mi s-a raportat despre conferința de la Stuttgart a foștilor colaboratori ai lui Hitler, conferință la care l-ai trimis pe Gerstenmeier. N-am habar de ce ți s-a comunicat, dar noi sîntem informați că a făcut o bună impresie faptul că un colaborator intim al tău, președinte al Bundestagului, a promis foștilor con-

ducători ai partidului lui Hitler o completă reabilitare, în cazul că vor da dovadă de loialitate față de guvernul tău. Vezi că poți conta îndeosebi pe Sepp Dietrich. Experiența lui de general S.S. ți poate fi de mare folos.

Dar să ne întoarcem la alegeri. Ai grijă, dragă Konrad, și concentrează-ți focul împotriva partidului social-democrat. Nu se poate să nu-și fi băgat nasul comuniștii pe acolo, pentru că masa social-democraților a cam luat-o razna. Ai văzut că au început să-i huiduiască pe conducători? Chestia e tare complicată. Cu șefii partidului ne-am înțeles și vedem că pînă acum respectă contractul. Așadar, foc împotriva partidului social-democrat „infecat de comunism”, însă mai cu grijă pentru conducători.

Pe de altă parte, strînge legăturile cu Partidul German. Noi am luat măsuri ca ei să vă susțină, militînd pentru un guvern de mîna forte, pentru politica N.A.T.O. și pentru echiparea diviziilor voastre cu armament atomic.

După cîte știu și Partidul Refugiaților o să vă susțină. De altfel, programul lor nu diferă de al vostru: reînarmare, politică antisovietică, revendicarea frontierelor Germaniei din 1937... Dacă observi că în ultimul moment încearcă să vă șantajeze, adică să vă ceară bani, adu-le aminte că am dat dispoziție la „Chase National Bank” ca, prin „Asociația monopolurilor germane”, să li se plătească două milioane de mărci pentru propaganda electorală. Mai mult, nici un pfenig!

De altfel, s-a hotărît ca aceeași asociație să verse în casa partidului tău, pentru ultimele cheltuieli în campania electorală, încă zece milioane de mărci, ajungînd astfel la treizeci

de milioane. Vreau să-ți spun că industriașii voștri s-au cam tocmît. Voiau să dea mai puțin. Am impresia că acești cărpănoși nu înțeleg importanța alegerilor de acum; nu-și dau seama că dacă le pierdem, începe toboganul. În calitate de membru în consiliul de administrație de la „Deutsche Bank”, „Lufthansa”, „Concercul electric renano-west-falian”, „Concercul Wehrhan”, ai putea să le atragi atenția să lărgească acum băierile pungii, cît nu este prea tirziu.

Trebuie să recunosc că programul vostru electoral conține noutăți. Chestia cu capitalismul popular mi-a plăcut. Am folosit-o și noi și ne-au căzut destui în plasă. Dați-i înainte, fiindcă agîtînd această lozincă, o să mutați vîntul din pinzele corăbiei social-democraților în pinzele voastre.

Nu-mi place, însă, că nu sînteți mai tari cu cei din Germania răsăriteană. Dacă nu poți tu s-o faci, dă-le drumul celor din Partidul Refugiaților, S.S.-iștilor, pune-i pe toți să strige că guvernul din Berlin este vîndut Moscovei. Cunoști formula, cunoști limbajul. Nici o jenă, dragă Konrad, pentru că altfel curentul existent la voi pentru reunificarea Germaniei devine fluviu, iar simpatia pentru Berlin devine o boală generală.

Cred, de asemenea, că n-ați făcut destulă propagandă antisovietică. Zău, parcă ați uitat meseria! Vezi că ai pe acolo niște băieți pricepuți, colaboratori apropiați ai lui Goebbels. (S-a sinucis, dobitocul! Ce treabă bună ne-ar fi făcut acuma!). Reluați vechea poveste cu „pericolul roșu”, „invazia Europei”, „pregătirile de război”; spuneți că pe Elba stau gata de atac 500 de divizii sovietice, spuneți ce veți vrea, mințiți, mințiți cît mai mult, pentru că, știi prea bine, cu cît minciuna este mai mare, cu atît este mai crezută. Luați exemplul de la presa noastră, de la Vocea Americii, de la Europa Liberă...

Mărturisesc că, scriindu-ți toate acestea, m-am mai calmat. Ți dai seama că dacă nu cîștigăm alegerile, dacă tu nu mai ești în fruntea guvernului de la Bonn, se naruie totul: N.A.T.O., bazele aeriene, business-ul postru, totul, totul, dragă Kony, se duce ca și cînd n-ar fi existat niciodată. Nu-i păcat de noi, de munca noastră? Adu-ți aminte de eforturile făcute în vremea cînd eram înalt Comisar la voi, de planurile noastre!

Fii energic, my dear! Îmi pun toată speranța în tine, în experiența ta și în a celor ce te înconjoară. Nu precupeți nimic. Orice, pentru a învinge.

Heil!
McCLOY

Pentru conformitate cu originalul:
George MACOVESCU

ALEGERILE DIN GERMANIA

— Eu le-am dat un picior în război; voi trebuie să le dați un picior în alegeri...

desen de Rik AUERBACH

IN RITM

ATOMIC

de Constanța
COPORAN

Fotografii de
E. IAROVICI

Ciclotronul... Acum un an și jumătate, când am dat drumul unei notițe ce cuprindea cuvântul acesta ciudat, am controlat de vreo trei ori felul cum l-am scris și m-am surprins, înciudată, că-l rostesc mereu cu aceeași greutate. Lună de lună, viața mi-a impus apoi — dumneavoastră nu? — alfabetizarea atomică. Azi atom, mâine fisiune, poimîine reactor. Un fel de „az-buche” modern, ultramodern, cu care generația mea, din țara mea, nu credea să aibă de-a face atât de curînd. Cu cei mai tineri ca noi s-a petrecut altceva. Ei au învățat reacțiile nucleare o dată cu poeziile lui Eminescu. Au desființat, fatal, cercurile izolatoare de miraj și de legendă din jurul uraniului, al deuteriului. Discută despre ele ca despre pline și despre apă, lucrează la construcții atomice, se specializează ca studenți, dacă vor, în fizică nucleară și au certitudinea că vor fi plasați în centre atomice așa cum au absolvenții în medicină certitudinea că vor fi plasați să lucreze în spitale sau dispensare. La cei din generația de pînă la zece ani, la onor puștimea noastră, procesul de însușire a mentalității atomice este și mai direct. La ei se petrece, dacă vrei, o osmoză. O trecere directă în conștiința, în constituția lor, a modernismului atomic. E mai mult decît firesc. Dacă tatăl lui Mihăiță construiește ciclotronul și tatăl lui Gică lucrează la reactor, atunci Gică și cu Mihăiță nu pot construi din cuburi decît reactoare și ciclotroane...

Da, cu generația noastră, cu generațiile mai bătrîne decît a noastră a trebuit să se petreacă un proces de acomodare. Mă gîndesc la încercatul constructor Grînn. Mă gîndesc la montorul Grandori și la alții. Cînd au auzit că urmează să se construiască un reactor și un ciclotron, s-au întrebă simplu: ce-or mai fi și astea? Cînd s-au dumirit, s-au hotărît să

aici, omul cu care stau acum de vorbă va pune în funcțiune ciclotronul. Se vor dezlănțui atunci imensele energii. Particulele alfa vor fi accelerate pînă la 25 milioane electronvolți; deuteroni, pînă la 12,5 milioane electronvolți...

Deci aici e sala de comandă. Alături e sala experimentală, a observațiilor și măsurărilor. De aici, cu ajutorul celor mai sensibile aparate, echipa de cercetători va urmări experiențele din sala ciclotronului. Cînd spui „experiențe” îți reprezinti un laborator în care cercetătorul lucrează imediat, nemijlocit, asupra experimentului. Aici, la ciclotron, va fi cu totul altfel...

Sala experimentală este despărțită de sala ciclotronului, a radiațiilor primejdioase, printr-un perete de beton lat de doi metri. În perete se află o ușă metalică. Cît de versat scriitor de povestiri științifico-fantastice ar trebui să fiu, ca să văd descriu? Cilindriță, înaltă de 3 m, cu un

vină pe șantier. Cînd au început să lucreze, s-au antrenat. Cînd au dat de greutatea treburilor nemaivăzute și nemaifăcute, s-au înverșunat. Azi sînt entuziasmați. Grînn spune patern: „Ciclotronul nostru”, iar Grandori îi asigură pe întîmplătorii reporteri că la montarea viitorului ciclotron va ști să lucreze cu echipa lui mult mai bine și mai iute...

CICLOTRONUL

Prin fereastra largă văd în față clădirea reactorului, coșul său zvelt, masivele sale turnuri de răcire. Această primă instalație atomică a noastră a intrat de curînd în funcțiune. A devenit, adică, un izvor de neutroni care servesc la cercetarea nucleului atomic și la producerea radio-izotopilor...

Curînd va intra în funcțiune și ciclotronul... Mă aflu în clădirea lui, într-o încăpere ce aduce ca dimensiuni cu o sală de festivități. În jur se agită zeci de oameni: montează, sudează, migălesc legături electrice. Împreună cu viitorul șef inginer al ciclotronului, stau la o masă — mai bine zis stăm în picioare, lîngă o masă, și... discutăm fizică atomică. E o masă cu totul neobișnuită: masa de comandă a ciclotronului. De aici, peste puțină vreme, cînd constructorii, montorii și electricienii își vor fi terminat treaba, cînd nu va mai pluti praf prin aer, cînd totul va arăta ca în pozele despre automatizare care ne impresionează atât — de

diametru de 2,40 m, ea e construită din oțel și va fi umplută cu apă, în vederea protecției. Iată-o glisînd pe șinele-i groase, rotindu-se și aducîndu-și în fața mea fanta de trecere din sala experimentală spre sala ciclotronului. Pășesc cu emoție prin deschidere... Cît de puțin se va trece prin această ciudată paserelă, la ciclotron, după ce instalația va intra în funcțiune!... Și cite dozări de radiații va face dozimetristul, pînă se va convinge că aerul de la ciclotron nu mai este primejdios și că metalic colos în chip de ușă își poate îmbilnzi autoblocajul electric, pentru a permite omului să-i calce paserela spre ciclotron!...

În sfîrșit, sala ciclotronului... Teatrul de luptă al cercetătorului, cu tainele materiei. Iată ciclotronul, acceleratorul de particule încărcate electric. Privesc monumentală instalație și caut să identific părțile sale componente, după schița desenată în pripă, dar cu mult spirit pedagogic, de inginer, pe carnetu-mi de notițe. Iată electromagnetul de 120 de tone... Vă imaginați dimensiunile lui, nu? Cînd instalația va intra în funcțiune, el va crea cîmpul magnetic în care se vor mișca particulele încărcate electric emise de sursa de ioni din inima instalației.

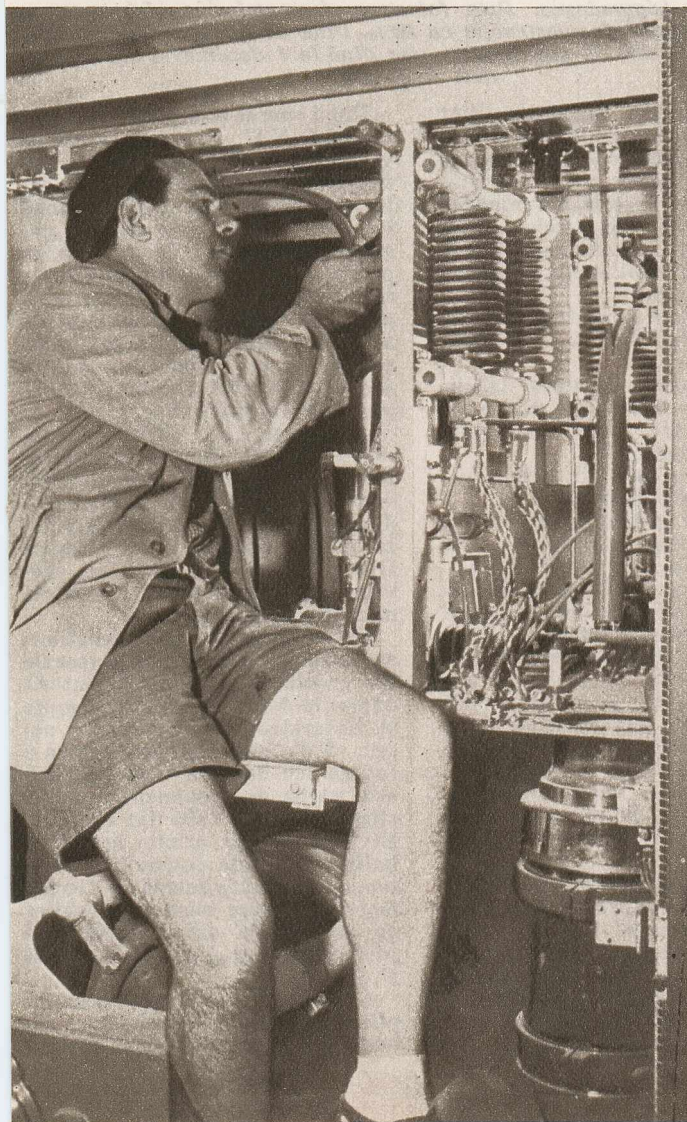
Iată polii electromagnetului și, în capcana lor, camera de accelerare, vidată. Datorită cîmpului electric alternativ creat într-însa, particulele încărcate sînt accelerate pînă la colosale energii; și cu aceste viteze extraordinare ele aleargă ca niște spiriduși nebuni, prinși într-o ciudată horă spiralată. Imaginați-vă spiridușii dansatori: deuteroni (nucleu de hidrogen greu), particule alfa (nucleu de heliu), protoni (nucleu de hidrogen)... Și imaginați-vă viteza sarabandei lor corespunzătoare unei energii de 12,5 milioane electronvolți la deuteroni și 25 milioane, la particule alfa...

Inginerul Nistor Mihai și montorul Popescu Nicolae fac o verificare a camerei de accelerare a ciclotronului.

Sunt examinate cu grijă sudurile marii uși cilindrice cu lanță.

Accelerate în felul acesta, particulele încărcate constituie o imbatabilă artilerie. Incepe bombardamentul. Arena este camera de reacție. Tintele sînt nucleele atomilor aflați aici. Nuclee de carbon, de sulf, sau de alte substanțe, a căror comportare sub bombardamentul particulelor încărcate îi interesează pe cercetători... Iată dar cum, cu ajutorul ciclotronului, se va putea pătrunde în miezul nucleului atomic, pentru descoperirea de noi secrete ale materiei... Și tot cu ajutorul ciclotronului se vor putea produce izotopi radioactivi, atât de necesari industriei, medicinei și cercetărilor din diferite domenii de activitate științifică.

OAMENII

Trec printr-una din zecile de săli ce adăpostesc instalațiile auxiliare ale ciclotronului. (Ca și ciclotronul, toate instalațiile ne-au fost furnizate de Uniunea Sovietică).

În dreapta mea, în fața unui tablou electric, un băiețandru. La vreo cîțiva metri de el, apărînd pe ușă, un altul:

— Terminași, Sandule?

— Terminai.

Vorbește din nou proaspătul venit, dînd din cap (în glumă), așa cum l-o fi văzut făcînd pe șeful lui (în serios), atunci cînd e sceptic:

— De terminat, oi fi terminat tu... Dar cum?

Jignitul se încruntă, tace, îl privește lung. Apoi, cu ciudă:

— Ascultă, bă, ce tot mă iei în balon?

Și deodată, ca suprem reproș:

— Crezi că mă joc de-a ciclotronu'? Ori lucrez serios, ori mă las păgubaș!...

Categoric, una din două. Ciclotronul nu admite o treabă tirguită, mediocră. Aici și se cere un ritm deosebit și un lucru de înaltă calitate. Și este impresionant cît de adînc au înțeles oamenii acest lucru.

...Stan Gheorghe, cu echipa lui de unsprezece zidari, a pus primele cărămizi ale ciclotronului. Cînd au început turnările de betoane, a trebuit să se treacă la lucru în două schimburi. În același timp, trebuiau executate, în paralel, lucrările de exterior. Volumul de muncă crescuse deci considerabil. Se impunea lărgirea echipei. Dar asta însemna timp pentru instruirea și calificarea noilor veniți; și nici o clipă nu putea fi pierdută. Și atunci cei doisprezece zidari au hotărît să-și ia asupra-le tot lucrul. A fost un asalt de muncă eroică, susținut uneori în lupta cu frigul și cu nesomnul, pînă la uitarea de sine.

... Montorul șef de brigadă Sas Alexandru. A lucrat și și-a îmbogățit experiența pe șantierul celor mai mari centrale electrice ale țării. Dar, așa cum o spune și el, nicidecum munca nu i s-a părut mai interesantă, mai atrăgătoare, decît pe „șantierul atomic”. După ce a terminat lucrările la reactor, a venit la ciclotron. Ca și Grandori, trece drept unul dintre montorii cei mai... „de temut”. „De temut” sub aspectul cunoștințelor și al calificării profesionale, sub aspectul hărniciei sale, uneori ieșite din comun.

O verificare a circuitelor electrice ale stației de emisie radio; această stație alimentează ciclotronul cu tensiune de înaltă frecvență.

Virgil TEODORESCU

MEDIDIA

De te-abăteai spre malul cu lîntiți și șovar pe drumul ce-ai dată-tăia al bălții pîntec te ameșea duhoarea nămolului amar și-ți chinuia auzul batracianul cîntec.

Se tolănea amiaza cu soare cald în stuț în aerul ca sticla de Turda limpezită, dar spre amurg înțararii, besmetici de zăduș, flșneau în rogoale, ca fumul dintr-o plită.

Prin casele de piatră bolnavă și chirpici se aprindea tizicul în fața ușii scunde care-mpletea o plasă, spre-a nu putea pătrunde aceste fiare crude cu trompele lor mici.

Azi, însă, balta fuge-n pămînt, secată toată, șovarul își trăiește coșmarul de sfîrșit și în vîzduh se stinge nocturnul zumzuit al fiarelor de pradă cu trompa rețezată.

AMINTIREA

Îți cade amintirea la picioare în rogoale moi, ca o ninsoare, și uneori rămiți pe loc și-ngheși Cu tălpile-nfundate în nămeși.

Răsună vremea-n tine ca-ntr-o scoică Dar spre-nserat cînd trece-n zbor o troică Peste omătul gros, cu caii-n spume, Faci semne să te ia — și-ajungi în lume.

VILTAVA

Trec peste poduri. Apa, gilguitoare, sumbră se-apeacă pe sub ele ca o umbră.

Trec peste poduri. Cerul verzui ca de petrol atrîna ca un pod imens în gol.

Ce sur e totul, ca-n legende vechi! Trec spre coline-ndrăgostiți perechi!

Și Viltava, prin ceața care cerne, milenii la picioare le așterne.

Praga, 1967.

Iată-l, tîrziu, simbătă după masă, prăfuit, nădușit, obosit după săptămîna de lucru. Dă ultimul raport inginerului, înainte de plecarea acasă. Și, la despărțire, îi spune că a doua zi va pune la punct o nouă lucrare.

— Miine? — întrebă inginerul. Dar miine e duminică. Nu-i nevoie să vii...

— Asta o spuneți dumneavoastră — răspunde simplu Sas. Eu am planurile mele, șocotelile mele... Așa că...

Așa că lucrez. Pentru că am planurile și angajamentele mele. Pentru că mă atrage și-mi place munca la ciclotron. Pentru că mi-e dragă construcția aceasta, vreau s-o văd gata cît mai iute și — de ce să n-o spun? — vreau să mă mîndresc atunci că am lucrat și eu la ea...

ÎNCHEIERE

La ora cînd scriu aceste rînduri, inginerii, tehnicienii și muncitorii noștri, ajutați la fiecare pas de inginerii și tehnicienii sovietici specialiști, dau bătălia finisării lucrărilor ciclotronului. La ora cînd dumneavoastră veți citi rîndurile mele, lucrările actuale vor fi depășite. Dar veșnic prezente și vii vor fi faptele de muncă și dovezile de entuziasm ale constructorilor ciclotronului.

... Mă gîndesc la generațiile de după noi; la generațiile pe care încă nu le cunoaștem, care vor veni. Cred că ele vor învăța nu numai fizică nucleară, ci și istoria fizicii nucleare în țara noastră. Și alături de numele savanților noștri atomiști, alături de numele cercetătorilor descoperitori, vor fi trecute în această istorie și numele constructorilor primului reactor și ai primului ciclotron românesc.

AL 115-lea MARTOR

A trecut aproape un an de la înfringerea contrarevoluției. Răni-le au fost în mare parte vindecate. Au fost reparate aproape toate clădirile avariate, iar azi se mai lucrează numai la acelea care au avut foarte mult de suferit.

În Budapesta se desfășoară o muncă de mari proporții. Apar noi construcții, nu numai în locul celor care au trebuit să fie dărâmate din cauza gravelor avarii suferite în zilele contrarevoluției, ci și pe locurile rămase virane după cel de-al doilea război mondial. În locul „Galeriei Modei Maghiare“, incendiate de contrarevoluționari, se va ridica cel mai mare și mai modern magazin din Europa centrală. Chiar la fostul sediu al contrarevoluționarilor, pe un teren uriaș, se lucrează intens. Piața va fi lărgită, circulația vehiculelor va fi raționalizată și, în felul acesta,

se va rezolva o veche problemă de urbanistică. Pe calea Rákoczi a și început construcția unui mare bloc de locuințe cu șase etaje. În locul Palatului Regentei din Buda, care a fost aruncat în aer în timpul războiului, se ridică acum un bloc cu șapte etaje. În afară de numeroase locuințe, va fi amenajat aici cel mai frumos restaurant din Buda. ... Bătrâna Budapestă devine din zi în zi mai tânără și mai frumoasă.

★

Deasupra capitalei maghiare coboară pe nesimțite o seară liniștită și răcoroasă. Străbat străzile — calea Rákoczi, învăluită de la un cap la altul într-o pădure de schele, bulevardul care pornește întortochiat de pe malul Dunării — privesc casele și mă minunez. Dispar pe rând din chingile lor scările constructorilor și dindărătul schelelor

De șantierul celor 2000 de apartamente ce se construiesc în cartierul budapestan Lágymányos. Prin folosirea elementelor prefabricate, se scurtează timpul de construcție cu 80%. Până acum au și fost predate locatarilor 220 de apartamente, iar pînă la 1 decembrie vor fi predate încă 194.

se ivesc fațadele întinerite. Sînt vechile noastre case budapestane, colorate în cenușiu pal sau în verde deschis. Jaluzelele portocalii zîmbesc în umbrele serii. Mă minunez adăstînd urmele harnicelor mîini muncitorești, dar deodată vînzătorul de ziare îmi strigă în urechi, oferindu-și ziarul:

— Telegramă de protest adresată secretariatului O.N.U.... Telegrama de protest...

Glasul se pierde în vîietul străzii. Mă întorc la restaurant și cer un pahar cu bere. Lîngă mine vorbește doi muncitori:

— La noi a fost azi miting fulger. A vorbit inginerul...

— Noi am semnat chiar la locul de muncă, așa, cu mîinile pline de ulei... S-a cam pătat hîrtia...

O frămîntare subită a cuprins azi Budapesta. Muncitorii de la Csepel au trimis vineri dimineață 24.000 de semnături la Ministerul de Externe. Cu miile, cu zecile de mii curg telegramele și scrisorile din toate colțurile țării, purtînd în ele un singur gînd, un singur mesaj:

— Să fie retrasă de pe ordinea de zi a O.N.U. așa-numita „problemă ungară“! Să nu se amestece nimeni în treburile noastre interne!

Tovarășul Ianos Kadar, președintele Consiliului de Miniștri al R.P.U. și prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, în mijlocul participanților la un miting din Kisujszállás, cu prilejul sărbătoririi „Marilor zile cu-mane“.

După cum se știe, Comitetul special al O.N.U., avînd în frunte pe vechiul și înrăitul trădător de patrie danez Alsing Andersen, a întocmit un raport care cuprinde două volume cu un total de 500 de pagini, adică 150.000 de cuvinte, cu privire la așa-zisa „problemă ungară“. Credincios sieși, Andersen a prelucrat în întregime declarațiile a 114 trădători de țară mai mari sau mai mici, aidoma lui. Dintre aceștia, 111 sînt necunoscuți, iar restul de trei sînt foarte importanți — cei trei „K“: Kéthly — Király — Kövágó, figuri arhicunoscute în Ungaria. Kéthly Anna: social-democrată de dreapta, înrăită trădătoare a muncitorimii. Király Béla: rudă apropiată a lui Gömbös Gyula, generalul lui Horthy. Kövágó József, primarul de tristă memorie al Budapestei.

Desigur, în fața imperialiștilor, cuvîntul unor asemenea personaje are greutate; el poate fi cîntărit numai în dolari-aur. Pot fi crezute și declarațiile lor: că albul e negru, că da înseamnă nu, că ziua e totuna cu noaptea — atunci cînd este vorba de evenimentele de la sfîrșitul anului 1956 din Ungaria. Ei pot plămăsi oricîte asemenea baliverne în fața domnului Andersen, cu o ardoare demnă de o cauză mai bună, spre bucuria urechilor de măgar ale exportatorilor de „democrație“ și „libertate“ made in U.S.A.

Ar fi însă inutil să discutăm plămăsiile acestor lepădături ale istoriei. Este de ajuns dacă autorul

acestor rînduri — ca al 115-lea martor — depune, fie și neinvitat, mărturie în fața opiniei publice. Fiecare cetățean al României — cărora li se adresează articolul — să fie, așa cum dorește și martorul, judecator sincer și nepărtinitor, alături de reprezentanții din cadrul O.N.U.

Martorul locuiește la Kőbánya, unul din cele mai mari cartiere muncitorești din Budapesta. În dimineața zilei de 23 octombrie 1956, el a fost la fabrica de automobile, apoi, pînă la ora 2 după miezul nopții, a stat la sediul organului central al partidului „Szabad Nép”, și a văzut următoarele: înainte de amiază apăruseră la fabrica de automobile niște necunoscuți, avînd la ei manifeste. Muncitorii — în special cei vîrstnici — i-au luat la goană cu manifestele lor cu tot. Starea de spirit a fost destul de calmă; muncitorii își vedeau de treabă. La amiază, în birou a avut loc o serioasă discuție de specialitate în legătură cu aparatele de radio montate în automobile. După-amiază mulțimea a început să se strîngă în fața sediului ziarului „Szabad Nép”. Cître ora 6 s-a putut auzi următorul cuvînt de ordine: să fie stinsă steaua roșie de neon. Paza s-a conformat. Apoi s-a cerut ca steaua să fie dată jos. Pe la ora 8 niște indivizi necunoscuți, cu mutre suspecte, au pătruns în clădire. Aveau la ei niște pachete cu arme. Susțineau că din clădirea postului de radio s-a tras cu ele asupra demonstranților. La întrebarea martorului dacă se trage din interiorul clădirii și cum de au ajuns ei să dețină cartușe, s-a răspuns cu amenințări grosolane. Ceva mai tîrziu martorul a văzut cu ochii săi, civili înarmați în jurul Teatrului Național. În rîndurile celor care urlau se auzeau lozinci șoviniste și imprecacii la adresa partidului. În jurul orei 10 bandele de huligani au început să devasteze sediul ziarului; pe la miezul nopții ei au pătruns în clădire și în cîteva clipe au consumat toate băuturile existente la bufet. Din acea clipă clădirea — din care nu se trăseseră nici un foc asupra demonstranților — era plină de indivizi beți care umblau ca niște fiare. Martorul însuși a proptit de perete pe un individ cu o pălărie de vînător „à la Mindszenty”, care nu mai era în stare nici să se țină pe picioare. Martorul a petrecut noaptea de 23 spre 24 octombrie într-o clădire publică și a văzut cu proprii săi ochi acele arme noi-nouțe, de proveniență englezescă, ce fuseseră confiscate de la bandiții care atacaseră miliția. El a vorbit cu doi indivizi înarmați, care fuseseră arestați în cursul nopții. Unul dintre ei, evadat în zorii zilei dintr-un institut de co-

recție pentru minori, avea asupra lui o armă, numeroase cartușe și două grenade, iar celălalt fusese implicat înainte de 23 octombrie într-un proces de vagabondaj.

În ziua de 24 octombrie martorul a fost la sediul central al unuia dintre șefi, Dudás József, și a văzut bandele constituite din deținuți. A fost martor ocular la măcelul din Piața Republicii, a văzut cadavrul unui tînr soldat în vîrstă de 20-22 de ani și rămășițele a doi ofițeri masacrați în mod bestial. A văzut cum zi de zi creștea teroarea. În culegerea de hasme a domnului Andersen (care, desigur, nu poate fi confundată cu opera marelui povestitor danez Hans Christian Andersen) se scrie că perioada dintre sfîrșitul lui octombrie și 4 noiembrie s-a caracterizat prin „consolidarea” situației. Martorul însă a văzut în zilele acelea cum huliganii jefuiau gara din apropierea locuinței sale. El însuși a participat la urmărirea unui bărbat care furase dintr-un magazin cîteva duzini de cămăși.

Între timp fuseseră arestați și închiși într-o clădire militară mai multe sute de comuniști, soldați, civili, femei, bărbați fără de partid, cu intenția de a fi executați în masă cu mitralierele în zorii zilei de 4 noiembrie. În curtea clădirii fusese deja presărat rume-gușul.

În zilele acelea ajunseseră pe rug operele lui Gorki, Tolstoi, Petöfi și Andersen. Atunci fusese declarat războiul împotriva lui Sadoveanu, Maupassant, Byron și Beethoven, dacă întîmplător operele respective se aflau în ediții ruse. Operele clasice ale marxismului ajunseseră pe rug alături de Dante și Cervantes, ca și tot ceea ce mintea omenească a creat mai frumos. Deasupra rugului, ca pe vremea inchi-ziiței, tronau mîinile însingurate ale cardinalului crimelor: Mindszenty. În numele lui, un grup de asasini, un așa-numit „Partid democrat-creștin”, a atacat clădirea bibliotecii centrale tehnice, a ocupat casa oamenilor de știință și a cerut nimicirea imediată a operelor științei moderne precum și a celor sosite din Uniunea Sovietică și țările prietene. Numele cardinalului a putut fi citit de martor, în epoca așa-zisei „consolidări”, pe afișele de pe pereți, pe documentele compilate unde imaginea vulturului negru apărea alături de crucea înclrigată a „partidului crucilor cu săgeți”. În zilele acelea, conducerea comandamentului poliției sectorului VIII a fost încredințată — martorul o știe din surse sigure — lui Ujvári József, spîrgător și vagabond cu nenumărate condamnări la activul său. În zi-

Cum să nu fii bucuros cînd te întorci acasă? Cei trei tineri au sosit în gara de est a Budapestei, înapoiindu-se de la Paris, ca și alți cetățeni maghiari care au părăsit țara la sfîrșitul anului 1956 și se reîntorc astăzi în patrie.

lele „consolidării” au început în unele sate destrămarea sfaturilor populare, pogromurile antisemite și măcelurile în masă. Atunci a fost spînzurat de monumentul eroilor sovietici din Miskolc un voiajor comercial al unei fabrici de nasturi.

În rîstimpul acesta martorul nu a văzut un adevărat muncitor în rîndurile răzvrătiților, dar l-a văzut, cocoțat pe o rampă de încărcare din apropierea locuinței sale, pe președintele unui așa-numit „consiliu muncitoresc” — un baron. S-a întîlnit — în biroul directorial — și cu fostul patron capitalist al unei întreprinderi de calorifere. A văzut pe stradă ofițeri în uniformă horthystă. A vorbit cu președintele unui consiliu muncitoresc care fusese plutonier major în armata fascistă a lui Horthy. Pe la mijlocul lui decembrie, martorul a vorbit cu Toth Ilona, care mai apoi a fost

executată pentru asasinatele comise și care, împreună cu complicitii ei, a ucis fără milă pe laborantul Kollár István, pentru simplul motiv că găsisse asupra lui o fotografie care-l arăta în haine militare. Unul dintre membrii bandei, condamnat pe viață, fusese criminal de război. În sfîrșit, în zilele așa-numitei „consolidări” a apărut în arenă Franca Kiss Mihály, zbirul horthyst acuzat de multiple asasinat în masă, scriitorul fascist Dövényi Nagy Lajos, de mai multe ori criminal de război; începuseră să se reîntoarcă din apus foștii moșieri, se aflau gata să intre în acțiune odraslele lui Chorin, izgonitul baron proprietar de mine...

★

Martorul își încheie aici depoziția. El adresează — în fața întregii lumi — două respectuoase cereri domnului Andersen:

- 1) ca depoziția lui — a celui deal 115-lea martor — să fie inclusă în raportul comisiei celor 5;
- 2) sugerează că, după toate acestea, ar fi mai interesant dacă, eventual, s-ar discuta cu precădere crimele colonialiste din Algeria, Oman și Yemen.

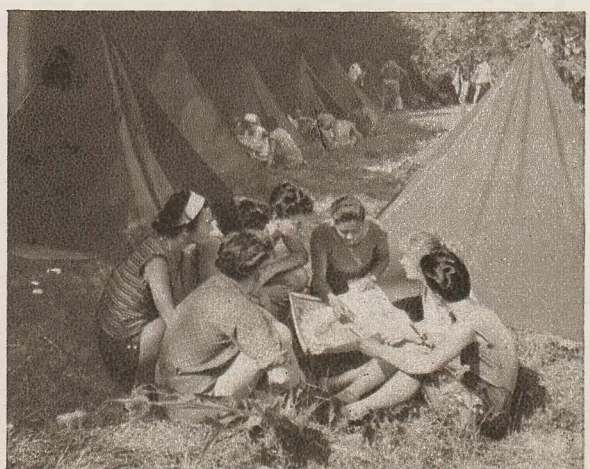
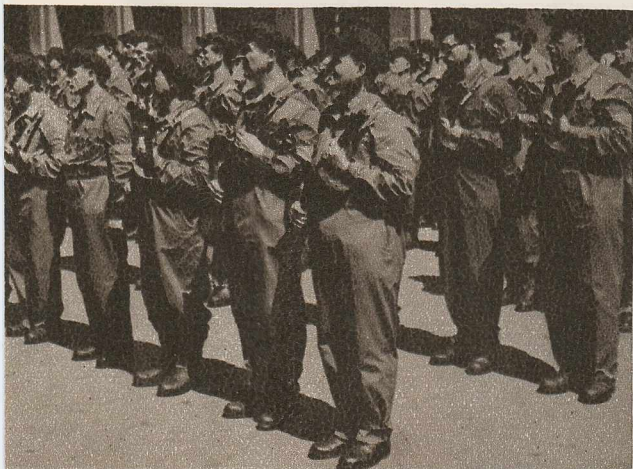
În acest fel omenirea ar avea un folos mult mai mare decît de pe urma amestecului O.N.U. — contrar statutelor ei — în afacerile interne ale poporului maghiar. Așa-numita „problemă ungară” s-a prăbușit o dată pentru totdeauna la 4 noiembrie 1956, conform dorinței mării majorități a poporului maghiar. Ca dovadă, martorul aduce scrisoarea unui muncitor budapestan adresată O.N.U.:

„Vă aducem la cunoștință că, fie că discutați sau nu raportul, în patria noastră nu va mai fi contra-revoluție!”

După modesta părere a martorului, aceste cuvinte sînt destul de categorice.

Clasa muncitoare maghiară e hotărîtă să-și opere cererile. Iată o unitate a gîrzilor muncitorești la solemnitatea înmînării drapelului.

Un grup de studenți într-o tabără de vară... Si complicitii imperialiști care sperau ca studenții maghiari să aibă cu totul alte preocupări...

Eu, ma'mare și alții despre **ROCK AND ROLL**

de Dan DEȘLIU

New-York-ul, în Irană, lansează: „Zvircolește-le și tăvălește-le” — Idolul cu figura răvășită — Poliția și spitalele nu prindesc — Epidemia ia proporții.

Sir Anthony — expedit în Australia de tatăl său, lordul Moynihan — propagă epidemia în cabaretele de la antipod.

Vai de mine — zice ma'mare zărind colecția de poze întinse pe covor — asta ce-o mai fi?

— Dar dumneata — zic eu, interesat — dumneata ce crezi?

Bătrina, persoană arhaică, parfumată cu levănțică, se apleacă să observe mai cu de-amănuntul; apoi

se îndreaptă de șale, își face — pardon — niște cruci mari și mă privește cu un fel de teroare.

— De ce te crucești — o ațîț — parcă n-ai mai văzut dansuri din ziua de azi?

Și dau să-i explic cum devine. Mă ascultă un timp, în tăcere. Tradiționalistă — nu agreează diva-

gațiile; preferă fapte crude, nemesecate: cum d-ra Atkinson a căzut în cap, topăind, și a decedat la spital; cum în Texas, la un concert, participanții au început să opereze cu pistoalele (șapte răniți, unul în comă); cum patru tineri englezi au bătut recordul mondial (care o fi fost cel vechi?) dansnd *Rock and Roll* 180 ore și 49 minute — până au abandonat arbitrii și s-au dus la culcare...

— Sigur — mă intrerupe ma'mare cu un gest decisiv — așa scrie și la carte!

— Ce spui — sar eu, ca ars — ai văzut undeva vreo carte cu d-alde-astea?

— Sigur, maică. Apocalipsa... sfântul Ion Teologul...

Bătrina — uitasem — studiază manualele cu pricina cam de șapte decenii.

— Păi, nu spune acolo: „... și nu au odihnă, nici ziua nici noaptea, cei care se închină fiarei...”?

— Lasă, ma'mare — mormăii

eu dezamăgit — nu mă mai prelucra!

— Ce să las? Cum să las? — face dînsa, atinsă. N-o vezi pe asta cum se zbate pe dușamele cu limba scoasă? Tamen ca la carte: „... și oamenii își mușcau limbile de durere”.

(82 de ani — ce memorie, domnule!)

— Uite și dincoace, niște „individe” (de fapt s-a exprimat altfel...) mai mult despoiate — văz că le-ai pus așa, mai la față... Cum zice sfîntul? „Fericit cel ce priveghează și păstrează veșmintele sale, ca să nu umble gol și să se vadă rușinea lui!”

— Ma'mare! — clamez eu, pudic. Concomitent se aud răcnete alarmante: fiu-meu, element nevirstnic dar curios la culme, avînd un caracter viclean și moravuri incalificabile, a reușit să se furișeze de-a bușilea și să-mi sterpelească o poză cu Elvis. Acum o mototolește violent și zbiară ca-n gură de șarpe, observînd că l-am observat. Eu,

Bacuria de „a trăi”...

Presley et Comp. la paroxism

firește, mă enervez — îl fac hahă-leră — străbunică-sa se ofensează, îl ia în brațe și ies amândoi valvrteje din odaie.

În fine, sint singur — pot să elaborez în tihnă următoarea

„Schită pentru un studiu clinico-social asupra Rock and Roll-ului”

...Așadar, stimați lectori, ce este *Rock and Roll*? Concis, o maladie epidemică — ba chiar, putem zice, o epizootie. Flagelul s-a produs în S.U.A. unde, (cităm): „New-York-ul în transă îl lansează pe Elvis Presley, idolul cu figura răvășită”.

Ca și în cazul pojarului sau al tusei măgărești, denumirea bolii („Rock”: tremurici, bițială, zvrcofire — „Roll”: a se încovriga, a se tăvăli în noroi) ne sugerează câte ceva din modul cum ea se manifestă.

Dr. Nerin Gun (Elveția), care-i consacră un mic studiu în paginile revistei „Schweizer Illustrierte Zeitung”, o denumește „Isterie în masă a tineretului”.

Principalul emițător de microbi, susamintitul Presley, băiat mare, a apărut într-o seară pe estrada unui local new-yorkez, înarmat cu o chitară electrică, și a început să facă (transcriu întocmai după presa occidentală) „Ah! Nee-hee-heeed Yew-who!” deci, în traducere, „Ah! Nii-hiii-hiii iuu-ho-ho!” — cam cum făceam noi pe la 4-5 anișori, ambiționind să concurăm mirtoaga primăriei.

... Ceea ce a provocat și continuă să provoace în rindurile asistenței occidentale reacțiuni variate, menite să îmbogățească cunoștințele noastre despre simptomatologia respectivei maladii.

Extragem, din publicațiile de specialitate:

„Spectatorii se fring în două, ca și cum ar primi niște directe la plex... Tinerii și tinerele cad în genunchi și-l aclamă pe vrăjitor, înainte de a începe ei înșiși să danseze. Nu există reguli, căci nu există profesori de „R'n R”: predomină o lege unică: instinctul!”
(— Apocalipsa, maică, ascultă-mă pe mine!)

... Profitând de faptul că obișnuiesc să repet cu glas tare ceea ce scriu, ma'mare, din camera alăturată, se dedă la comentarii in-susportabile! Propun să i le trecem totuși cu vederea și să spicuiem în continuare:

„La Londra, marea epidemie a debutat într-un cinema, unde se proiecta filmul „Zvrcoleşte-te în jurul ceasornicului” cu Presley în rol titular. Teddy boys, adolescenți la 14-17 ani, dezlănțuindu-se, au devastat sala”.

După cum vedeți, caracteristic flagelului este că se propagă vertiginos oriunde „clima” îl favorizează...

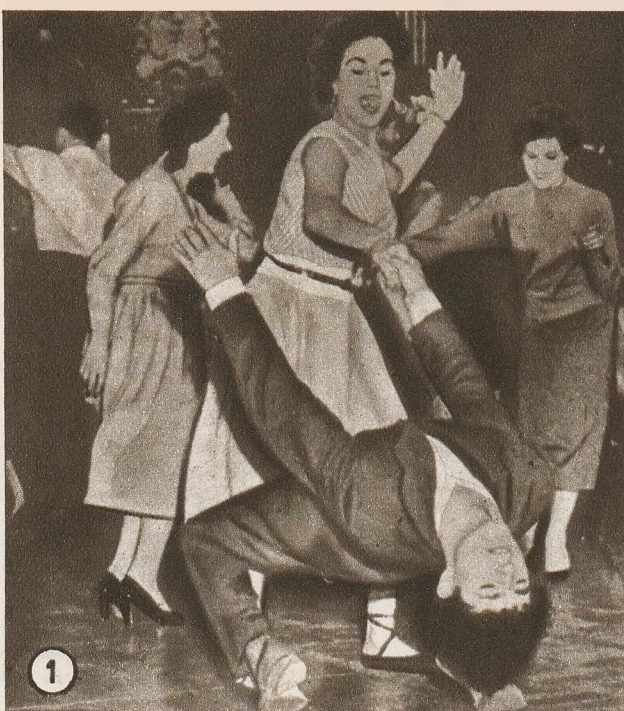
„La Mühlheim, în Ruhr, 59 de răniți la un concurs de „R'n R” — cînd s-au prăbușit cu mare tămbă-lău tribuna, cortul și „roata dracului” din vecinătate”.

(Nu spuneam eu? „Și vor fi chinuți zi și noapte, în vecii vecilor...”)

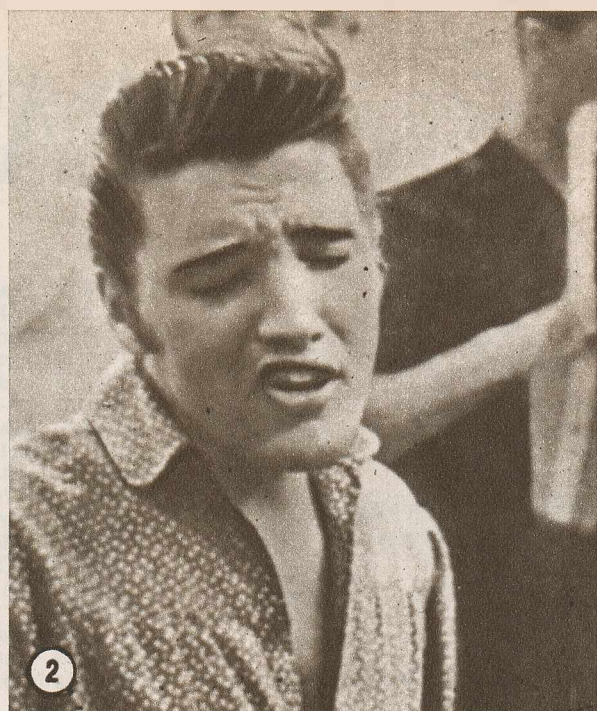
„O sută de polițiști au fost scoși pe străzile din Copenhaga, pentru a potoli tulburările iscate de tinerii care vizionau „Zvrcoleşte-te...” etc. Poliția a recurs la bastoane. Mulți tineri au fost reținuți pentru cercetări...”

(— Ce să mai cerceteze, măcu-liță? Nu zice sfîntul Ion: „... Și aveau cozi și bolduri, asemenea scorpionilor, ca să vatăme pe oameni?”)

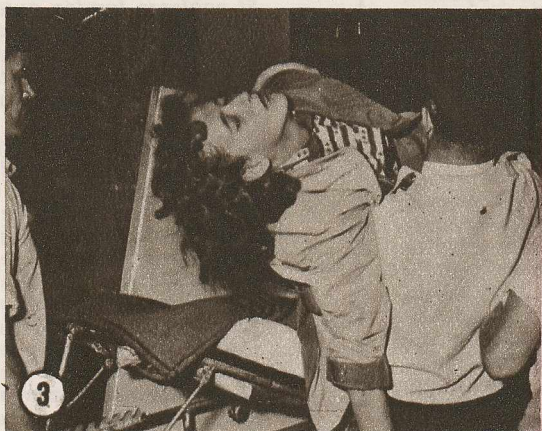
Cum e și natural, contorsiunile

1

2

3

1. „Zvrcoleşte-te și tăvăleşte-te”! 2. „Idolul cu figura răvășită”. 3. După premiera filmului „Zvrcoleşte-te în jurul ceasornicului”... 4. „Ah, Elvis, simt că-nebunesc!” 5. Copenhaga gustă delictile Rock and Roll-ului. 6. Extaz... 7. Rock and Roll în metroul londonez. Actrița Joy Webster dansează acompaniată de vîrul reginei. Bătrînul domn a văzut multe în viața lui...

4

5

6

7

corpului la delir au efecte dezastroase. S-au înregistrat fracturi ale claviculei, mergînd pînă la leziunea plexului brahial și ruperea arterei subclaviculare, consecință a tonusului sterno-cleido-mastoidal...

Sau, mai pe romînește, „li s-a rupt ceva pe dinăuntru”.

La June Katherine Atkinson — 21 ani din Auckland (N. Zeelandă) — căzută, precum știți, în cap — s-au rupt nereparabilele vertebre cervicale. La doamna Simar, din Verviers (Franța), cele toracale. Ambele accidentate au succumbat la spital.

De remarcat și unele reacții ale persoanelor încă tefere din zona

contaminată. Astfel, părinții elevilor din Florida (S.U.A.), constituiți în asociație, protestează energic împotriva lui „R'n R” (care-l califică drept „o dezlănțuire isterică de animalitate”).

La Londra, de cînd cu erupția teddy-boy-ilor, polițiști prevăzuți cu lanterne supraveghează în permanență gâmbel spectatorilor...

(— Foarte bine, maică: cum mișcă unul, să-l și cîrpească!)

... În Iran, țară — oricît — ceva mai de demult, „R'n R” a fost proclamat dăunător sănătății și interzis prin lege...

Microbul, însă, ultravirulent, continuă să devasteze regiunile care-i oferă condițiuni prielnice —

(chewing gum, stripes-girls, exerciții de alarmă atomică, președinții evacuați cu elicopterul spre destinații misterioase ș.a.m.d.).

Tratament recomandabil: hapuri anti-isterice, dezinfecție, dezarmare, destindere etc.

(— Și tîmție, maică, zii să afume cu tîmție!)

— Ah, ma'mare — oftez — ești absolut de nedescris! Dumneata nu pricepi că e vorba de chestiuni serioase?

— Serioase, cum nu — zice ma'mare, cutezînd să vîre capul pe ușă — parcă n-am auzit eu: Niii ho-ho-ho! Ptruuu, gloabă! Ca caii, ca alte alea — apără doamne și duce-s-ar pe pustii!

EXILATUL DE LA TOMIS

de acest mare și nefericit dăltuitor al cuvîntului.

Trăise cincizeci de ani de viață în care Parcele nu-i refuzaseră nici unul din darurile lor generoase, iar muzele-i stătuseră cu drag la căpăți, ca să încrusteze nepieritoare versuri din „*Metamorfoze*” — aceea „operă pe care nici mînia lui Joe, nici focul, nici fierul, nici dințele vremii nu vor putea-o distruge” — cînd, într-o toamnă, ordinul lui Octavian August îi poruncește să plece la Tomis, în Scitia.

Acolo era marginea împărăției romane, „un loc increment de ger, unde pămîntul e sterp, trist, fără roade și fără copaci; acolo locuiesc Frigul rebegitor, Spaima, Paloarea și Foamea flămîndă” — cum scrisese despre acest loc, cu ani înainte, cînd încă nu-l cunoscuse, în cartea „poveștilor cu oameni schimbați în chipuri nouă”.

Din ce adîncuri irupse mînia cezarului împotriva poetului? Exilatul este zgîrcit în vorbe; spune doar atît: *carmen et error* — poezia și greșeala. Văzuse, poate — asemenea lui Acteon pe Diana scăldîndu-se goală — ceva ce nu trebuia să vadă? Fost-au de vină serile din grădina lui cu pini de pe Via Flaminia, care au tăinuit pe princiarii îndrăgostiți Iulia Minor, nepoata cezarului, și Decimus Iunius Silanus, cel coborîtor din spița lui Enea, întemeietorul Romei, și a căror dragoste amenința succesiunea la domnie a lui Tiberiu, stirpînd cezarului? Oare „*Arta iubirii*”, cîntecul anilor bucuriei de a trăi după decenii întinse de război civil, să fi jignit fariseica moralitate a lui August?

Pe măsură ce cresc întrebările, pe atît răspunsul se cufundă în nesiguranță.

Într-o zi de iarnă, în februarie anul 9 e.n., cînd talazurile Pontului Euxin, vîind, mușcau amar-nic fărîmul, iar ceața, ca un giulgiu cenușiu și rece, pătrundea pînă în oase, un car tras de bivoli, escortat de cinci suteași romani, intră pe poarta îngustă a cetății Tomis, aducîndu-l pe Ovidiu, înspăimîntat de furtunile de pe mare, dar și mai îngrozit de localnicii „cu privire crudă, glas sălbatic”, îmbrăcați în nădragi, cu cojoace mițoase din blană de oaie, cu căciuli țuguiate, înarmați cu arcuri și săgeți, la brîu cu cuțite, și ale căror „plete adesea le sună împietrite în țurțuri de gheață/Și strălucesc ale lor bărbi încalcite de ger”.

Spaima pătrunde atît de adînc în sufletul „cîntărețului iubirilor gingaș”, încît nici după ani nu se poate împăca cu soarta lui. Ce este el, de fapt, aci, în acest fort mereu asaltat de sarmați și bastarni, care, pe caii lor ușori și răbdători la foame și frig, se reped ca niște haite asupra bietului avut al tomitanilor? Nimic altceva, decît un deținut, un om condamnat pe nedrept, care-și strigă nevinovăția în zguduitoare versuri. Și pe cît clima, aspră pentru bardul mediteranian, moravurile, primitive pentru cetățeanul capitalei lumii antice, coliba, sordidă pentru omul saloanelor, se permanentizează ca peisaj al existenței lui, pe atît trebuie să lupte cu visurile în trezire în care apar marmoreana Romă, casa

OVIDIU: ELEGIA A XI-A*)

Tălmăcire de Eusebiu CAMILAR

Poemele acestea, cînd le-i citi, să știi.
Că-s toate scrise-n lungul unor călătorii;
E una scrisă-n luna decembrie; și-așa
Un vifor adriatic și frigul mi-o dicta...
Pe jos trecut-am istmul Corintului; apoi,
Plutînd pe o altă mare, scriam poeme noi,
Și-n vîietul furtunii mă-nchipulam, scriînd,
Prin persurile mele Cycladele uimînd —
Și inima și Marea s-au frămîntat atît,
Încît mă mir că geniul nu mi l-au omorît,
Îmi dam prea bine seama și mă înspăimînta.
La nebunie dusă pasiunea mea era:
Cum mai puteai, o, spirit, spre vers să te întorni,
Cînd te isbeai, cu ură, ploioșii Capricorni,
Cînd steaua Steriope stîrnea orcane tari,
Și copleșea lumina puterea Ursei Mari,
Sub ploile de noapte, sub vînt de Asfințit,
Cînd nava zguduia pierea în infînt.
Cum izbuteai, o, spirit, să te ridici așa?
Scriam fără-nțetare și mina-mi tremura...
Acum, putește valul cît muntele crescînd,
Cu Acoilonul luptă odgoanele oibrînd,
Spre cer făgăduiește cîrmaciul disperat,
Că nu se va atinge de cîrmă niciodată...
S-arată pretutîndeni, în groznicul frămînt,
Sinistru chipul morții, și-l chem, și mă-nspăimînt;
Deși mă tem de tine, tu, port barbar, te chem,
Pămîntule te-arată, deși mi te blestem,
Și spada și furtuna m-or aștepta în zări,
Și mi-i atît de frică, de oameni și de mări,
Deși se poate, spirit, ce-n spaime te defuni,
Să nu te căsăpească nici spade, nici furtuni...
Fărădelegi, războaie m-asteaptă la liman,
Dar suspina-voi după cumplitul uragan,
O, Mare frămîntată de vijelii, o știu:
Regretul după tine mă va usca de oiu...

Așa am scris! Deci, iartă, cînstite cititor,
Poemele acestea în simplitatea lor,
Căci nu le-am scris în pacea grădinilor de-acas'...
Tu, dragul meu lectulus, pe seama cui te las,
Căci nu mai scriu poeme, întins în lungul tău
La o lumină steară, deasupra unui hâu,
Eu scriu în noaptea Mării aceste elegii.
Și-mi vin către papyrus talazuri albastrii,
Și Uraganul latră spre mine-nversunat;
Că îl înfrunt, poeme scriînd neîncetat;
Te opintesc, cu ură, spre mina mea, în van!
Și știu că ești mai tare, sălbatic Uragan,
Dar îndrăznesc și-acuma să-ți strig în față: nu!
Mă voi opri din cîntec cînd te-l opri și tu...

*) Cartea I a Tristilor

De la un capăt la altul al pămîntului, omenirea sărbătorește, începînd din toamna aceasta și pînă în primăvara ce va veni, cei două mii de ani de la nașterea poetului Publius Ovidius Naso, născut la Sulmona, în țara Pelignilor „cea cu fîntîni de gheață” și mort, „victimă talentului său”, după o viață de apoteoză în poezie, exilat pe meleagurile dobrogene, la Tomis.

Începînd chiar din luna aceasta, o serie de manifestări marchează în țara noastră evenimentul. Teatrul Național din București își deschide stagiunea cu piesa „*Ovidiu*” a lui V. Alecsandri (lucrare de altfel și reeditată, în aceste zile, într-un elegant volum festiv); Filarmonica din Cluj va executa în primă audiere, „*Simfonia a III-a Ovidiu*” a lui Sigismund Toduță, unica operă muzicală din lume inspirată din viața și versurile poetului; o nouă traducere a „*Scrisorilor din exil*” a apărut într-o valoroasă transpunere a lui T. Naum; conferințe vor fi ținute în toate orașele țării; o expoziție „*Tomisul pe vremea lui Ovidiu*” va îmbogăți muzeul din Constanța; o traducere în versuri a „*Metamorfozelor*” este în curs de elaborare; poeți tineri și vîrstnici se întrec să toarne în cuvinte meșteșugite admirația față

și grădina lui, soția și prietenii, Forul, Capitoliul cu temple strălucind de aur și eben, măiestruoasă și tăcuta Via Appia, adumbrată de platani și cipreși, solemnul cîmp al lui Marte. Cîteodată se visează fericit dacă ar avea bucățița lui de pămînt, plugul și plăvanii cu care să are, să audă ciocirliile avîntîndu-se în cîntec spre țării; altădată, stînd îngîndurat pe fărîmul mării și adăstînd sosirea vreunei corăbii salvatoare din patria îndepărtată, aude zvon de glasuri cunoscute. Cîteodată chipul soției îi apare în față. „O, de-aș putea să te revăd într-o zi — îi scrie — și să-ți sărut scumpele încrețituri de pe fața ta dragă. Să string în brațe trupul tău atît de slăbit, exclamînd: Toate astea din pricina mea. Să-ți spun plîngînd suferințele mele... să mă bucur de o revedere neașteptată...”

Biete visuri, căci aci nu vin decît veștile triste!

Ani și ani se scurg, mereu la fel în monotonia lor. Doar geții — umilistrămoși ai noștri — încep să-l privească cu dragoste și să-i

asculte cuvintele vrăjite dintr-un poem pe care l-a scris în limba lor. Cînd a terminat de citit, un murmur prelung s-a auzit din rîndurile lor, iar tolbele cu săgeți se loveau unele de altele în semn de bucurie și prețuire. Acum și poetul și-a dat seama că nu sînt atît de sălbăticiți geții în sufletul lor, pe cît de aspri la înfățișare i-a făcut viața.

Opt ani a trăit pe aceste meleaguri Ovidiu, cu candela speranței tot mai scăzută în lumină. Cînd a murit, la 1 ianuarie 17, la Roma se aflau primele descrieri ale acestor pămînturi ale noastre, ale strămoșilor noștri.

Fiu al Italiei care l-a născut, Ovidiu este și al nostru. De aceea, din toamna aceasta și pînă în primăvara ce va veni, spre crestele Heliconului, unde l-au ridicat muzele, se va înălța monumentul admirației poporului nostru, pe al cărui pămînt a trăit, a scris și a murit unul dintre cei mai mari poeți ai lumii.

L. VOITA

Peisaj din jurul Corabiei — 1902.

Desen pe o scrisoare adresată Anei Andrievici în 1917.

„Semănătorul“, desen din 1902.

DELAVRANCEA - desenator

În București sint încă nenumărați oameni care l-au cunoscut îndeaproape pe Barbu Delavrancea. Avocați care l-au admirat și au căutat să-l imite; magistrați care au fost seduși de vraja învăluitoare a cuvîntului lui, ingineri, doctori, scriitori, femei și bărbați împlicinați în procesele de la curtea cu juri sau simpli asistenți, ca la un spectacol unic, în ședințele prelungite pînă în zori, atunci cînd vorbea Delavrancea. Dar, mai ales, admiratori ai operelor literare ale maestrului. Mulți l-au cunoscut în cerdacul de la Dragoslovenii lui Vlahuță, citind din opera acestuia, din cea a lui Eminescu sau din schițele lui Caragiale, așa cum numai el putea citi; în saloanele Elenei Miller-Verghi, severa directoare a Pensionului din strada Primăverii; la „mecena“ Grigorie Pănescu, ori în redacțiile ziarelor, la „Revista Nouă“, la tribunalul, în parlament, ori în Sala Dacia, peste tot cuceritor, ca un legendar posesor al flautului fermecat.

Despre opera lui literară, despre oratorul și dramaturgul Delavrancea s-a vorbit mult. Niciodată însă nu i s-a consacrat un studiu care să pună în valoare una din cele mai interesante laturi ale personalității lui, aceea de a gândi în imagini artistice grafice, deși, poate, această însușire a sa i-a înfrîurit hotărîtor opera literară, publicistică și oratoria sa.

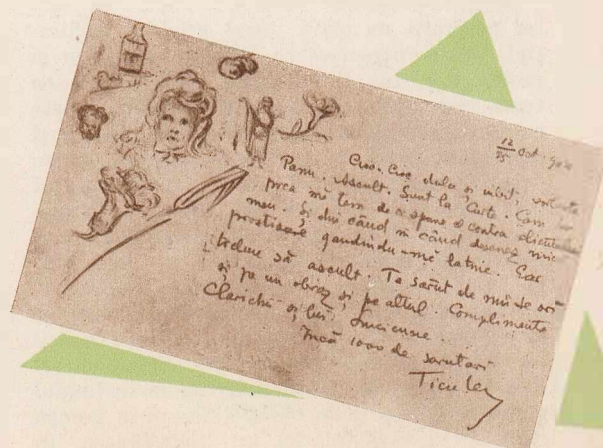
N-au fost cunoscute manifestările lui plastice de către contemporani, sau poate aceștia s-au lăsat influențați de puțina importanță pe care Delavrancea însuși a acordat-o acestui gen de creații ale sale?!

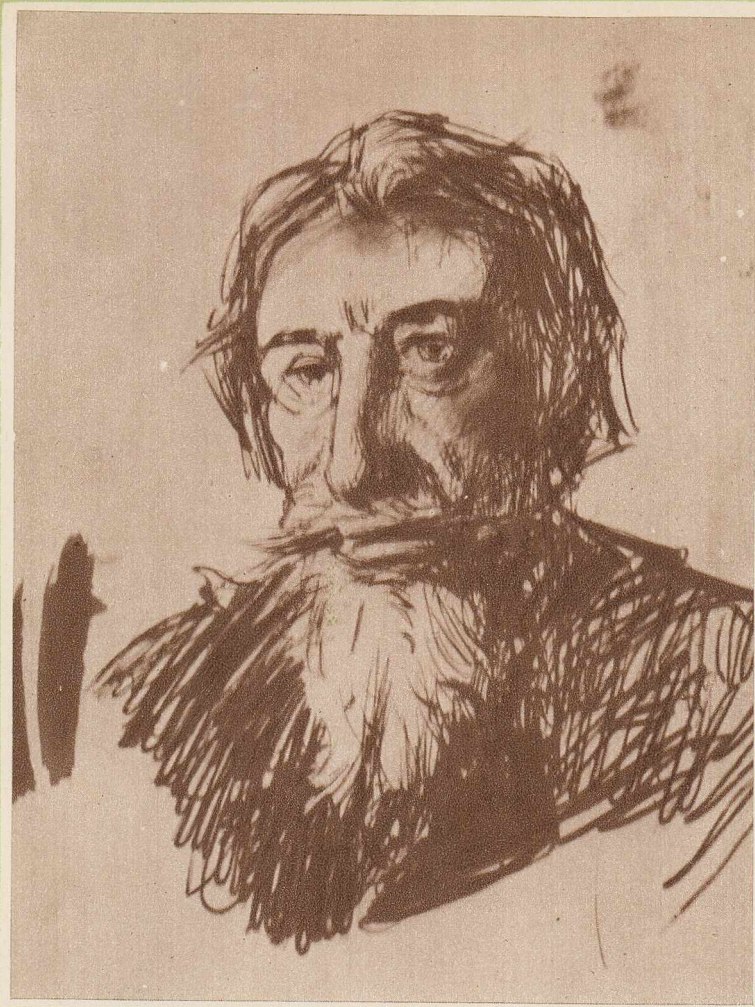
Este drept că Hașdeu, atît de zgîrcit în laude față de contemporanii săi, sub imperiul unei puternice impresii, nu și-a putut zăgăzui admirația și a declarat cu o convingere adîncă, fără rezerve, că Delavrancea „ar fi fost mare“ în oricare domeniu s-ar fi manifestat. Hașdeu avusese ocazia să-l vadă pe Delavrancea desenînd de multe ori. El relatează, în „Revista Nouă“ din 15 ianuarie 1888, cum a lucrat Delavrancea, prim-redactor al revistei, celebra „roată“, reprodusă ca ilustrație la studiul lui Hașdeu „Bucea și căpățînă“:

„Prietenul meu De la Vrancea are în firea-i, pesemne, de a cugeta în imagini. Cum scrie, se știe, dar și atunci cînd vorbește, dacă voiți a-l desboboci pe deplin, dați-i un condei, și-o să-l auziți descriindu-și prin grai ceea ce gîndește, ca și cînd și-ar vedea gîndul trup și suflet înaintea ochilor; și-n același timp, tot trage pe hîrtie linii peste linii, tot picură puncturi peste puncturi, le măsoară și le dezbină, le umbrește și le luminează. Într-o seară vorbeam amîndoi politică, ba nu... vorbeam istorie, dezvoltînd teoria lui Vico despre vecinicul

după și întors și iarăși dus și întors al întîmplărilor. De la Vrancea zugrăvea o roată. Și așa de aidoma era făcută, încît eu nu m-am putut îndura de a i-o lăsa pe masă, ci am pus-o tip-tit în buzunar... Și iată în ce chip, mulțămîta lui De la Vrancea, al căruia desemn, drept

Carte poștală din 1904.

Unul din bătrînii desenați cu caldă înțelegere și compasiune de către Delavrancea.

Mulți au văzut acest portret al lui Anton Pann. Dar puțini știu că autorul său e Delavrancea.

recunoștință, îl reproduc mai sus, s-a născut pe neașteptate, cercetarea de față”.

Așa își începea Hașdeu articolul citat, document revelator al modului cum lucra Delavrancea: firesc, concretizînd grafic imaginea pe care și-o făcea despre realitate.

Mărturii despre pasiunea lui de a zugrăvi cu creionul sau penița au mai lăsat Victor Bilciurescu în amintirile sale, ca unul ce fusese meditat de Barbu Ștefănescu în Liceul Sf. Sava, Mărgărita Miller-Verghi și Delavrancea însuși — afară de multe mărturii orale.

În Liceul Sf. Sava, bursierul Barbu Gh. Ștefănescu, dintre anii 1870-1877, își avea locul lui favorit: un colț retras din sala de meditații, lângă dulapul cel negru, unde ceasuri întregi desena, scria poezii pe care le caligrafia, le împodobește cu vignete și chenare.

„Colțul lui Barbu” a rămas în amintirea multor generații de elevi: locul prielnic inspirației, banca încrustată cu chipurile colegilor și profesorilor lui Delavrancea. „Bursierul”, cu toată viața tristă a internatelor epocii, a apărut întii în repetatele desene ale lui Barbu și mult mai târziu în nuvela cu același nume.

Din această perioadă, însă, nu s-a păstrat nici unul din desenele lui, decît în amintirea celor ce le-au văzut. Mai târziu, scriitorul spunea că fiecare om își poartă de-a lungul vieții copilăria; în reuniunile duminicale ale Elenei Miller-Verghi, își însoțea povestirile de desene: un chip de copil din mahalaua Orzarilor, cu cămașa liliachie și părul vilvoi, cu picioarele goale, bătînd cu convingere în fundul ghiozdanului spart ori rostogolindu-se în groapa de nisip a cărămidăriei lui Hagi-Tănase. În

salonul directoarei, Vlahuță, Duiliu Zamfirescu, Wachman și „domnișoarele” simțeau ca o răbufnire de aer proaspăt, de naturalețe și sinceritate, tălăzuit din lumea oamenilor simpli, prin glasul și condeiul lui Barbu.

Schița rivnită de toți era răsplata celei mai merituoașe dintre tinerele ascultătoare.

Din timpul studiilor la Paris, portretul prietenului său Bebe Goleșcu și portretul caricatură al lui Pathan (Ștefan) Sihleanu sînt operele cele mai vechi care ni s-au păstrat. Analiza lor dovedește un talent atît de puternic, încît s-a putut dispensa de orice școală.

Literatul și pictorul, îngemănați, realizează în 1882 capul de o izbitoră asemănare a lui Pathan Sihleanu în proporții urieșesti față de trup. Îl înconjoară de simbolurile tuturor științelor și artelor cunoscute, justificînd astfel titlul tabloului „Pic de la Mirandole”, prin care Delavrancea își caracterizează prietenul.

Dedesubtul titlului, un păianjen uriaș — Pathan — în plasa căruia se prind, ca muștele, științele și artele, într-o dublă simbolizare. Semnătura: „Arguso fecit 1882”.

Lucrat în peniță, din puncte și linii fine, tabloul a fost dăruit prietenului, așa cum a făcut în atîtea rînduri acest mare risipitor al comorilor de simțire și talent. (Scrierile și dedicațiile operelor lui o dovedesc).

În 1885, cînd își publică în volumul „Sultănica” primele scrieri literare, pe un volum de lux, Delavrancea își face portretul și-l dăruiește Mariei Lupășcu, viitoarea lui soție. Fiul căruțașului din mahalaua Orzarilor încredința Mariei Lupășcu un medalion în care apare un chip prelung, încadrat de inele arămii,

cu privirile undeva, departe, peste locuri și vremi. Mai târziu, într-o ramă ovală, deasupra paturilor, Noșcu (Barbu) așezase chipul delicat al Mariei, lucrat cu migală și finețe.

★

Discuțiile despre poezia populară, nenumărate în cercul lui Delavrancea, care le stîrnea și le alimenta ca nimeni altul, au adus deseori în descrieri chipul lui Anton Pann. Condeiul lui Delavrancea, mișcat de resortul dragostei și prețuirii pentru acest culegător al creației populare, l-a zugrăvit în două variante, din care numai una a fost cunoscută pînă acum.

Personajelor sale creionul le dădea conturul încărcat de atributele vieții autentice. Așa apare „Moș Fanta” din minunatul său poem-proză „Fanta Cella”. Părul și barba albă, în lumina de argint topit, curg în cascadă pe fruntea și pieptul bătrînului care-și plînge unica iubire pierdută; o poveste în care frumusețea și puritatea depășesc măsura realului.

Pe manuscrise — capete de copii, ostași, clovni, oameni din lumea creațiilor sale, cioburi de peisaj, cu case de țară și umeri de deal îmbrăcați în lăstăriș, ca niște fragmente din marea frescă a frumuseților patriei, pe care Delavrancea o purta în suflet.

La tribunal, înainte de a-și rosti elegantele pledoarii pline de putere de convingere, Delavrancea decora cărți poștale pentru fetița lui, Cellica, desenînd chipul ei, flori și fructe, puși gingași de gîină, ca niște bulgări de aur etc., cărora le zicea „mici prostioare”.

Cînd răgazul îi era mai lung, Delavrancea zugrăvea chipuri aspre de țărani, cu priviri

Din blocul de desen din 1895. Portretul poetului Artur Stavri.

Din blocul de desen din 1895. Portretul unui țaran român.

îngîndurate de oameni istoviți de muncă, cu păr crescut în neorînduială, neștiutori de foarfecă și pieptene, ca unii dintre cei pe care i-a apărut în fața instanțelor.

Familia și prietenii, cărora li se dăruia cu o dragoste sinceră și adîncă, își au locul printre subiectele desenei lui: Maria Delavrancea, Puica — fiica lui — Niculina Dona, Artur Stavri, poetul cu chip frumos de mucenic, apar din paginile blocului de schițe, uneori numai cu o jumătate a feței, dar atît de bine prins esențialul trăsăturilor și al expresiei, încît înaintea ochilor îți apare imaginea întregă, cu relieful, culoarea și căldura unui suflet cunoscut și înțeles de artistul Delavrancea, pînă în cele mai adînci cute ale sale.

Munca este și ea o temă prezentă în desenele lui Delavrancea. Mișcarea plină de grație a unei torcătoare, cu linie de cariatidă, strîngerea finului înmiresmat, la care ia parte și el, lîngă care un scurt text explică imaginea: „P-aici am strîns fîn cu țărani. Tu știi cît îmi plac sufletele simple, naive. Era un bătrîn, o babă și cu o fată a moșului și a babei. Tocmai ca în povești...” — îi scrie el soției.

Un semănător, cu pas mare, regulat, cu gest larg de dărnicie, înfrățit cu glia, este concretizarea într-o imagine plastică a dragostei lui Delavrancea pentru țărănimea muncitoare, exprimate în atîtea rînduri prin cuvinte și fapte, de-a lungul întregii sale vieți.

Peisajul legat de viața omului apare în multe desene ale lui Delavrancea. Locuințe modeste și cascade cu apă prefăcută în pulbere umedă și rece din localitatea Loeche-les Bains din Elveția, văzute în 1895, ocupă multe din schițele

Autoportret în peniță și tentă, aflat în vol. „Sultănica“, ediție de lux, oferit în 1885 Mariei Lupașcu, viitoarea sa soție.

Desen - caricatură reprezentând pe prof. Ștefan Sihleanu — 1882, semnat „Argus“.

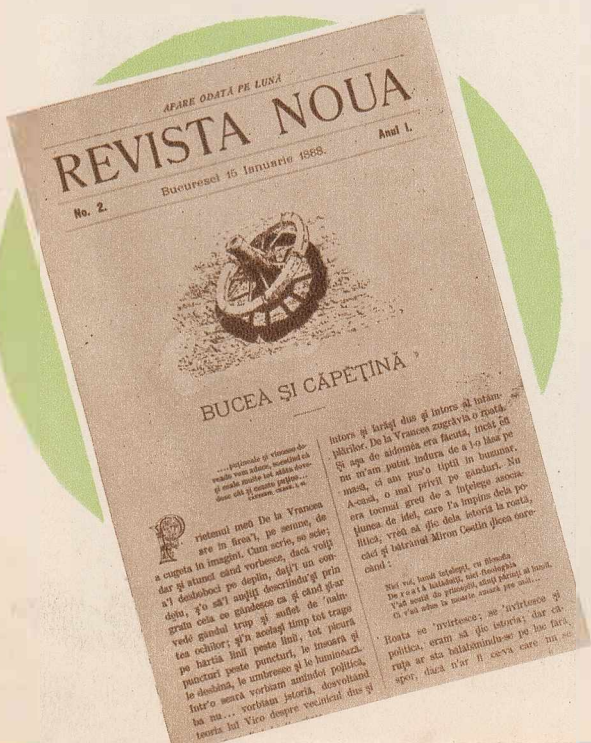

Desen reprodus în „Viața“, 27 februarie 1894, în care Delavrancea demască crunta exploatare moșierească.

sale. Peisajului străin artistul îi împrumută o căldură care vine din sentimental că. oriunde pe fața pământului, natura, oamenii simpli merită aceeași dragoste și prețuire.

Casele din Locche-les Bains din blocul de schițe intitulat „Colloquium“ sînt surori ge-

„Roata“ desenată în timpul unei discuții cu Hașdeu, în 1888.

mene cu casa țărănească din peisajul plin de poezie de la Corabia, văzut în jurul anului 1900, și cu cea desenată în scrisoarea trimisă Anei Andrievici-Morariu în 1917, de la Iași, în care Delavrancea îi scrie, printre altele, să nu i se mai adreseze ca „Excelență“, deoarece, spune el, „Nu pot suferi titlul acesta“.

Aspectele realității, înregistrate și filtrate prin temperamentul vulcanic al romanticului orator, se completează cu satira mușcătoare împotriva unei orînduirii nedrepte, care strivește masele, asigurînd huzurul clasei parazitare.

Desenul „Creșterea populației“, reprodus în „Viața“, este expresia spiritului de critică socială al lui Delavrancea, artistul plastic profesorul se îndoaie pe spate din cauza pîntecelui enorm, elocventă dovadă a lăcomiei sale. În timp ce țăranul exploatat se încovoiea istovit de lipsuri și muncă. Totul e „chestie de constituție“, spune Delavrancea. Principalul este că, conform datelor din „mersul populației“, populația țării „s-a îndoit“...

Materialul de care s-a folosit Delavrancea a fost creionul și penița, dar nu exclusiv, căci în două veri, la Tibana, în județul Iași, a pictat în ulei peisaje al căror centru erau tot casele țărănești.

Niculina Dona-Delavrancea, ea însăși pictoriță, își amintește coloritul cald și lumina neobișnuită a acestor uleiuri, din care un tablou se mai afla acum cîțiva ani în posesia descendenților lui Eduard Ghica, cumnatul lui Delavrancea.

Admirator al peisagiștilor francezi în frunte cu Corot, al lui Ion Andreescu ale cărui pînze cu pădurile de fagi le-a analizat cu un

simț artistic rareori întîlnit în critica plastică, iubind pînă la venerație pe Nicolae Grigorescu, căruia îi săruta mîna, ca unui idol, desenatorul Delavrancea nu imită pe nimeni.

Delavrancea nu vorbește despre darul său de desenator, ci în jocul condeiului își zugrăvește doar gîndurile, așa cum spune Hașdeu, fără a cere direct sau implicit recunoașterea vreunei valori pentru schițele lui.

Nu știm azi cîte desene ale lui Delavrancea a cunoscut Nicolae Grigorescu între 1880 și 1907, dar marele pictor i-a propus în nenumărate rînduri să se apuce de pictură.

„Nenișorule, lasă tot și hai cu mine un an în chervan. Mă voi întoarce cu un mare, mare pictor român“.

Prețuirea superlativă din partea unui om cu o intuiție artistică neegalată, dublată de o fire reținută — cum era marele nostru Grigorescu — ne scutește pe noi de aprecieri mai puțin competente, în pragul centenarului nașterii lui Delavrancea, cînd alte condeie se vor ocupa de arta lui ca desenator...

Noi furnizăm un material și atragem doar atenția că în afară de Vasile Ștefănescu, profesorul de desen de la Sf. Sava, nimeni nu i-a dat vreă indicație privitoare la tehnica peisajului ori a portretului.

Din cele cîteva reproduceri alăturate se poate vedea că desenele lui Delavrancea au crescut ca florile de cîmp într-un pămînt care-și filtrează bozățiile în pămîntul de păpădie, în ciorchinii de mazărice, în petalele însingerate de mac și în cupele de azur ale campanulei fără grădinarul diplomat, dar nu mai puțin frumoase decît orhideele rafinate ale acestuia.

Emilia MILICESCU

COMOARA

de Dominic STANCA

Ilustrație de N. POPESCU

Ilie cel-Lung — lung, după cum îl arată și porecla — se întorcea în sat de la oraș, pe aceeași potecă strîmtă, deșirată, care se tirăște și astăzi cale de cîțiva kilometri, de la Orăștie pînă la Beriu. Seara se lăsase ca un zăbranc des și piclos, prin care nu străbăteau stelele — și, o dată cu ea, se lățise, parcă din măruntaiele pămîntului, o liniște nefiresc de grea. Ilie o simțea gîtuindu-l, ca o gheară îndărătnică. Nici firicelul de apă, care șerpuiește leneș printre răchite, nu se mai auzea șișăind și nici broaștele nu chirăiau în știoalnelor căscate pe marginea cărării. Și pe deasupra, o zăpușeală cumplită! Asta îl făcea pe drumet să sufle greu și să păsească leneș. Băuse el două păhărele mai mult la birtul din zăvoi, e drept, dar de mers, mergea ca un om teafăr, oblu, neșovăind. Nimeni n-are a se lega de el: nici vătăful de la moșie, nici jandarul!...

Și dac-a băut, ce-i? A vîndut fînul. Că tot n-avea ce face cu el, dacă i-a murit mîrtoaga. Pînă-i trăia, făcuse cărușie — bani pușini și de acolo, totuși bani. Acum, pînă să-și poată cumpăra un cal care să arate cît de cît a cal, mai va! Are să muncească pe la alții, pe la moșier, pe la chiaburi, cum a făcut și altădată și cum au făcut și taică-său, și moșu-său, și strămoșu-său, și toți ai lui.

Ei, dacă și-ar cumpăra un cal! Un cal dereș, cum are Samoilă Murgoi. S-ar schimba socoteala! Ala-i cal, nu glumă! Bate treizeci de kilometri fără să ostenească. Ar face în fiecare zi un drum pînă la Costești, cu domni care vin fără de nici o treabă, doar ca să caște ochii la niște pietre și la niște hîrburi, pe care, cică, le-au lăsat acolo dacii, te miri de cînd! Ar face un drum încoace și altul înapoi, pînă la gară din oraș — și cum s-ar mai umplea de bani! Dar dacă ar avea un cal de povară, cum are Țiplea, ar fi și mai bine. Ce mai cal, parcă-i un elefant! S-ar duce la cariera din Sibiușel, să care bolovani — și, mamă dumnezeule, ce bani ar mai scoate! Eh, toate ar fi bune, dacă l-ar da norocul cîtuși de puțin afară din casă! Pînă una-alta, cu banii care i-a luat pe fîn, nu poate cumpăra nici potcoave! Adică, ar fi putut, dacă nu i-ar fi băut. Dar cum să nu bea omul, dacă e sărac? Ce, Buburuz bea? Buburuz are crîșmă! Trișcu bea? Trișcu are batoză! Iova bea? Iova are moară! Numai ei, oamenii săraci, beau — ei și alde Sîvu Creștinii, și Luță, și sărintocul ala de Bodea, cu coatele goale. Ei, și? Cel puțin așa să i se pară viața mai frumoasă. C-o să pliscăie iar nevasta ca o meliță? C-o să-l întrebă unde a zăbovit atîta? C-o să spună că de ce a băut? N-are decît! Spună ce-o vrea. A băut pentru că e om necăjit; pentru că n-are bani și pentru că trebuie să hrănească șase guri — cinci prunci desculți și o nevastă cicalitoare. Și apoi — era cît pe aci să uite — mîine e sfîntul Ilie! Are tot dreptul să-și facă cînte. Numai ea, ca muierea, n-are să-nțeleagă. „Iară bei, Ilie, cînd n-avem un ban!“ A mai auzit el vorbele astea. Na, mai bine să cînte! Zău așa, cum se cere unui om care a băut.

Încercă să-și dezmoztească glasul, dar îi fu peste putință să scoată măcar un ghiortăit din beregată. Liniștea aceea mare îl gîtuia și pe el. Părea că o mîna puternică, nevăzută, încremenise pînă și frunzele cele mai jucăușe ale plopilor și acele subțiri ale ierbii, sub care, seara, se pitește de obicei licuricii și saltă fără astîmpăr lăcustele verzi. Cel puțin broaștele dacă i-ar însoți singurătatea cu gălăgia lor!

Îi ardea capul. Nădușeala care lîncezea în aer i se părea îmbălsămită cu miazme de catran și de pucioasă care-l înăbușeau. Mersese o bună parte din drum. De cîntat, nu izbutise să cînte. Rămăsese numai cu dorința și cu gîndurile, care-l năpădeau din nou.

De pe ce să scoată omul bani? De unde nu dă Dumnezeu, n-ai ce lua. Și dacă n-ai noroc, n-ai! Pe unii îi află norocul cînd nici nu-l așteaptă, dar el poate să-l aștepte mult și bine, că n-are să-l afle, chiar dacă i-ar trece pe sub nas. Vorba aia: cînd e să fie, te legi la ochi și te împiedici de noroc; cînd nu, ziua în amiaza mare dai în șanț. Vasilie Dănesc din Ludești, scormonind pămîntul cu plușul, a dat acum doi ani peste cîteva cioburi și peste cîteva bani găuriți, buni să-i arunci pe gunoi — și, cînd colo, niște domni i-au plătit pentru vechiturile astea mai mulți bani decît scoate Vasilie pe zece mîiere de griu! Asta nu se cheamă noroc? Ba încă porcesc. Numai tigoritul de el, cît a arat și cît a săpat la viața lui, n-a găsit nici măcar un nasture de pleu. Asta se cheamă că are noroc cît pînă pe broască...

Acum, chiar dac-ar fi îndrăznit să cînte, nu-i mai ardea s-o facă. Se mîniase. Mergea prin beznă, tîrîindu-și picioarele grele și mîinile care-i spînzurau din umeri, ca două bucăți de lemn, fără putere. În întunericul acela, dacă n-ar fi cunoscut drumul, ar fi putut să treacă pe lîngă sat, fără să știe. La ei nu prea sînt cîini, iar oamenii se culcă o dată cu găinile, ca să nu cheltuiască gazul, pentru care trebuie să stea la rînd. Dar el cunoștea drumul cu ochii închiși; cunoștea și hîrtoapele. Desigur, trebuie să fi ajuns în dreptul plopului cel înalt și uscat, unde se ciornăiesc ciorile toamna, ca niște preocupete... Deodată o scăpărare îi fulgeră pe dinainte. Stătu în loc. Ce-a fost? A fost o flacăra. O pală care țîșnise de undeva și luminase copacul. Dar de unde a țîșnit? Parcă din rădăcină... I s-o fi năzărit! Și, totuși, a văzut copacul...

Mai merse cîteva pași și se întoarse, așteptînd. Așinti ochii, adunîdu-și ciufurile sprîncenelor într-o cută adîncă, și stătu așa, neclintit, la pîndă. Un tunet surd se fărîmiță undeva, sus, printre nori... Ilie însă era atît de încordat, din cap pînă-n tălpi, încît nu-și dădu seama că liniștea aceea care-i strivise urechile începea să se scurgă în picături răzele de ploaie. Din nou o lumină îi luă vederea. De data aceasta o zărise bine, — o flacăra albăstruie, o limbă de foc, care se cățărase o clipă pe tulpina zbrîcîntă a plopului.

Își făcu cruce:

— Să fii al dracului! Acolo-i o comoară! Numai pe comori arde para nepusă de nimeni... Și mirosul ăsta de pucioasă... Să nu te miri

dacă dacii ăia năstrușnici au îngropat și pe aici cîte ceva... De ce nu? Dacă-i așa, atunci, frate Ilie, țî-a pus Dumnezeu mîna-n cap!

Nu-i venea să creadă. Dac-ar avea cu el o secure, n-ar mai sta pe gînduri. Ar doborî copacul și apoi ar vedea el ce-i acolo... Degeaba! E beznă. N-ar vedea nimic. Mîine dimineață! Are să vină el mîine dimineață să taie plopul, care nu slujește nimănui, decît ciorilor, și pe urmă are să sape la rădăcină, pînă dă de comoară.

Se grăbi spre casă. De undeva, de departe, un alt tunet prelung sparse liniștea nopții. Ilie însă nu-l auzi nici de data aceasta. Mergea repede, împiedicat, gîfîind ca după o beție cruntă, deși nu băuse la birt decît, acolo, cîteva păhărele. Dar acum, nu mai era cîtuși de puțin băut. Era fericit. O fericire necunoscută pînă atunci i se cuibărise în inimă; în inima lui cît un purice.

★

Paraschiva, auzindu-l intrînd, îi strigă din pat:

— Unde-ai stat, mă omule, pîn-acum?

— Lasă... — făcu el. Am stat.

— Mîncat-ai?

— Mîncat.

— Ai și băut, că te simt.

— Treaba mea!

— Ba-i și treaba noastră, c-ai băut banii...

Ilie se opri din bîjbîială:

— Tu, muiere, țîne-ți gura! Țîi trebuie bani? Îi avea bani. Așteaptă numa'...

— Ce s-aștept?

— Așteaptă pînă mîine.

— De ce? Mîine-ți plătește fînul? Te-ai dus degeaba?

— Nu m-am dus degeaba, nu mai vorbi. Bani-s aici, ia, în șerpar...

— Cîți?

— Cîți or mai rămas.

— Cîți ai băut?

— Nu mai știu. Cîți am băut, am băut! Am băut aldămașul.

Paraschiva se răsuca atunci pe strujac și oftă din străfundurile inimii ei de femeie săracă:

— Trăsnească-te Dumnezeu, Ilie, să te trăsnească!

— Tu, muiere! — sări atunci hărbatul. Te trăsnesc eu, de nu te mai scoli! Spusu-ți-am că mîine ți-aduc bani? Amu, ce mai vrei?

— Da' de unde mi-i aduci? Omori pe careva? — întrebă stîns, de sub cergă, nevasta.

— Omor pe dracu'! Îi vedea tu.

— Bine, bine... Oî vedea. Culcă-te. Ai trezit copiii.

Ilie se culcă pe lavița de lîngă fereastră, ca să vegheze zorii. Nevasta are totdeauna ceva de îndrugat — știe el bine. Mîine, însă, are să-i treacă harțagul.

Era obosit. Pleoapele îi cădeau grele, pe ochi. Căscă. Dar se luptă cu somnul și-l dovedi, oricît de greu i-ar fi fost.

Afară se stîrnise vîntul. Se auzea porțița cînd deschisă, cînd trînită, și duzii de lîngă geam, foșnind zgomotos. Apoi cîteva tunete înăbușite huruiră sus, prin văzduh.

„Vine ploaia — se gîndi el. Mîine-i sfîntul Ilie; plouă sigur. Ei, are să-l ude — și? Atîta rău!“

De cum se răsfiră bezna, omul căută în șopru din spatele casei securea și hîrteful și ieși cu ele în uliță. Cercul era acoperit de nori cenușii, grei, gata să cadă. Vîntul parcă se ostoiise. Porțița nu mai scîrția.

„Hai, Ilie, pînă nu te vede nimeni!“

Nu-i trebui mult s-ajungă. Plopul deșirat se înălța dintre răchitele scurte și butucănoase, ca un te miri ce uriaș, cu zeci de brațe ridicate spre cer, învăluite în vîrtejuri de ceață.

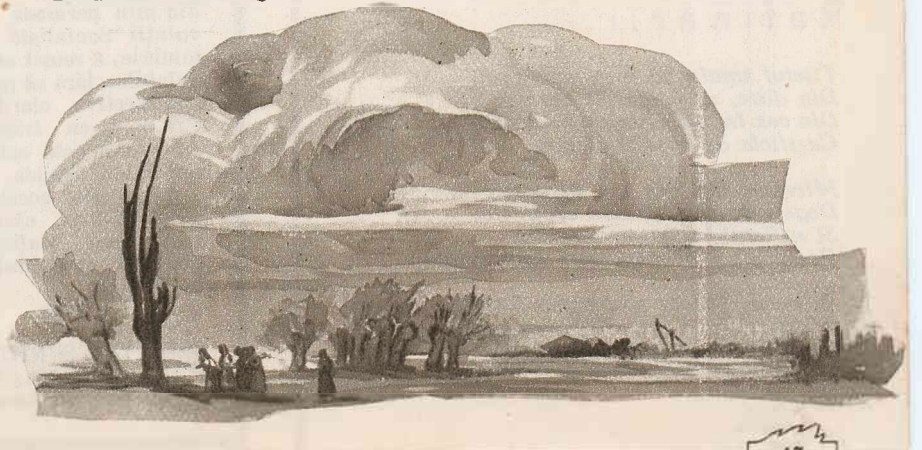
„Atîta țî-a fost!“ zise țăranul în sinea lui. „Doamne ajută!“

Înfipse securea în trunchi, jos, aproape de rădăcină. Mai izbi o dată; încă o dată și — poc! poc! poc! — se puse cu nădejde pe treabă. Nu era gros — era un plop tînăr, care crescuse uimitor de repede și tot atît de repede se și uscaser. Cîteva lovituri bune îl vor culca la pămînt. Și cît mai repede, pînă nu începe ploaia... Fulgeră — și vîntul a stat... Are să-i tragă numaidecît o răpăială! Sau, poate, încă nu... Totuna e — plouă, nu plouă! Comoara să fie comoară! Cum mai țîșnise para azi-noapte dintr-însa! Dacă n-ar fi zi, s-ar vedea poate și acuma țîșnind... Hei, nevastă, nevastă! N-ai visat de cînd ești așa noroc.

Deodată: trosc! Un trăsnet cumplit sfîșie pînzele norilor, cutremurînd văzduhul și zgîlțîind pămîntul din țîșni. O lumină orbitoare se scurse în iarbă, învăluind, ca într-o haină de foc, plopul cel uscat și deșirat.

★

Nu peste mult, cînd ziua se limpezi, după ce turnase strașnic o ploaie ca de sfîntul Ilie, femeile care duceau lapte la oraș, trecînd pe acolo, zăriră copacul ars de sus pînă jos — și, la poalele lui, întins fără suflare, țepăn ca o bucată de lemn, un trup negru, care fusese cîndva om și care — spuneau ele — semăna după lungime cu trupul nesfîrșit al lui Ilie cel-Lung.

Lauda pădurarilor

*În inserările molcome
cînd brazii-n albastre sutane
coboară din culmi
să cădelnițeze cu stele,*

*Laud oamenii simpli,
păzitori ai singurătăților,
prieteni ai frunzei și vulturilor,
oameni cu mustața căruntă
care ocrotesc cerbii și cerbițele,
podoabe-ale patriei mele...*

*Îi laud pentru nopțile-nfurtunate
petrecute-n prăpăstii,
singuri sub cupolele zărilor,
singuri pe nesfîrșirea cărărilor...*

*Îi laud pentru bocancii cu ținte
care strivesc șerpi și sălămizdre-nveninate,
pentru bătăliile de nimeni știute,
pentru inima sunînd ca o scoică
îngă inima grațioaselor ciute...
Îi laud pentru zorii de-argint
ce li se aștern pe pleoape
ca o încoronare a treziei,
îi laud pentru pînda la margini de ape
învăluși în liniștile poeziei...*

*...În inserările molcome,
cînd brazii cădelnițează cu stele,
laud oamenii pădurilor, oamenii liniștii,
care pînă-n dimineața cetinii și cerului
pășesc peste frunțile ierbilor
să vadă cum s-aprinde soarele
în roua de pe coarnele cerbilor...*

Olga BRATEȘ

Ea n-o să știe niciodată

Domnică!, mica mea vecină.

*O ușă — atîtu mă desparte
De-odaia-n care o fetiță
Și-a pus păpușile deoparte...
Și-o veste mare ea ne-mparte:
De mîine fi-va școlăriță.*

*Spre seară — aud că-n ușă-mi bate:
— Ghiozdanul, orei să-ți arăt?
Să vezi tu cum mi-l pun pe spate...
— Am și creioane colorate!
... Ce dulce rază-in ochi ți vād.*

*Ghiozdanul scoate la iveală
Comori la care abia visase.
Surîde gura — o petală.
— De mîine, dacă merg la școală,
Mă scol devreme: pe la șase.*

*Vreau să mai stea. Ea se ridică,
Nu, că-i zorită, cum să stea?
Dar, dragăstoasă și petică,
Mai stă un pic și îmi explică
Ce-nscamnă școală pentru ea.*

*Apoi și-a strîns îmbujorată
Ghiozdanul mare, cafeniu —*

*Ea n-o să știe niciodată
Ce coardă veche și uitată
M-a-nfiorat pînă tîrziu!*

Florin Mihai PETRESCU

Rafinării

*Țitelul smuls, cu luciua subțeran,
Din dure, mișcătoarele bazine,
Din vas în vas alunecînd, devine
Ca sticla de suav și dîfian.*

*Miresme tari din ere depărtate
Degajă moarte floare-n eprubete,
Și sufletul începe să se-imbete
De-adîncuri vechi și zări necercetate.*

*În străvezimți ce-acuma pur lucesc
Țitelu-i alb — transfigurare lînă —
Iar oamenii în unda lui privesc
Ne-noinsă lor putere și lumină.*

Ômul de pe catarg

Cartea lui Al. I. Ștefănescu, „*Ômul de pe catarg*”, cuprinde în paginile ei — după însăși indicația din subtitlu — o seamă de „povestiri, dialoguri și portrete”, toate relatînd despre oameni și întîmplări din anii imediat următori eliberării patriei noastre.

De la început, trebuie să spunem că „*Ômul de pe catarg*” se recomandă prin capacitatea autorului de a construi viabil tipuri de oameni caracteristici epocii evocate și de a reconstitui sugestiv atmosfera unor vremuri la care mulți dintre noi am fost nu numai martori oculari, dar și părtași la tumultul lor de lupte și prefaceri. E, mai ales, înfățișată în carte epoca în care strada devenise un factor decisiv în evoluția evenimentelor politice, cînd, sprijinind politica partidului clasei muncitoare, masele, prin uriașe mitinguri și demonstrații, își exprimau ferma lor voință pentru o adîncă democratizare a statului; vremea cînd înrăiții reacționari din guvernele de atunci răspundeau cu gloanțe năzuințelor legitime ale poporului. Cele mai multe din povestirile „*Ômului de pe catarg*” își trag seva din evenimentele acestei perioade, delimitate calendaristic pînă la data de 6 Martie 1945; o perioadă într-adevăr îmbietoare pentru un scriitor, prin interesantul material faptic și uman pe care aceasta îl conține, ca rezultat al unor fățișe ciocniri de țeluri și interese contradictorii.

Pe acest fundal social, Al. I. Ștefănescu proiectează o variată galerie de tipuri. Aproape fiecare povestire aduce în fața ochilor cititorului chipul unui om convingător creionat. Iată o muncitoare textilă Ana Petrescu, „înfășurată în halatul ei cafeniu ca într-o uriașă frunză de tutun”, din schița „Oameni cu scaun la cap”, mocnind în sine — de trei ani — durerea pierderii soțului ei, împușcat pentru „încercare nereușită de trecere la inamic” și care numai în aerul tare al unei manifestații colective înțelege că trebuie să iasă din izolarea mării sale tristeți. În mijlocul tovarășilor ei de muncă, manifestînd pentru o viață nouă, liberă, Ana își limpezeste gîndurile, găsind în luptă sensul adînc al vieții.

În povestirea care împrumută titlul cărții, întîlnim pe șeful unei echipe de turnare, Mitu Gherghel, a cărui înțelepciune crescută pe terenul unei vieți de aspre greutăți îl impresionează profund pe Mihai Bratu, un intelectual cinstit, dar încă nelămurit asupra drumului pe care trebuie să-l urmeze. Fără a cădea în

păcatul tezismului neartistic, Al. I. Ștefănescu sugerează în finalul povestirii începutul luminării lui Mihai Bratu. Îi povestise șeful de echipă un episod dramatic din viața sa. În tinerete, ca fochist pe un vapor, fusese pedepsit — în urma refuzului de a gusta mîncarea infectă ce se servea echipajului — să spînzure trei zile și trei nopți, legat de catargul vasului ce naviga pe marea Mediterană. Dînd întîmplător de foaia unui atlas geografic ce reprezenta Europa, la vederea Mediteranei, lui Mihai Bratu îi revine puternic în minte imaginea șefului de echipă atîrnînd, cu pieptul gol, de catarg, îndurînd ziua arșița soarelui torid, iar noaptea frigul usturător. Emoția stîrnită în inima lui Mihai Bratu de amintirea acestui episod are darul, așa cu am mai spus, să sugereze lectorului drumul nou pe care va merge acest intelectual, stimulat de sfaturile și pilda vieții încercatului șef de echipă.

Reține de asemenea atenția, prin duloșia și umorul cu care e zugrăvit, *Nenea Achim* din narațiunea „Bobocica”. Nu e lipsită de relief și interes nici prezentarea unor jalnice rămășițe ale fostelor clase exploatatoare: cinicul Toto, ușuratecii Barbu și Toni, sau vicelanul speculant Gică Postolache.

În genere, eroii narațiunilor lui Al. I. Ștefănescu prind viață nu din cine știe ce pretențioase introspecții psihologice și nici din vreo greoaie îngrămădire a amănuntelor. Eroii lui se conturează simplu, fără efort, dintr-un gest, o replică sau atitudine definitorie. Aceleași mijloace simple sînt utilizate și la crearea atmosferei; un detaliu, descrierea sumară a unei străzi sau clădiri, aducerea în prim plan, instantaneu, a unor singuratiche siluete sau a unei mulțimi sugerează decorul sau ambianța necesară.

Dacă în întruchiparea figurilor omenești sau în stabilirea atmosferei nu avem prea multe a reproșa prozatorului Al. I. Ștefănescu, în schimb în ordinea invenției epice scrisul său e, pe alocuri, deficitar. Cîtăm, în acest sens, „*Mînia*”, o povestire care nu depășește nivelul unui reportaj mediu. Pentru a cîștiga o mai mare consistență în proza sa, atenția scriitorului va trebui să se concentreze spre o mai interesantă evoluție a faptelor, spre dispunerea mai ingenioasă a lor, spre o compoziție mai încheată. Reușita atîtor pagini care fac, într-o mare măsură, din „*Ômul de pe catarg*” o carte vie și utilă e o garanție că Al. I. Ștefănescu își va spori pe viitor meșteșugul.

Trăian STOICA

*) Al. I. Ștefănescu: „*Ômul de pe catarg*” — povestiri, dialoguri, portrete — E.S.P.L.A. — 1957.

Consemnări literare

UN DEOSEBIT INTERES

a trezit în R.D.G. apariția cărții lui Georg Maurer „*Der Dichter und seine Zeit*” (Poetul și epoca sa), în care sînt discutate o serie de probleme legate de modul cum marii poeți ai lumii, inspirîndu-se din actualitatea vremii lor, au reușit să creeze opere care au înfruntat vremurile. Dintre poeții veacului nostru autorul citează pe Maiakovski, care, trăind din plin perioada Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, a reușit să dea opere valabile, fără să mai aștepte „perspectiva clarificatoare”. Un poet cu trăsături asemănătoare este astăzi chilianul Pablo Neruda.

În lumina acestor constatări, autorul cărții analizează apoi realizările poetice ale ultimului deceniu în R.D.G.

★

PRINTRE SCRITORII TÎNERI CEHOSLOVACI care se bucură de mare succes,

se numără František Hecko și Josef Sekera, ambii originari din Slovacia.

În „*Satul din Iemn*”, Fr. Hecko înfățișează aspecte din lumea țărănilor cehoslovaci de astăzi, insistînd în special asupra modului în care suflul vieții noi pătrunde și transformă mentalitatea locuitorilor dintr-un sat de munte.

„*Dansul de pe Waag*”, romanul lui J. Sekera, zugrăvește aspecte din viața țiganilor și este construit pe multe elemente pitorești. Acțiunea romanului se desfășoară pe mai multe planuri și urmărește destinul unei dansatoare țigănci și al iubitelor acesteia, un muzicant, care ajung artiști de seamă la Budapesta.

★

ÎN TREAGA OPERĂ LITERARĂ A LUI GO MO JO, cunoscut scriitor și activist social chinez, este în curs de apariție. „Editura pentru lite-

ratura poporului” din Pekin a tipărit pînă în prezent patru volume, din totalul de zece. În aceste volume sînt adunate scrieri datînd din 1918-1920, anii cînd Go Mo Jo a pășit în arena literară și și-a asigurat un loc de frunte în beletristică.

★

ÎN NR. 32 AL REVISTEI „SONNTAG” Pierre Garnier, care a vizitat de curînd Grecia, semnează un vibrant articol închinat poetului grec Menelaos Ludemis, care a trăit zeci de ani în lagărul de exterminare de pe insula Makronissos, unde fusese deportat pentru convingerile sale democratice. În timpul deportării, Ludemis a scris un roman, „Copilul care a numărat stelele”, și numeroase poezii care formează volumul „Voci din haos”. Atît romanul, cît și poeziile vor apărea încă anul acesta concomitent în traducere germană și franceză.

Gata de plimbare. În „limuzina” proprie.

T R I O L A S C U

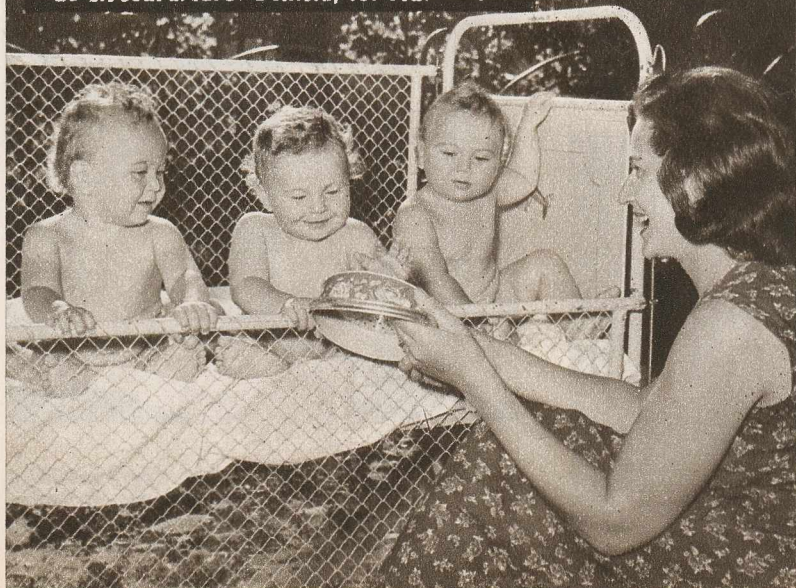
... Și-au făcut apariția pe lume într-o carecare zi de iulie; mai precis: 8 iulie 1956. Nimic nu anunța senzaționala lor intrare colectivă în viață, nici măcar radiografia. Bine crescuți, cei doi băieți au cedat primul loc surioarei lor. Radu și Dan au rămas sobri și înțelepți pînă în ziua de azi: deși sora lor e mai în vîrstă, ei privesc cu condescendență și masculină superioritate capriciile ei de domnișoară răzgîiată și, chiar atunci cînd Rodica mușcă din peria de păr sau plînge lăără noimă, ei se mulțumesc să o privească îngăduitor. Băieții au de altfel și simțul umorului: se amuză să-i păcălească pe cei din jur cu uluitoarea lor asemănare și, atunci cînd Radu a fost răcit, Dan a băut fără să clipească din ochi chaudeau-ul destinat fratelui (de altfel, s-o mărturisim, Dănuț e cam gurmand din fire!). Așa că, pentru a evita viitoarele încercături, Dan a purtat la mîna numărul 9 — cel cu care fusese înregistrat la maternitate — pînă în ziua cînd i s-au observat alunița de pe brațul stîng și cei patru dinți de jos (de care Dan e foarte mîndru, pentru că frații lui n-au decît cîte doi). De la o vreme, însă, s-a emancipat și Radu, care a devenit cel mai gurăliv și mai plimbăreț din toți trei, avînd astfel un incontestabil ascendent asupra lor.

În jurul celor trei pătucuri se învîrtește un întreg „stat major” (atunci cînd tatăl nu e acasă, pentru că principiile-i severe de educație opresc cu desăvîrșire: 1) luarea în brațe; 2) legănatul; 3) sărutările etc. etc.). Bunicul — arhitect pensionar — bunica, unchiul și, mai ales, mama (ah, biata mamă!) au grija nu atît de tabieturile lor gastronomice, care au ore fixe, ci de dormit, de plîns și... de altele, care din nelericire nu pot fi programate la toți trei deodată. Așa că, exact cînd termină unul, începe celălalt!...

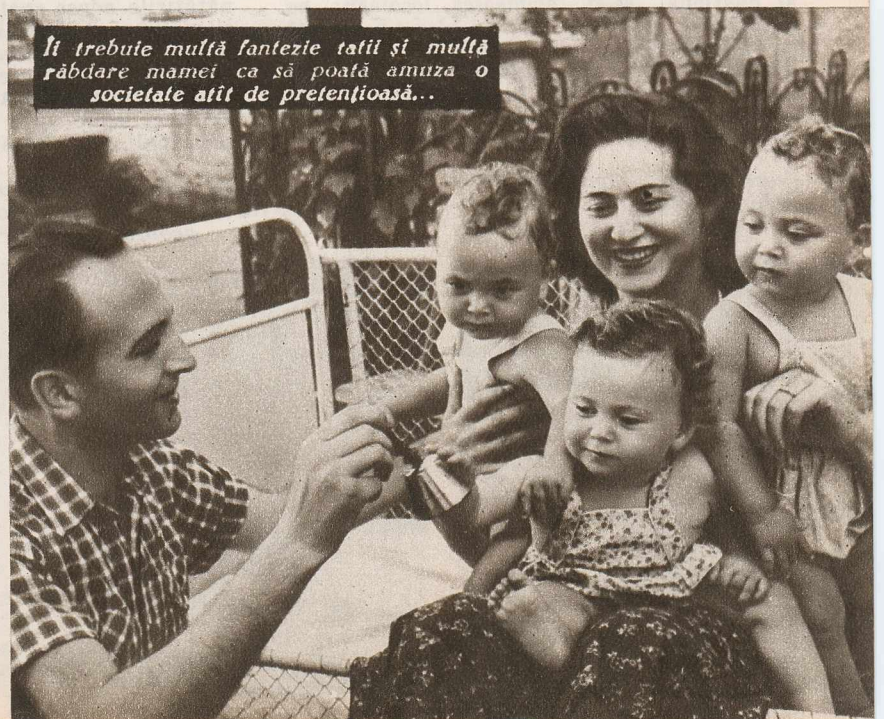
Și acum, să facem cunoștință cu „autorii” fenomenului: Eugen Lascu, inspector la Banca Agricolă, și Maria Lascu. Vîrsta: el 33, ea 25. Trăsături caracteristice: iubesc enorm copiii. Ca urmare: Rodica, Radu și Dan au apărut la exact 10 luni de la căsătorie. Și, dacă vreți să-i cunoașteți, faceți o plimbare prin Bucureștii Noi, unde veți putea vedea noul apartament primit de soții Lascu, nostimul lor căruț triplu, primit și el în dar, ca și pătucurile albe și încă multe alte daruri ocazionale sau periodice, prin care Rodica, Radu și Dan au simțit din prima lor zi de viață grija și dragostea statului nostru.

Fotografii de A. KESSLER

Grabi și îngăduitori, Radu și Dan privesc cu superioritate la interesul pe care Rodica îl manifestă pentru o biată jucărie în formă de strecurătoare. Femeia, tot femeie!...

Îi trebuie multă fantezie tatii și multă răbdare mamei ca să poată amuza o societate atît de pretențioasă...

LOCUINȚA TA... ÎNCEPE DE LA POARTĂ

În vreme ce celelalte gospodine colocalitate din apartamentul de la parterul imobilului din str. Ștefan Mihăileanu 38, fac ordine în bucătărie, în baie și în holul comun, locatara Veronica Bona este „de jurnă” la măturatul curții, treabă pe care o face cu multă conștiințozitate...

În diminețile de vară îl văd adesea pornind de acasă. Ore întregi cutreieră agale străzile cartierului și, de fiecare dată, caută să împărtășească cuiva noile impresii culese. Este un bătrîn muncitor pensionar, vecinul meu.

Îmi spunea mai deunăzi:

— Ți dai seama cum întinereste cartierul nostru? Este o forfotă și o lucrare în tot raionul, de ți-e mai mare dragul. Fă-mi pe plac — rogu-te — și vină cu mine într-o zi, să colindăm împreună. În doi, parcă e mai mare bucuria...

Și, într-una din zile, l-am însoțit în plimbările sale. De data asta, din spectacolul străzii, cu care mă obișnuisem, rețin forfota ce domnește mai cu seamă în jurul șantiereilor de construcție mai mari sau mai mici. Pe bulevardul Tolbuhin se fac ultimele lucrări de finisare la un bloc cu patru etaje; blocurile de pe strada Australului și-au primit și continuă să-și primească locatarii; pe bulevardul Dimitrov un nou bloc s-a ridicat cu trei caturi deasupra solului; pe strada Pop de Băgești, tinichigii încheie acoperișul unui imobil nou construit, în trei etaje; blocuri noi, în construcție, pe strada Călușei, pe Aprodul Purice. Pretutindeni, șantiere... Noi

străzi dovedesc prezența unor noi bransamente de gaz metan. Bătrînul meu vecin avea dreptate: în tot raionul domnește „o forfotă și o lucrare, de ți-e mai mare dragul”.

Oumbră, însă, parcă îmi tot dă țircoale, să-mi tulbure bucuria, amintindu-mi de lipsurile care, din păcate, mai există în munca întreprinderilor noastre de Locuințe și Localuri. Dar cetățenii, presa — într-un cuvânt: opinia publică — relevă aceste lipsuri, le combat, le critică fără cruțare. Și, încetul cu încetul, vor dispărea — fără îndoială...

Ca și celelalte sfaturi populare raionale din Capitală, Sfatul popular al raionului 23 August a organizat în aprilie anul acesta o consfătuire cu locatarii din imobilele naționalizate. În cadrul acestei consfătuiri locatarii au fost informați cu cîte eforturi, cu cîte cheltuieli se realizează îmbunătățirile aduse spațiului locativ. Lis-a cerut și sprijin: să întrețină în bune condiții locuința, făcînd reparațiile curente interioare; să întrețină cum se cuvine instalația de apă, lumină electrică, încălzire centrală, ca și părțile comune, acolo unde sînt mai mulți locatari principali. Și, bineînțeles, să plătească la

vreme chiria. Dar, mai ales, să ia atitudine deschisă împotriva celor ce nu respectă bunul obștesc. Obligații firești, atît de firești, încît s-ar părea că în legătură cu aceasta nu poate exista nici o neînțelegere. Și, totuși...

De cîteva zile, însoțind în munca lor „de teren” pe unii dintre șefii de sectoare ai I.L.L. 23 August, vizitez vreo 50 de apartamente situate în imobilele naționalizate. Am prilejul să-mi fac o părere generală despre felul în care locatarii acestor imobile răspund obligațiilor ce le revin prin Hotărîrea Consiliului de Miniștri 1508/1953.

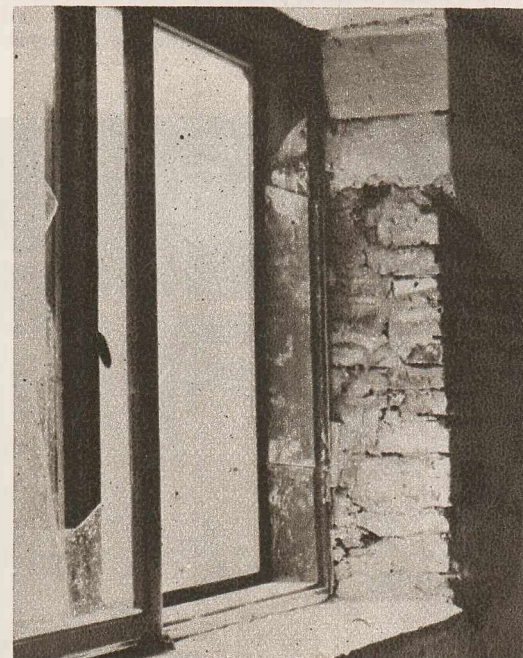
Am zăbovit mai mult în blocul din bulevardul Republicii nr. 86 A. Un bloc cu 30 de apartamente care adăpostesc vreo 90 de suflete, unde curățenia și mirosul de proaspăt, care te întîmpină de la intrare, te însoțesc în toată clădirea; unde nici un locatar nu este în restanță cu chiria și unde toți locatarii sînt la zi cu plata cotelor de întreținere.

Toate acestea mi le arată cu mîndrie un bărbat negricios, om între două vîrste (ardelean după grai), pe care l-am găsit în holul clădirii, trebăluind ceva la gazeta de perete. Doream să stau mai mult de vorbă cu el, pentru a afla cum s-a ajuns la această situație, cu care locatarii blocului se pot lăuda. Dar el îmi tot dădea zor:

— Acu' nu poci... Am făcut bine-fain curat la cremator... Trebuie să lustruim scările... Abia le-am dat cu ceară...

Dar deodată chipul lui se întunecă. Nu-mi dau seama de ce, decît după ce-i urmăresc privirile care caută spre scările „abia date cu ceară”. Picuri mari de apă punctează o diră în sus, pe scară. Omul mă părăsește și urcă în goană, pe cîte două trepte. De la etaj se aude curînd o discuție. Făptașul a fost descoperit: ducîndu-și gheața, a lăsat urmele pe scări.

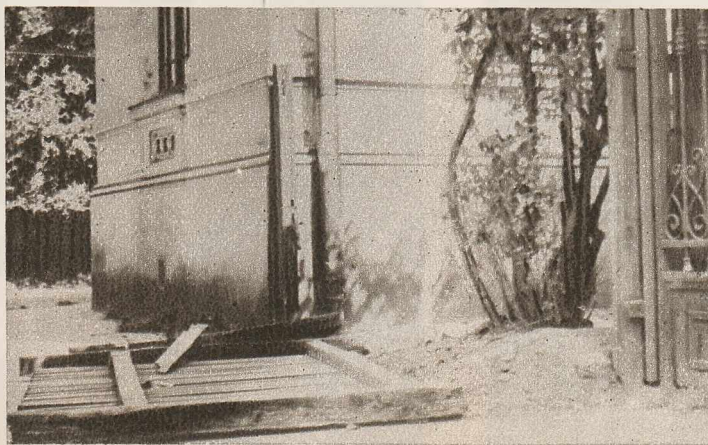
Intrarea imobilului din Calea Moșilor nr. 303.

După curățenia din bucătărie se vede că locatara Volohov, din str. Lizei 4, este o bună gospodină...

Așa arată intrarea din spate a imobilului din str. Pictor Romano nr. 16, după ce dr. Laureescu a plecat cu mașina proprie în excursie...

Nici lui Păcală nu i-ar fi trecut prin mînte să spargă zidul ferestrei, pentru a-și introduce garderobul în casă... Numai Mitică Constantin a găsit ingenioasă o asemenea năstrușnică soluție...

— Ce mi-ați făcut? Iară mi-ați pătat scara... Iacă, s-a udat și parchetul din casă...

— Ce-ți pasă dumitale, nea Lazăre?— ți răspunde o voce de femeie. În locuința mea, n-ai ce să te amesteci... Eu fac curat aici...

— ...și eu pe scări, și-n toată casa... Numa' că eu vă respect munca. Respectați-o și dumneavoastră pe-a mea... Și acu' poftiți, mă rog frumos, de ștergeți pe unde ați murdărit. Și să nu uitați nicicând, că locuința dumneavoastră începe de la poartă!

Mi-au plăcut grozav vorbele omului care se reîntorcea acum cu chipul răcorit parcă, după discuția avută. De aceea, încerc să-l laud:

— Ai avut dreptate, tovarășe administrator (administrator îl bănuiam a fi — și încă din cei cu leafă — socotindu-l după dirzenia cu care pusesse lucrurile la punct).

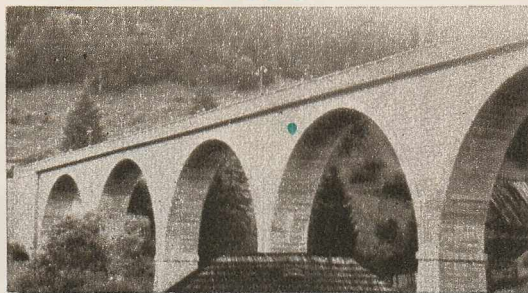
— Mai întâi, să știți că eu nu mi-s administrator — mă întrepruse el ritos. Cu treaba asta se ocupă comitetul de bloc. Eu sînt Lazăr Constantin — își aminti el să se recomande, întinzîndu-mi dreapta, după ce o ștersese „bine-fain“ de pantaloni — și am funcția de mecanic-portar...

Și astfel am aflat că acest bloc nu are administrator plătit, singurul salariat fiind „nea Lazăr“, care poartă grija curățeniei imobilului, face mici reparații de întreținere în apartamente, are grija focului la calorifer și... se ține de capul celor de la I.L.L. cînd este vorba de o lucrare ce intră în sarcina acesteia. Am vizitat casa caloriferului, îngrijită de nea Lazăr: arăta ca un laborator. Am mai notat în carnetul meu de însemnări: „administrația blocului se face de un comitet de bloc ales de locatari și care se conduce după un regulament de ordine interioară, elaborat și votat de adunarea generală a locatarilor, prevăzînd norme de bună conviețuire. Cei șase membri ai comitetului de bloc au sarcini concrete. Comitetul are la dispoziție un fond de rulment provenit din economiile realizate la cheltuielile de administrație. Din aceste economii s-au cheltuit aproape 3.000 lei, făcîndu-se reparații de întreținere la hidrofor, ułuce și altele“. E limpede: felul în care este administrat și întreținut blocul din bulevardul Republicii nr. 86 A reflectă conștiința cetățenească a locatarilor, dragostea lor față de bunurile obștești, cărora le acordă prețuirea ce se cuvine bunurilor lor proprii. De la acești locatari ar trebui să învețe nu numai cei din Calea Moșilor nr. 303, dar și mulți alții, ca, de pildă, locatarii blocului din bulevardul Republicii nr. 78-80, sau din strada Pop de Bășești nr. 56 și din toate blocurile în care locatarii, din nepăsare față de bunul obștesc, n-au înțeles pînă acum că locuința lor începe de la poartă.

Locuința ta începe de la poartă... De unde o fi începînd locuința cetățenilor din Calea Moșilor 303? La intrare, o ușă fără geamuri și alta bătută cu scînduri... Le-or fi lăsat așa, ca să se poată aerisi casa scării, în care domină un miros greu de gunoaie în descompunere? Se poate — de vreme ce sub scară se află un adevărat focar de infecție! Pereții sînt murdari, de ție silă să-i privești, necum să-i atingi. Ce alta dovedesc locatarii acestui imobil (toți laolaltă), decît lipsă de conștiință cetățenească, dispreț total față de bunul obștesc, nepăsare chiar pentru propria lor sănătate? (Ce părere are Șanepidul?)

Ce părere o fi avînd despre bunurile obștești cetățeanul Mitică Constantin, care a locuit pînă acum cităva vreme în șos. Armata Sovietică nr. 1? La această adresă se află un imobil pe care, nu demult, I.L.L.-ul l-a renovat complet. Aici a căpătat Mitică Constantin un apartament, la subsol. Mutîndu-se, a trebuit să-și introducă în casă, printre altele, un garderob. Și pentru că, după socotelele lui sumare, garderobul cu pricina nu putea intra pe ușă, a găsit imediat altă soluție: a tăiat tucul ferestrei pe o porțiune de circa 80 cm, l-a smuls și a dărîmat zidul pe o rază de circa 1 m. Și așa a intrat garderobul în casă... La mutare, noul nostru Păcală a băgat de seamă că garderobul poate fi scos și pe ușă. Ceea ce a și făcut...

(Cum de nu te-a muștrat conștiința dumitale de cetățean cinstit, tovarășe Gavril Scutăreanu, cînd, vreme de un an aproape, ai acoperit cu iăcerea fapta urfă a vecinului dumitale Mitică Constantin? E drept că dumneața îi întreții bine propria locuință; dar asta nu-i destul, dacă rămîi nepăsător cînd alții o distrug!)

UN VIADUCT PESTE BORSEC. O mare lucrare a fost terminată și dată în folosință: viaductul peste satul Borsec (R.A.M.). Făcînd legătura între doi munți, peste sosea și peste case, viaductul are o lungime apreciabilă. Pe el trece prima legătură feroviară (linie îngustă) dintre Borsec și Toplița. Linia a fost construită pentru expedierea sticlelor cu borviz de Borsec. Aceste transporturi se făceau pînă acum cu mașinile peste muntele Creanga, înalt de 1400 m.

DOUĂ GENERAȚII. Familiiile minerilor Emil BOKANCOSZ și Constantin TRUȚELEA din Rovinari, regiunea Craiova, trăiesc clipe de mare satisfacție și bucurie. Recent Emil Bokancosz (în fotografie cu soția și fetița sa) a fost decorat cu Ordinul Muncii cl. a II-a, iar tînărul miner Constantin Truțelea (stînga, cu soția sa) a primit Medalia Muncii. Felicitările noastre!

O ȘCOALĂ PENTRU... RECONFORTARE. Priviți această construcție modernă, așezată pe munte, între brazi, la 700 metri altitudine. Pare un hotel de primul rang. În realitate este Școala specială din Săcele (raionul Stalin). Mai exact spus, o școală pentru reconfortarea elevilor debili din școlile medii. La fiecare trei luni, o serie nouă de școlari fac aici o cură de refacere fizică, în timpul căreia li se acordă o îngrijire deosebită. Și cum elevii au datoria să și învețe, au la dispoziție un corp didactic pentru toate clasele. Prima serie de 120 elevi a inaugurat recent anul de... refacere fizică.

Notam!

„Locuința ta începe de la poartă“... Pentru doctorul Virgil Laureșcu, din strada Pictor Romano 16, aceste cuvinte au un înțeles *sui generis*. Dovada: și-a cumpărat omul o mașină. Foarte bine! Dar mașina presupune un garaj, sau cel puțin un loc special de parcare. Un garaj e mai greu de găsit. Locul de parcare și l-a amenajat, însă, singur. Unde? În curtea de serviciu a imobilului în care locuiește. Cum? În doi timpi. Timpul 1: a dărîmat poarta de la stradă, cu gard cu tot, pe o lungime de circa 6-8 metri (adică în întregime)... Timpul 2: a tăiat tufele de liliac care împodobeau curtea. Terenul fiind astfel „amenajat“, doctorul și-a propus să clădească aici un garaj. Bineînțeles, fără aprobarea prealabilă a I.L.L.-ului și în dispreț total al intereselor celorlalți locatari.

A m povestit bătrînului meu vecin cazul de condamnabilă atitudine față de bunurile obștești relatate, mai sus. Bătrînul m-a privit lung și mi-a răspuns cu glas molcom:

— Nu-s de vină locatarii... Unii mai poartă în ei urmele educației din trecut. De vină-i I.L.L.-ul...

Iar I.L.L.-ul! — îmi zic. Bătrînul continuă:

— Îmi amintesc că, pe vremuri, cînd pro-

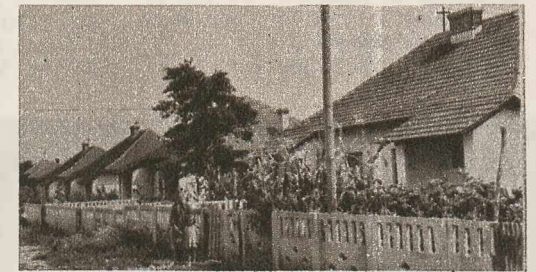
TEZAUURUL DIN CORLĂTENI. În comuna Corlăteni (raionul Dorohoi) un sătean, săpînd o groapă lîngă prîpa casei, pentru a așeza un stîlp, a găsit la o adîncime de numai 40 cm un vas de aramă cu 6330 de monede de aramă argintată și de argint și o pungă din pînză de in, țesută în două ite. Monedele poartă pe o parte inscripția în limba latină SIMOMOLDAVIENSIS, o cruce cu patru brațe, un ornament în formă de seut cu patru bare orizontale reliefate, iar pe verso inscripția SIMPETRIVOIVOD, un cap de zîmbru cu semiluna și două rozete cu cîte cinci brațe. Din studiile efectuate de către colectivul muzeului din Dorohoi, s-a constatat că aceste monede au fost turnate în mai multe perioade din timpul domniei lui PETRU MUȘAT (1375-1391).

Clișeul alăturat reprezintă vasul de aramă în care s-a găsit tezaurul și o parte din monede, grupate după perioadele în care au fost turnate.

CONSERVE PENTRU INTERNATUL ȘCOLII. Cantități însemnate de zarzavaturi și legume au fost recoltate de pe lotul experimental al Școlii de 7 ani din comuna Lelești, raionul Tg. Jiu.

Din această recoltă membrii comisiei de femei a comunei pregătesc conserve pentru internatul școlii.

CASELE MINERILOR. În afară de blocuri, pentru minerii familisti de la exploatarea carboniferă Doicești (raionul Pucioasa), s-au construit și zeci de locuințe individuale.

În fotografie: o stradă nouă, cu noile locuințe.

prietarii își puteau face de cap speculînd la sînge, puneau în contract o clauză după care aveau dreptul să viziteze oricînd, fie noaptea, fie ziua, locuința închiriată, pentru a controla felul cum este întreținută casa. Era doar o chichiță, cu ajutorul căreia îl șicanau pe chiriaș, pentru a-i storcea o mărire de chirie sau pentru a-l evacua, la cea mai mică abatere. Azi, I.L.L.-ul nu-și exercită cum se cuvine nici măcar dreptul de a controla felul în care sînt întreținute imobilele naționalizate, necum să ia măsuri corespunzătoare, acolo unde se ivesc cazuri ca acelea pe care mi le-ai povestit?

Dar mai bine ar fi ca locatarii din imobilele naționalizate să nu aștepte numai asemenea măsuri administrative. Gîndească-se aceștia că locuințele în care trăiesc ei azi și își cresc copiii sînt proprietatea întregului popor, deci și a lor. Și ei sînt datori nu numai să le îngrijească cu dragostea cuvenită unor avuții de preț, dar și să ia atitudine fermă împotriva tuturor acelor colocatari care dovedesc nepăsare față de bunurile obștești...

N-am răspuns bătrînului meu vecin. Mă gîndesc însă că are dreptate...

R. RODA

EVADAT DIN BEZNĂ (III)

Revolverul marca "T.T." seria J 0817, pe care spionajul american i l-a înmînat lui Rem Moroz

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Rem Petrovici Moroz, cetățean sovietic, deportat în timpul războiului împreună cu familia sa în Germania, de către ocupanții hitleriști, se reparaiază îndată după eliberare, înrolându-se în Armata Sovietică. Temîndu-se și rușinîndu-se de faptul că părinții săi, care rămăseseră într-un lagăr de „strămutați” din Germania occidentală, și-au trădat patria, el adoptă numele mamei sale, Tkacenko. Fiînd recunoscut de către un vechi prieten, pe cînd se afla în Berlinul răsăritean, și temîndu-se de consecințe, dezertează în Vest, unde, căzînd pradă mizeriei, intră în rândurile hoților din München, devenînd apoi și agent al C.I.C. (Serviciul American de Informații). În scurt timp el „avansează” și i se încredințează o misiune importantă.

„Prietenul” lui Hanec se dovedi de o punctualitate nemțească. Se întîlni cu Rem la același restaurant și-i ceru autobiografia.

Peste puțină vreme, în fața casei în care locuia Rem stopă un automobil. Rem auzi bătăi în ușă: deschizînd, se pomeni în fața unui individ necunoscut...

— Domnul Moroz? — i se adresă acesta în rusește... Vă rog să mă urmați... Viș în chestiunea care vă interesează...

Mașina porni în goană spre una

din suburbiile Münchenului. Aici se afla sediul secției C.I.C.

Rem fu întîmpinat cu o politețe exagerată:

— Luați loc, vă rog!... Fumați?... Serviți!... Mie puteți să-mi spuneți Mr. Christopher...

Urmă un nou interogatoriu, îndelung, istovitor și sîcîitor. Rem

trebui să-și enumere în fața agentului toate rudele, prietenii, cunoscuții...

În sfîrșit americanul păru să fie mulțumit. Îi întinse lui Rem o mîna uscată și-i promise:

— Vă voi face cunoștință cu șeful dv. Rețineți adresa: Hochstrasse, lângă restaurantul „Savaltor-Keller”. Data și ora întîlnirii vi se

prea largă... Tot trebuie să-mi confecționez una nouă... Această haină nouă se cheamă Robert.

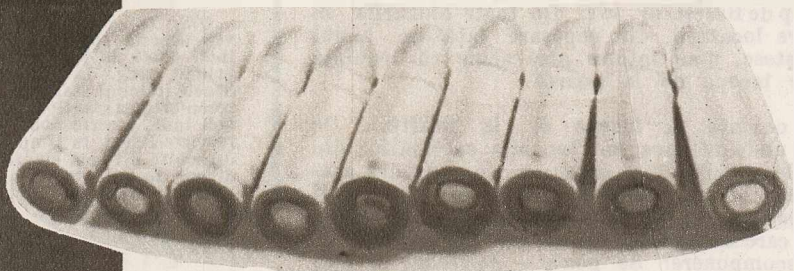
DETECTORUL DE MINCIUNI

Müller îi explică pe scurt în ce consta prima lui misiune:

— De supravegheat „persoanele strămutate”... Comunicări asupra stării de spirit... Urmărire atentă...

Rem se achită conștiincios de aceste sarcini, lucru care-i aduse o nouă invitație din partea lui Müller. Acesta îi întinse două file dactilografiate:

— Citește, semnează, ordonă el.

vor comunica ulterior. Müller, sub conducerea căruia urma să lucreze Rem, cunoștea bine limba rusă. Era un bărbat de vreo 50 de ani, gras și de talie mijlocie.

Se despărți de Rem fără să-i fi spus nimic concret, decît:

— Rem Moroz a dispărut. Să fim bine înțeleși... Rem nu mai există... Numele dumitale conspirativ este Robert...

Într-adevăr, gîndi Rem mohorît, bietul Rem Moroz nu mai există de mult... Eu nu sînt decît umbra lui. Am slăbit și haina mi-e

Rem Petrovici Moroz își povestește peripețiile la postul de radio Mos-

Era textul angajamentului de colaborare cu serviciul de informații american, întocmit în limbile rusă și engleză.

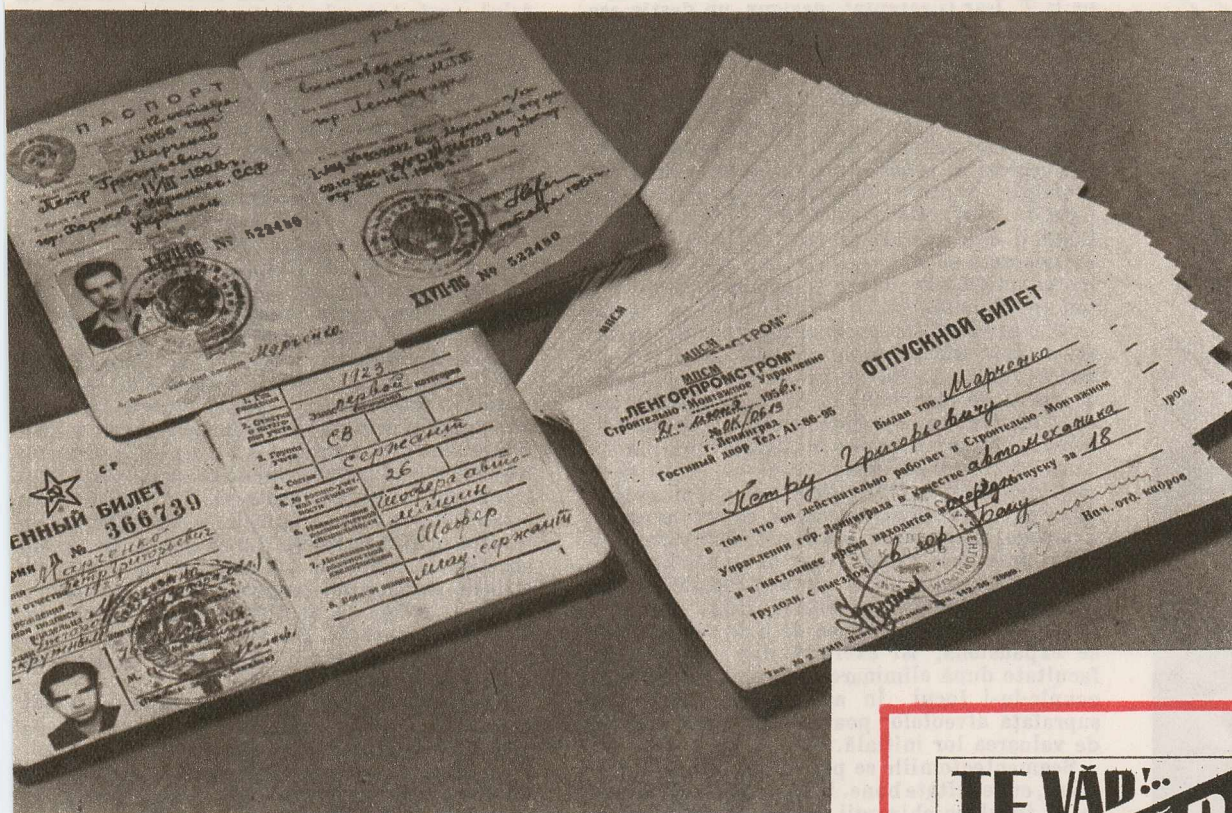
În timp ce-și plimba ochii de-a lungul rîndurilor scrise, a căror semnare însemna certificatul trădării lui, Müller îl privea scrutător... Păru mulțumit cînd îl văzu pe Rem semnînd cu mîna sigură... Zimbi și-i întinse o bancnotă de 100 de mărci.

— Pentru primele două săptămîni—explică el... Dar țîn să te previn: cea mai mică nesupunere și, zut! Te înbață curcanii... E de ajuns un singur cuvînt din partea noastră... Joc dublu — justiția neoficială... Zut...

Și Müller își duse mîinile la beregată, semnificativ.

... Rem se afla instalat într-un fotoliu de piele, cu minecile suflecate, într-o cămăruță goală, pătrată. În fața lui, un medic în halat alb și un colaborator al C.I.C.

Medicul îi unse palma stîngă cu un fel de soluție viscoasă și aplică deasupra o plăcuță metalică. Pieptul îi fu încorsetat strîns într-un tub de cauciuc, iar mina dreaptă, înfășurată într-o bandă neagră...

Actele false pe numele Piotr Grigorievici Marcenco, cu care Rem avea să pătrundă pe teritoriul Uniunii Sovietice.

Plăcuța, banda și tubul comunicau prin conducte subțiri de sîrmă cu un soi de aparat de radio... Rem bănuia că se afla în fața faimosului „detector de minciuni”, un aparat care înregistrează bătăile inimii, presiunea arterială, regularitatea respirației și cantitatea de sudoare eliminată în cazul reacțiilor la întrebări neașteptate.

— Răspundeți repede și fără să vă gândiți, prin „da” sau „nu”! — i se ordonă lui Rem...

Și întrebările curseră, una după alta, într-un ritm susținut.

— Vă numiți Rem Moroz?

— Da.

În detector fulgerară luminițele cîtorva beculețe.

— Purtați cravată?

— Da.

— Ați fost în armata germană?

— Nu...

Întrebările și răspunsurile se precipitară mai departe. Deodată șuieratul strident, țiuitor, al unei sirene, sparse liniștea încăperii. Ochii lui Rem fură izbiti de lumina orbitoare a unor reflectoare montate în tavan... Vocea medicului abia se desluși în mijlocul acestui vacarm... Devenise mai aspră și mai poruncitoare:

— Sînteți agent sovietic?

— Nu.

Rem avu senzația de gol a omului care se prăbușește, legat la ochi, într-o prăpastie... Fotoliul se clătină spre dreapta, spre stînga, înapoi... Capul lui Rem vijtia...

— Sînteți agent sovietic?

— Nu...

Ajuns în stradă, Rem răsufli ușurat...

TRIBUNALUL CONȘTIINȚEI

— N-o să-ți ascund—ți declarase Müller. Plecarea în America înseamnă pregătirea pentru lansarea pe teritoriul U.R.S.S. Reușita — asigurarea unei vieți lipsite de griji...

— Știu foarte bine ce mă așteaptă — replică Rem cu îndrăzneală. Îmi trebuie senzații tari,

bani, femei... Discutam o afacere și e în interesul meu să câștig...

... La sfîrșitul lui octombrie 1955 Rem fu prezentat americanului Jackson. Acesta se îndeletnicea cu selecționarea definitivă a candidaților pentru școala de spionaj...

Urmară alte verificări cu „detectorul de minciuni”, o verificare minuțioasă a memoriei, un interogatoriu îndelungat... Rem trecu cu succes prin toate aceste încercări. La sfîrșit fu botezat din nou. Acum îl chema John Smith, angajat în armata Statelor Unite... Sub acest nume a fost trimis la un spital militar. Pe la mijlocul lui ianuarie 1956 fu readus la München. Fu prezentat unui american în uniformă militară...

— Ești de acord să pleci? — îl întreabă acesta cu bruschete...

— Știi foarte bine că da — răspunse Rem calm.

— Te-ai gândit la...?

— M-am gândit la toate—o scurtă Rem. Totule în avantajul meu...

Se vede că felul hotărît de a se purta al lui Rem făcu impresie bună asupra americanului, deoarece fața i se destinase într-un fel de rictus care voia să pară zîmbet.

La 21 ianuarie, așa cum stabilise Jackson, Rem se întîlni cu Müller... Înregistră cu ușurință numărul mașinii : 6-S-49-050... Părăsîră Münchenul, făcură un scurt popas la Frankfurt pe Main, în casa conspirativă de pe Frauensteinstrasse nr. 4, apoi se îndreptară spre aerodromul din Wiessbaden. Un cvadrimotor de ultimul tip îi aștepta... Pe fuselaj Rem distinse numărul 05533.

Müller nu era prea vorbăreț, iar Rem nu avea nici el chef de vorbă... Îndată ce avionul decolă, Rem se adînci în răsfoirea unei reviste americane, pline de reclame care de care mai țipătoare...

În realitate, însă, Rem nu citea. Gîndea intens, febril. De undeva, dintr-o cută ascunsă a sufletului său, se ridicase un dușman temut care-l scormonea necruțător, îl sfîșia și-l mistuia... Luase cea mai groaz-

nică hotărîre din viața lui... Monstrul mașinii de spionaj îl prinsese cu totul în tentaculele lui scîrboase... Va trebui să fure, să înșele, să saboteze și, cine știe, să împuște cetățeni sovietici... Poate o să-l întîlnească pe Kolea și va fi nevoit să-i trimită un glonț în cap... Cine știe!...

Deodată un gînd, care la început i se păru utopic, tiflgeră creierul... Dar dacă?...

— Ei, mister Smith...?

Rem tresări...

— Ne îndreptăm spre America — rosti Müller, ca să se aple în treabă...

— Da, da—răspunse Rem, căuțind să dea cuvintelor o notă de veselie...

„S-o creadă el — gîndi Rem, cu ură... Mă îndrept nu spre America, ci spre Patrie... N-am ce-i face: drumul spre Patrie trece prin America!”

(Continuare în numărul viitor)

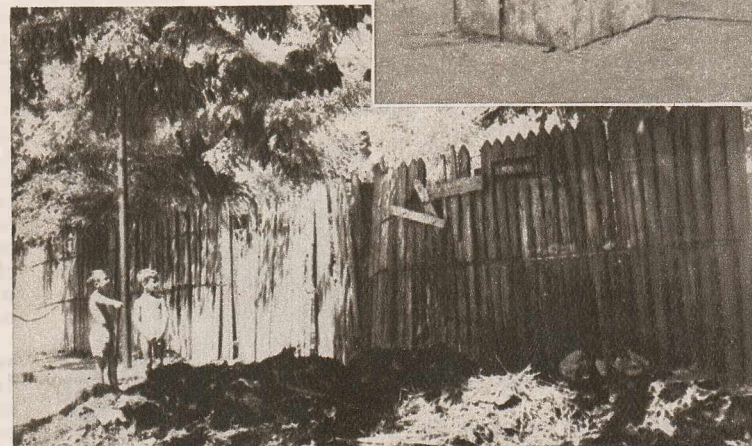
Aurel COVACI
(după „OGONIOK”)

TE VĂD!..
TE VĂD!..

ARHEOLOGIE? Nicidecum! Blocul de piatră din fotografie aminteste numai locuitorilor cetății lui Bucur că prin 1930 a existat aici, peste drum de hotelul „Athénée Palace”, o interesantă foto-gazeta turistică.

SEDINTĂ „FULGER”... La ordinea de zi:

— Să-i rugăm pe nenea gunoieru’ să nu-și mai deșerte tumbăraul în fațacasei noastre! (Vezi „rampa de gunoare” din st. Pictor Romano, colț cu Dimineții).

100 (UNA SUTĂ) LEI UN PEPENE Citeodată, da!... Iată-l pe locuitorul Manole Vasile din P. Neamț, în timp ce plătește! amendă pentru că a aruncat coșile pe stradă. Cum s-ar spune, scump dar... faceți!

FELICITĂRI, TOVARĂȘI CHIRURGI!

Toracele a fost deschis. Acum este secționată pleura...

Sanatoriul Moroeni. Ai impresia că te afli într-un confortabil hotel turistic.

Dar ceea ce poartă departe faima sanatoriului este mai ales poziția sa de post înaintat pe frontul luptei antituberculoase. De aici, bolnavi considerați până de curând nevindecabili se întorc însănătoșiți la muncă, la familiile lor.

În cadrul de ciudată seră pe care plantele exotice și geamurile uriașe îl conferă coridoarelor sanatoriului, l-am întâlnit nu demult pe unul dintre acești bolnavi, redați vieții și activității: tânărul muncitor R. T. Discuta cu chirurgul, dr. Eugen Zitti, al cărui pacient fusese. Se întorsese de curând în sanatoriu, așa cum îi ceruseră medicii, pentru verificarea rezultatelor obținute. Era vesel. Pot spune, fericit: medicii erau încințați de „purtarea” plămînilor săi...

Acum un an și jumătate, o caravană microradiografică descoperise că în plămîinii lui R.T. se cuibărise boala. Și omul plecase de acasă, luîndu-și rămas bun de la nevastă și copii, cu simțămîntul că nu-i va mai vedea. Își amintea de unchiul său, care plecase cu zece ani în urmă, la fel, cu pieptul măcinat de boală, și nu se mai întorsese. Acum pornea și el pe același drum...

Și, totuși, după un an și jumătate, R. T. s-a întors acasă, sănătos și în deplină putere. Pe buletinul său de ieșire din sanatoriu scria: „Vindecat”. Medicii îi spusese că nu va trebui să se ferească de copii și soție. Nu mai există nici o primejdie de îmbolnăvire a lor.

De ce oare avusese R. T. o soartă atât de deosebită de a unchiului său? Oare la intrarea în sanatoriu nepotul fusese mai puțin bolnav decît unchiul? Dacă am compara fișele radiologice ale celor doi, am vedea că R. T. se internase într-un stadiu mai avansat al bolii, decît ruda sa; R. T. avea cîte o leziune în fiecare plămîn, pe cînd unchiul intrase în sanatoriu cu un plămîn sănătos. Atunci, poate streptomicina, hidrazida, P.A.S.-ul, necunoscută încă acum zece ani, făptuiseră minunea? Ce-i drept, timp de șase luni medicii se străduiseră să-l vindece pe R. T. cu antibiotice. Dar acestea se dovediseră, așa cum se întîmplă de obicei în cazurile avan-

sate, insuficient de eficace. În această situație, pe R. T. l-ar fi așteptat, desigur, un destin asemănător cu cel al unchiului său. Dar în cazul său, ca și în multe altele, și-a spus cuvîntul chirurgia modernă.

Pe doctorul Eugen Zitti și pe colegii săi, medicii L. Brand, M. Corbu și V. Popa, i-a pasionat încă de acum cîțiva ani problema tratamentului chirurgical al tuberculozei bilaterale (la ambii plămîni). Pe atunci se făcuseră progrese însemnate în chirurgia pulmonară. Îmbunătățirea tehnicii chirurgicale și pavăza antibioticelor permisese să se treacă de la operații în care se scotea un plămîn întreg — pneumonectomia — sau un lob pulmonar ¹⁾ — lobectomia — la operații mai avantajoase: segmentectomiile, în care se elimină din plămînul bolnav doar o zonă strict limitată din jurul porțiunii bolnave. Trecerea de la primul la cel de-al doilea gen de operație era un mare succes. Pneumonectomia și lobectomia duc la pierderi mai importante de țesut pulmonar, ceea ce poate să se răsfîrîngă asupra stării generale a bolnavului. În ce privește segmentectomia, ea are nu numai avantajul conservării porțiunii sănătoase a lobului pulmonar respectiv, ci dă și posibilitatea redobîndirii aproape integrale a capacității respiratorii. Aceasta, datorită faptului că alveolele ²⁾, care au capacitatea de a se dilata, de a se expanda, își exercită din plin această facultate după eliminarea segmentului bolnav, ocupîndu-i locul. În acest chip volumul și suprafața alveolelor poate crește pînă aproape de valoarea lor inițială.

Segmentectomiile se practicau deci și la Moroeni, cu rezultate bune. Dar ele nu-i mulțumeau într-un total pe chirurgii noștri. Mulți pacienți aveau ambii plămîni bolnavi. Oare aceștia erau condamnați să nu poată beneficia de avantajele segmentectomiei? Echipa de la Moroeni a dat pentru prima oară în țară un răspuns negativ acestei întrebări. Ea a început să efectueze segmentectomii la bolnavii cu tuberculoză bilaterală. Operația avea loc în două etape: după ce primul plămîn era operat și rana se vindeca, bolnavul era supus unei noi intervenții, pe celălalt plămîn.

Rezultatele erau în general bune, totuși chirurgii nu erau încă satisfăcuți. Bolnavul trebuia să suporte de două ori neplăcerile unei operații. Șansele apariției unor complicații se dublau. Și, ceea ce era mai grav, în răstimpul dintre operații intervenea posibilitatea reîmbolnăvirii pe cale sanghină, a plămînilor operat, de către cel bolnav.

Puteau fi înlăturate aceste inconveniente? Din nou chirurgii au dat dovadă de îndrăzneală. Au hotărît să facă operația într-un singur timp. Dar pentru aceasta era necesară reînnoirea întregii tehnici chirurgicale. Deosebit de grele și complicate se prezentau problemele anesteziei. Astfel de operații nu se executaseră încă în țară; totul trebuia pornit de la început. Nici un detaliu nu trebuia uitat. Aceasta ar fi putut costa o viață de om. Multe zile și nopți de cercetări, dibuiri, experiențe au fost închinare rezolvării acestor probleme. Și, într-o bună zi, cînd totul fusese riguros pus la punct, consiliul științific al sanatoriului aprobă intervenția.

Primul pacient indicat să fie supus acestei operații fu R. T. Începu să fie cercetat în cele mai mici amănunte. Inima va putea suporta oare șocul? Da, ea își făcea bine datoria. Dar alte afecțiuni, neobservate încă, nu vor profita de slăbirea organismului, ca să atace pe neașteptate? Nu, asemenea primejdii nu exista. Zecile de analize și probe o arătau din plin.

Și iată: dimineața zilei hotărîtoare pentru viața lui R. T. a sosit. Bolnavul este adus adormit în sala de operație.

Medicii și surorile sînt la posturi. Deasupra măștilor albe privirea lor trădează o emoție neobișnuită. Îi așteaptă unul din examenele cele mai grele.

Operația a început. Nu se aude nici o șoaptă. O privire, un semn sînt de ajuns pentru primirea unei pense, pentru administrarea unei injecții.

1) Plămînul drept se compune din trei lobi, cel stîng din doi.
2) Elementele constitutive finale ale țesutului pulmonar, prin care se face schimbul de gaze între aerul din plămîni și sînge.

Sub spatele bolnavului s-a introdus un sul. În felul acesta toracele oferă o expunere mai bună. Mina sigură a chirurgului secționează pielea pe aproape întreaga lățime a pieptului. Acum el va tăia mușchii pectorali și sternul, pentru a ajunge la plămîni. Dar deschiderea simultană a ambelor cuști toracice va duce la „oprirea” plămînilor, a respirației... În acest moment, însă, intervine tehnica specială a anesteziei; de ea depinde viața pacientului. Printr-un tub introdus în trahee și cu ajutorul unui aparat corespunzător, medicul anestezist va regla de aici înainte, în tot timpul operației, intrarea și ieșirea aerului din plămîni, „oprit”. O dată instalată respirația dirijată, chirurgul poate opera în voie, mai departe.

Așadar, mușchii toracelui și sternul sînt secționați. După o linie paralelă sînt tăiați și mușchii intercostali. Apar plămîinii, așa cum sînt descriși prin cărțile de anatomie... Se secționează membrana subțire a pleurei. Un depărtător este introdus între cele două capete ale sternului. Acum chirurgul poate să vadă foarte bine zonele superioare — apicale — ale plămînilor, în care se află leziunile. La comanda medicului anestezist, plămîinii au început să „respire”. Mîinile chirurgului palpează leziunile. Instrumentele încep să secționeze zonele bolnave. Momente încordate. Dacă o cavernă s-ar deschide în plaga operatorie, infectarea acesteia ar fi greu de evitat...

Pierderile de sînge au început să fie ceva mai mari. Dar sora transfuzoare veghează; sîngele pierdut este încontinuu înlocuit. Și pulsul, tensiunea? Acestea s-au menținut constante în tot timpul operației, datorită tehnicii de anestezie întrebunîțate. Fără aceasta, inima ar fi avut poate de suferit...

Segmentele bolnave au fost înlăturate din ambii plămîni; vasele respective au fost închise, rezecția propriu-zisă s-a terminat. Pleura și mușchii sînt cusuți, iar capetele sternului apropiate cu ajutorul unor fire de oțel inoxidabil. Toracele s-a închis și bolnavul a început să respire, spontan, „singur”. O nouă serie de aparate, pense, feșe sînt manipulate acum. Se procedează la coborîrea presiunii între pleură și plămîn. Aceasta va permite imediată expansiune a plămînilor, micșorîndu-se astfel pericolul apariției de complicații în spațiile care altfel ar fi rămas „libere” după rezecție.

...Au trecut cinci ore de la aplicarea anesteziei. Bolnavul s-a trezit.

— Am fost operat?

Anestezia a șters din memoria sa orice amintire a „agresiunii” chirurgicale...

... S-au scurs șase luni de la operație. O nouă cură de antibiotice și o perioadă de repaus au desăvîrșit rezultatul intervenției chirurgicale.

Acum razele Röntgen arată medicilor că plămîniul s-a expansiionat satisfăcător. Segmentectomia bilaterală într-un singur timp a reușit. De pe frontul antituberculos, echipa de chirurși de la Moroeni poate raporta o nouă victorie. Felicitări, tovarăși chirurși!

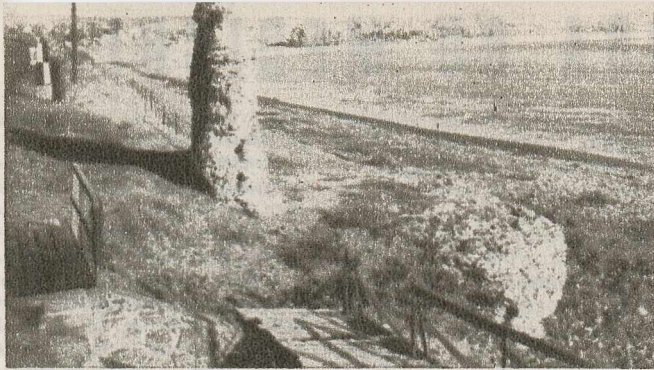
Dan STĂNESCU

Momentul hotărîtor: se efectuează rezecția.

Rămășițe ale podului construit de Apolodor din Damasc.

TURNU SEVERIN ȘI CERNEȚII

Publicăm acest material scris de tov. Dan Berindei de la Institutul de Istorie al Academiei R.P.R., ca răminis la scrișoarea tov. Dan Raicuțescu din București, care dorește să cunoască istoricul orașului Turnu Severin și ce legătură există între acesta și vechiul oraș Cerneți.

Orașul Turnu Severin este așezat pe malul Dunării, la un punct de străvechi circulație. Pe aceleași locuri a existat în vechime o așezare dacică, numită Drubeta. După cucerirea Daciei de către romani, Apolodor din Damasc construiește în preajma Drubetei — devenită oraș roman — cunoscutul pod de piatră peste Dunăre. Drubeta cunoaște un timp o rapidă dezvoltare, împăratul Adrian înălțându-l la rangul de municipiu, iar Septimiu Sever la cel de colonie.

Cu începere din secolul al III-lea Drubeta își începe însă — ca și celelalte localități romane din Dacia — decadența, prelungită, se pare, până în vremea lui Justinian, care mai menține încă aici un cap de pod.

Așezarea renaște în primele veacuri ale celui de-al doilea mileniu, documentele amintindu-l în prima jumătate a secolului al XIII-lea. Se pare că din aceeași perioadă ar data și Turnul lui Sever. Vechea Drubeta — care se numește acum Severin — este timp de câteva veacuri cea mai însemnată cetate a acestor părți, stăpânită alternativ de regatul ungar și de voievozii munteni. Dar, o dată cu pătrunderea turcilor în spațiul dunărean, Severinul e cucerit și dărâmat de cetroptorii otomani.

În apropierea fostului Severin, cu totul distrus, la oarecare depărtare de Dunăre, care era în acele timpuri o cale de comunicație deschisă doar prădăciunilor otomane, se ridică un nou centru, la Cerneți. Numele vechii cetăți nu piere însă, ci se păstrează sub forma de „cîmpul Severinului”. Cerneții se dezvoltă mai ales în veacurile al XVII-lea și al XVIII-lea, când aflăm aici reședința unei căpităni, iar mai apoi a unui isprăvnic. La Cerneți se înregistrează de asemenea existența unui punct de vamă, ca și ființarea unei biserică, ridicată de sprâncin domnului Grigore Ghica, în cel de-al treilea stert al veacului al XVII-

lea. La începutul veacului al XIX-lea, Cerneții numărau 7000-8000 locuitori, înregistrându-se prezența multor meseriași și negustori.

Înălțurarea progresivă a jugului otoman asigură fostului Severin noi condiții de renaștere economică. În timpul ocupației din 1718-1739, austriacii protejează reînălțurarea Severinului, voind să renască orașul sub numele de Caropolis. Acest proiect nu este însă împlinit.

La începutul veacului al XIX-lea, semnele decaderii Cerneților sînt din ce în ce mai evidente. După devastarea turcească din 1828 și după pacea de la Adrianopol din 1829, care transformă calea Dunării într-o mare arteră de circulație, însăși locuitorii Cerneților cer generalului Kiseleff, guvernatorul Principatelor, ca așezarea lor să se strămute în cîmpul Severinului. Cererea lor se încadra în intențiile de urbanizare ale generalului Rus și, în același timp, se potrivea și dorinței sale de a împiedica, prin ridicarea unui puternic oraș comercial, o prea ușoară pătrundere economică a Austriei în Principate.

La 22 aprilie 1833 se emite decretul lui Kiseleff privind înființarea Turnului Severin prin cumpărarea moșiei Severinului, pe care urma să se ridice „un oraș de negoț”. Cînd totul părea rezolvat, cernețenii se opun, pe neașteptate, la strămutare, cerînd despăgubiri și refuzînd să-și cumpere locuri în noul oraș. Turnu Severin ia totuși naștere, însuși Kiseleff sprîncinînd reînființarea vechii așezări dunărene, prin acordarea unui dar de 510 locsari din caseta sa particulară.

Intemeierea formală are loc în 1833, iar cea efectivă în 1836, cînd inginerul Moritz von Ott este însărcinat să „croiască” orașul după planul lui Villacroz. În 1841, reședința județului este strămutată la Severin, iar după 1851, construirea portului pe Dunăre și mai apoi a unui șantier naval, ca și legarea așezării printr-o șosea practicabilă cu Craiova și cu restul țării, determină, în bună măsură, grabnica dezvoltare a Severinului, care nu va mai șovăi în mersul său înainte, în timp ce Cerneții vor porni cu pași repezi spre decadență.

CEA MAI MARE AFACERE FILATELICĂ DIN LUME

Faptul că o serie de timbre este formată din 259 valori constituite în sine o afacere comercială. Aceste timbre, înfățișînd portretele papilor, vor apărea sub binevoitoarea și interesată egidă a Statului Panama din America Centrală. Inspiratorul întregii afaceri a fost cunoscutul financiar american I. E. Ross, care, cu ocazia aceasta, își face debutul în filatelie. Cuvîntul de „afacere” nu este cu nimic exagerat, dacă ne gîndim că rezultatul ei se concretizează în frumoasa sumă de 105 milioane dolari.

Cu acest obiectiv s-a constituit firma Stampco S.A. Tegucigalpa, capitala Statului Honduras. Peste 50% din acțiunile acestei întreprinderi aparțin marelui magnat al presei americane Robert Tyllor din New-York, iar restul, firmei Jeffries Banknot Co. din Los Angeles. Conform buletinului emis de firma Stampco, capitalul inițial este de 300 mii dolari, din care 104 mii dolari sînt destinați reclamei și propagandei, 7 mii dolari pentru organizarea birourilor filatelice, 24 mii dolari pentru alte cheltuieli administrative. Deci, după cum se vede, o afacere cu „baze serioase”.

Din venitul scontat, 46% urmează să primescă Republica Panama, pentru că acoperă cu drapelul ei această... panama filatelică; 10% se vor repartiza diferitelor instituții de binefacere din Panama, 10% la dispoziția Vaticanului, iar restul rămîne acționarilor. În schimbul celor 10%, domnul I. E. Ross a obținut portretele oficiale ale celor 259 capete papale. Desenele timbrilor aparțin pictorului Herndon Davies. Scris se imprimă în heliogravură în „familie”, la Jeffries Banknot Co. Los Angeles. Tirajul s-a fixat la 750 mii serii complete.

Filateliiști care vor dori să aibă în colecție această „minune a secolului”, pe cei 259 locuitori ai Sfîntului Petru pe pămînt, vor trebui să plătească pentru una serie un fleac de 140 dolari — și aceasta loco, Panama. Prima parte a acestei emisiuni, formată din 12 valori, s-a pus în circulație; ea însăși nu poate fi procurată, după cum v-ați închipuit, la oficiile poștale din Panama. Acest apertiv de 12 „papi”, care costă numai 8 dolari, se poate găsi numai la sediul firmei Stampco din Tegucigalpa (deci capitala unei alte țări) sau la negustorii de timbre din S. U. A.

Apariția ei a coincis cu o serie de proteste ale diferitelor organizații filatelice, care în același timp avertizează colecționarii „de caracterul speculativ al emisiunii” și recomandă boicotarea ei. Un energetic protest a adresat Vaticanului și organizația religioasă „Sf. Gavril”, care acerut încetarea folosirii religiei ca pretext pentru asemenea afaceri.

Scandalul abia începe și drăgăsur, pe măsura apariției altor valori, el va lua amploare.

1	A	C	T	O	R	I	U	A	N	U	S								
2	C	O	R	A	N	D	R	O	N	A	O	A							
3	T	R	I	O		T	R	A	G	E	D	I							
4		T	E	K	T	R	A	L		R	U	S	A						
5	M	I	M		R	A	M		B	I	S	A							
6	I	N		T	U	R	A	N	I	C	E		E						
7	S	A			P	E	T	A	L	A		V	U						
8	A	U	T	A		N	S	E		N	G	R							
9	N	E			G	E		T	R	U	D	I							
10	T	R		B	A	L	E	T		I	C	E	B						
11	R	O	L	U	R	I		P	A	S	I	V	I						
12	O	V	A		T	E	X		T	C	I	D							
13	P		S	P	A	H	A	F	U	C	I	L	E						

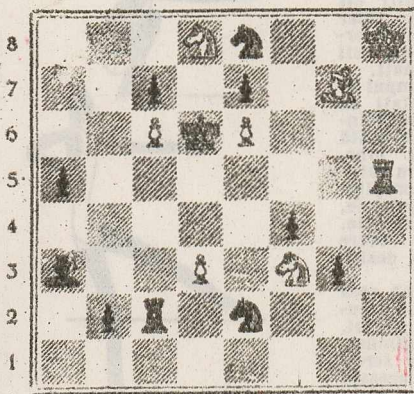
TEATRUL

ORIZONTAL: 1) Omul cu o mie de vieți (pl.) — Stradă pe care e situat un teatru bucureștean. 2) Element important în teatrul antic — Celebă tragedie a lui Racine (subiect tratat și de Euripide). 3) Apare la teatrul de estradă — Gen al literaturii dramatice (pl.). 4) Relativ la teatru — „Chestiunea...”, cunoscută piesă de Konstantin Simonov. 5) Comedie cu gesturi, la romani — Creangă — A aplauda, cerînd repetarea unei tirade, unui monolog etc. 6) „Iphigenia... Aulida”, temă tratată în tragedia de Euripide și Racine — Din Turan (adj. masc. pl.). 7) O piesă... sub tipar! — O parte din „Macul Roșu” sau din „Floarea de piatră” — Vasile Ursu. 8) Refren la legănat — Provincie în Japonia (și în... culise!) — Vapor ce plutește în aer! 9) Rfu hănănean — George Calboreanu — A munci din greu. 10) În antrac! — „Coppella”, „Harap alb”, „Fintina din Băncăral” etc. — Institut de învățămînt superior. 11) Sînt distribuite de rezizori — Inactivi. 12) Pui în trecut! — Se marchează înainte de intrarea în scenă — Cea mai cunoscută dintre tragediile lui Corneille. 13) Personaj din „Regele petrece” („Rigoletto”).

1) Omul cu o mie de vieți (pl.) — Stradă pe care e situat un teatru bucureștean. 2) Element important în teatrul antic — Celebă tragedie a lui Racine (subiect tratat și de Euripide). 3) Apare la teatrul de estradă — Gen al literaturii dramatice (pl.). 4) Relativ la teatru — „Chestiunea...”, cunoscută piesă de Konstantin Simonov. 5) Comedie cu gesturi, la romani — Creangă — A aplauda, cerînd repetarea unei tirade, unui monolog etc. 6) „Iphigenia... Aulida”, temă tratată în tragedia de Euripide și Racine — Din Turan (adj. masc. pl.). 7) O piesă... sub tipar! — O parte din „Macul Roșu” sau din „Floarea de piatră” — Vasile Ursu. 8) Refren la legănat — Provincie în Japonia (și în... culise!) — Vapor ce plutește în aer! 9) Rfu hănănean — George Calboreanu — A munci din greu. 10) În antrac! — „Coppella”, „Harap alb”, „Fintina din Băncăral” etc. — Institut de învățămînt superior. 11) Sînt distribuite de rezizori — Inactivi. 12) Pui în trecut! — Se marchează înainte de intrarea în scenă — Cea mai cunoscută dintre tragediile lui Corneille. 13) Personaj din „Regele petrece” („Rigoletto”).

SAH SAH SAH

PROBLEMA DE B. GHEBELT
Locul IV în al IV-lea Campionat mondial de compoziție, 1957.

MAT ÎN 3 MUTĂRI
(Alb: Rh8, Th5, Ng7, Cd8, Cf3, Pp.c6, d3, e6. Negru: Rd6, Tc2, Na3, Ca8, Ce2, Pp.a5, b2, c7, e7, f4, g3)

SOLUȚIA PROBLEMEI DIN CRONICA PRECEDENTĂ. Soluția este 1. De8-e4 cu amenințarea 2. Dg4+ T:g4 3. Cg3 sau Cg7 mat. Survin următoarele variante: 1... T:h2 2. Cr7+D : g7 3. Df3 mat; 1... Ce3 2. D : h4+T : h4 3. Cg3 mat; 1... g : f5 2. De8+Tg6 3. T : f5 mat.

ATAÇ PE FLAN-CUL DAMEI. APĂRAREA NIMZOVICI.
Alb: Van den Berg Negru: Teschner. Jucată în meciul Olanda-Germania, 1957 (8: 12). 1.d4 Cf6 2.c4 e6 3. Cc3 Nd4 4. e3 b6 5. Cge2 Na6 (Mutarea marelui maestru Bronstein) 6. a3 N : c3+ 7. C : c3 d5 8. b3 0-0 9. Ne2 d : c4 10. b : c4 Cc6 11. a4 Dd7 12. Cb5 Ca5 13. 0-0 (În partida a 15-a a meciului pentru campionatul mondial, Botvinnik a jucat contra lui Smislov 13. Nb2 Ca5 14. Dc2 c6 15. Ca3 etc. cu joc egal) 13... c6 14. Ca3 c5 15. Nb2 (Mai bine decît 15. Cb5 c : d4 16. e : d4 Tfc8!) 15... Dd7 16. Dc2 Nd7 17. Tfd1 Tfd5 18. f3 Tac3 19. Nf1 h6 20. Td2? (O greșală care permite negrului să înceapă atacul pe flancul damei) 20...

AGATUL din SURDO

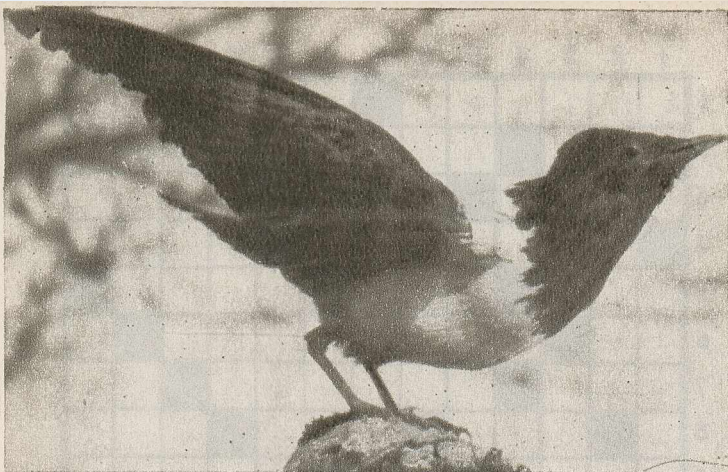
În localitatea Surdo din Gruzia au fost descoperite bogate zăcăminte de agat — un mineral care se caracterizează printr-o mare duritate.

În general agatul este de culoare neagră. Dar aci există pietre de agat cu cele mai variate culori — de la galbenul-chihlimbariu pînă la albastrul-violet.

Agatul se pretează la o prelucrare extrem de fină: se pot confecționa dintr-insul piese, uneori de mărimea unei gămeții de ac, foarte prețioase pentru aparatele de precizie.

La carierele din Surdo, se lucrează intens, sfîrșindu-se bazaltul în crăpăturile căruia se află agat.

Lăcustarul

UN OASPETE RAR ȘI FOLOSITOR

Lăcustarul (*Pastor roseus*) este o rudă a graurului și se recunoaște ușor prin coloritul penajului său. Capul, gâtul, aripile și coada îi sînt negre iar spina și partea ventrală au o delicată nuanță roz. Pasăre migratoare, ea poate fi întâlnită din august pînă în aprilie, în regiunile tropicale ale Asiei, iar în apropierea epocii de cîmbărire, pornește în migrații spre nordul Africii, Europa și o bună parte din Asia. Spre deosebire de celelalte păsări migratoare, lăcustarul nu revine în același loc pentru perioada reproducerii, doi ani la sir.

Primele indicații asupra acestei păsări la noi în țară datează din anul 1800. În Ardeal apariția ei a fost semnalată numai de 60 de ori, pînă în 1940. În restul țării ea a fost pomenită și mai rar.

Și iată că, în vara anului 1955, cu ocazia unor cercetări științifice făcute în Dobrogea, s-a descoperit o colonie de peste 1000 de lăcustari care își alese-

seră golurile din stîncile ce împrejmuiseră peștera de la Gura Dobrogei, pentru construirea cuiburilor.

Lăcustarul, acest oaspete rar al țării noastre, este o pasăre foarte interesantă. Cele cinci-gase ouă din fiecare cuib sînt ciocite 15 zile și pușorii care lea sînt hrăniți de amîbii păriați, cu lăcuste și larve de fluturi, timp de 24-26 e zile. Această hrănire febrilă începe zilnic la răsăritul soarelui și se termină în amurg. Calculîndu-se numărul de lăcuste și larve aduse la toate cuiburile coloniei, în timpul celor 25 de zile cît durează creșterea puilor în cuib, s-a constatat că aceste păsări folositoare distrug într-o asemenea scurtă perioadă, aproximativ 2.100.000 de lăcuste și 1.000.000 larve de fluturi. Dacă la aceasta se mai adaugă și hrana adulților și a puilor, după părăsirea cuiburilor, ne putem da seama ce cantitate imensă de insecte dăunătoare distrug aceste minunate păsări, care, din păcate, ne vizitează atît de rar...

Sfaturi practice

PENTRU CEI CE SE AFLĂ LA ODihnă

Dacă vă aflați la odihnă, căutați să profitați cît mai mult de zilele de concediu pe care le aveți. Trebuie să știți că o lună de odihnă bine folosită vă prelungeste cu mulți ani tineretea și vigoarea. Cum să folosiți mai bine această lună de odihnă? Iată cîteva sfaturi practice:

● În primul rînd, trebuie să știți că aerul curat și, mai ales, cel de munte este ca un vin bun: îți dă o senzație de amețeață plăcută, face circulația sîngelui mult mai activă și, în consecință, obosește. Nu măriți, deci, această oboseală cu eforturi suplimentare. Mai ales în primele zile, cînd oboseala e mai accentuată, căutați să dormiți cît mai mult — dacă se poate, chiar 10-12 ore pe noapte. Nu pierdeți nopți și nu faceți excursii de performanță. Nu fumați.

● Cei puțin pentru timpul acesta de odihnă renunțați la țigară și lăsați corpul să se dezintoxice. Aerul curat face poftă de mîncare. Hrăniți-vă bine, dar nu exagerat și nu cu mîncăruri grele. Preferați cruditățile, legumele verzi, salatele, peștele, lactatele și fructele. Și din acest punct de vedere corpul are nevoie de o dezin-toxicare.

● Faceți în această lună ceea ce probabil că nu faceți cu regularitate în tot cursul anului, adică un exercițiu de gimnastică, dimineața, în fața ferestrei deschise. Începeți această gimnastică printr-un exercițiu de respirație. Cu corpul perfect vertical, cu mințile în solduri, expirați profund cît numărați în gînd pînă la 4. Respirați apoi cît numărați pînă la 6. Repetați exercițiul de 10-15 ori.

Începeți apoi exercițiul de gimnastică. În aceeași poziție verticală, lăsați mințile în via de-a lungul corpului și ridicați-vă de 10-15 ori pe virtul picioarelor. Ridicați brațele în față și lăsați-vă pe genunchi, sprijiniți numai în virtul picioa-

relor. Ridicați-vă printr-un salt pe piciorul drept, cu mina stîngă în sold, iar cu cea dreaptă și cu piciorul stîng întinse în față. Repetați de 4 ori acest exercițiu. Culcați-vă apoi pe spate și, sprijinindu-vă torsul în coate, executați „foarfece” în aer, cu picioarele.

Veți vedea ce înviorați vă

SATURNISMUL

Atunci cînd în organism pătrund plumb metalic sau diferite săruri ale acestuia, se produce o intoxicație. În vechime plumbul era înfăși-gat, în cărțile alchimistilor, prin semnul lui Saturn. De aici, denumirea de saturnism dată bolii provocate de plumb și de compuzii săi.

Cum poate ajunge plumbul în organism? Sub formă de praf foarte fin sau de fum, format prin condensarea vaporilor care se degajă atunci cînd se topește plumbul. Căile de pătrundere în organism sînt diferite. Mai tînti, gura. Pe aici plumbul ajunge în organism atunci cînd nu se respectă regulile de igienă individuală, de pildă, atunci cînd cei care a manipulat plumbul mîntîncă sau jumează fără să-și spele minile sau să-și clătească gura.

O altă cale prin care plumbul poate să răzbească în corp este cea respiratorie. Fumul, vaporii sau particulele foarte fine de praf de plumb (care au dimensiuni chiar mai mici decît un micron, adică o miime de milimetru) pătrund în plămîni o dată cu aerul inspirat. Această cale este cea mai periculoasă, intrucît suprafața prin care plămînul iese în contact cu aerul inspirat este foarte mare.

În sfîrșit, cea de-a treia cale de pătrundere este pielea. Pielea sîndtoasă constituie de fapt o barieră de netrecut pentru plumb și pentru compuzii săi insolubili. Dacă însă pielea prezintă mici răniri sau zgîrleturi, plumbul poate trece prin acestea, sub orice formă.

După ce a ajuns în organism, plumbul se dizolvă în sînge și circulă prin corp. O parte din el se elimină prin intestin și rinichi, uneori și prin transpirație ori salivă. O altă parte, însă, rămîne în corp.

Dezlegarea locului apărut în numărul trecut: „TOPIRCEANU” în silabe

1. NEOLOGISME
  2. OTILIA
  3. ACCELERATUL
  4. PARODIE
  5. TIGANII
  6. EPILOG
  7. DUMINICA
  8. EPISODURILE
  9. MINULESCU
  10. ARGHEZI
  11. IBRĂILEANU
- „Dar din-atunci la judecată/Pe trepidul tău barbar/Cu fruntea-n mînă răzîmătată/Ai adormit, sărman cîzmar”. (NOAPTE DE MAI)

veți simți toată ziua, după acest exercițiu.

Obişnuindu-vă, veți continua acest exercițiu și după întoarcerea din concediu și aceasta nu va fi decît în folosul dv.

● Și acum, un ultim sfat, pentru femeile care se vaită că vîntul și soarele le ridează fața: Cluptii ușor, cu virtul degetelor, ridurile, înalte de culoare. De patru-cinci ori în fiecare loc. Sau aplicată, timp de zece minute, o mască astfel preparată:

Țiași un măr în bucățele, lăsați-l să fiarbă în puțin lapte pînă ajunge la consistența unui piureu. Aplicați acest piureu pe porțiunile ridate. După zece minute, ștergeți cu apă de trandafiri.

În ceea ce privește plumbul rămas, atunci cînd este în cantitate mică, el poate fi transformat în substanțe nevătămătoare. În această privință ficatul are un rol foarte însemnat. Cînd, însă, datorită lipsei măsurilor de igienă, în organism continuă să pătrundă zilnic noi cantități de plumb, ele nu mai sînt eliminate, nici neutralizate, ci se depun în diferite organe, producînd îmbolnăviri.

În prima perioadă — de absorbție — plumbul se adună în corp fără să se constate vreun semn exterior. În perioada de impregnare, care urmează apoi, el se depune în diferite organe și în special în oase, de unde poate să intre din nou în circulație, provocînd crize.

În sfîrșit, în ultima perioadă, cea de intoxicație, boala este constituită și se manifestă prin diferite semne. De obicei, apare mai tînti o dungă de culoare cenușie-albăstrie pe marginea gingiei. Mîinile încep să tremure, această manifestare fiind însoțită uneori de mișcări involuntare ale mușchilor feței.

Cel mai important dintre semnele timpurii ale acestei boli este culoarea caracteristică a feței: palidă, cenușie, cu o nuanță spre gălbui. Albul ochilor prinde o colorație galben-deschisă. Se ivesc apoi și alte simptome: anemie, tulburări nervoase, prezența anumitor substanțe în urină etc.

Mai tîrziu se ivește semnul cel mai caracteristic al saturnismului: colica plumbului; timp de 8-10 zile, bolnavul are dureri violente în abdo-

men, însoțite de constipație și adeseori de vărsături.

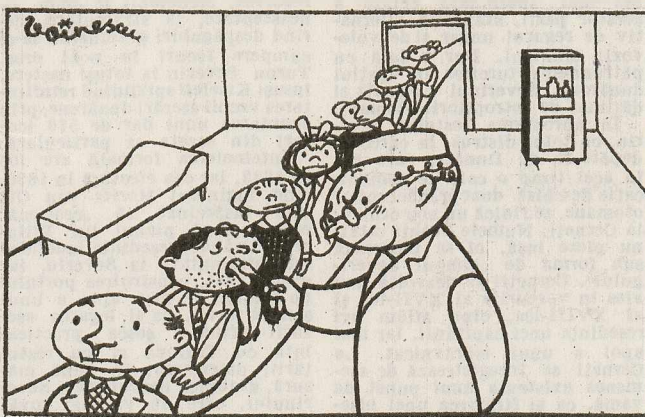
Pentru tratamentul saturnismului există astăzi metode care dau rezultate bune. Lucrul cel mai important este însă să se împiedice ivirea bolii.

Dintre măsurile pentru prevenirea intoxicațiilor, trebuie să amintim în primul rînd măsurile tehnice care au ca scop să înlăture acțiunea vătămătoare a plumbului: mecanizarea proceselor tehnologice în care se folosește plumbul; realizarea unor instalații care să absoarbă vaporii și pulbera de plumb etc.

Urmează apoi măsurile igienice, care se referă la întreținerea încăperilor de muncă, înzestrarea muncitorilor cu echipament de protecție și asigurarea condițiilor necesare pentru păstrarea igienei corpului. De asemenea, pentru prevenirea îmbolnăvirilor, trebuie să se facă examene medicale periodice la intervale de 3 sau 6 luni, pentru ca primele semne de îmbolnăvire să poată fi descoperite din timp.

Pe lîngă măsurile arătate mai sus, în țara noastră legislația muncii prevede o serie de măsuri juridico-sociale care au drept scop să se obțină o creștere a rezistenței organismului celor ce muncesc cu plumb. Printre acestea, se numără concediile suplimentare de odihnă, interzicerea muncii în mediul cu plumb a femeilor gravide, a celor care alăptează și a tinerilor sub 16 ani, acordarea de alimente de protecție gratuite etc.

dr. Petre IIESCU

Consultație pe bandă rulantă, sau visul unora dintre medicii de policlinică.

Desen de George VOINESCU

UNIFORME SCOLARE *de lînă și bumbac se găsesc la*

Magazinele de Confeccțiuni

PENTRU SALARIAȚI VÎNZAREA SE FACE ȘI CU PLATA ÎN R

ÎN JURUL GLOBULUI

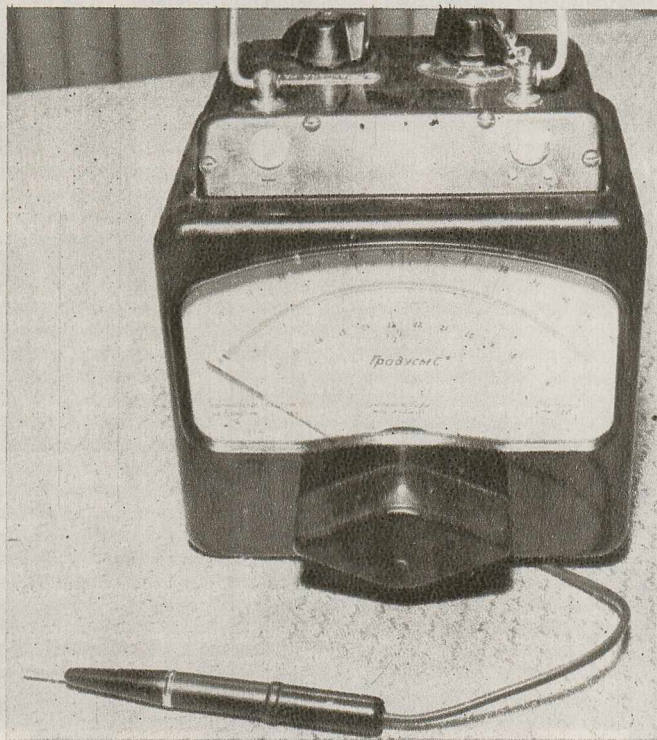
GONG!

PUBLICUL AFLAUDĂ...
 ● bogatul repertoriu pe care și-l propune Teatrul Armatei din Moscova pentru noua stagiune. El cuprinde, printre altele, o dramăizare a vestitului roman „Pământ deselent” de Solohov, pe care o va regiza A. Satrin, decorator fiind N. Șifrin; de asemenea e prevăzută și o piesă nouă. Inspirată din eroicele fapte ale marinarilor, din timpul ultimului război, pe care a scris-o de curând I. Stok și a cărei punere în scenă o vor semna regizorii Tunkel și A. Popov.
 ● decernarea premiului „Albert Einstein” pentru realizări excepționale în domeniul artei, reputatului actor american Paul Muni, care a realizat, pe scenă ca și în film, o bogată galerie de roluri de neuitat, ca „Scarface”, „Sint un evadat”, „Zola” și „Pasteur”.
 ● deschiderea unui teatru în aer liber la Roma, în incinta vechiului coliseu roman de la Ostia. Compania, condusă de regizorul Luigi Squarzi, a prezentat un ciclu de piese clasice, printre care „Gemenii” lui Plaut și „Adunarea femeilor” de Aristofan, ce s-au bucurat de mare succes.

PUBLICUL CRITICĂ...
 ● interpretarea dată de actorul de film Tyrone Power rolului principal din piesa „Discipolul diavolului” de Shaw, pe scena teatrului new-yorkez „Winter Garden”. Critica a subliniat că actorul a făcut din Richard un „star” hollywoodian, în loc să dezvăluie mișcătoarea satiră a comediei marelui scriitor irlandez.
 ● tentativele teatrului londonez Old Vic de a prezenta piesele lui Shakespeare în diferite formule „originale”. Astfel s-au succedat, la mică distanță, premiera „Doi tineri din Verona” în decoruri și costume din epoca romantică byroniană și „Troilus și Cressida” în ambianța societății engleze din timpul lui Eduard al VII-lea, adică de la începutul veacului nostru. Și într-un caz, și în celălalt, deplasarea într-un alt cadru istoric s-a făcut în detrimentul idelilor și spiritului shakespearian.
 ● indiferența conducerii sindicatului actorilor parizieni față de alarmanta creștere a șomajului în teatru. 5 petiții semnate de 150 de actori, printre care Pierre Brasseur, Fernand Gravey, Simone Signoret, Yves Montand, Edwige Fenech, oere aplicarea unei energice poziții pentru redresarea situației.

GONG!

LA ST. GALL, ÎN ELVEȚIA, o avalanșă a distrus un șantier de construcție, îngropând sub dărâmturi cincii muncitori. Trei dintre ei au fost salvați, iar trupurile celorlalți doi sînt căutate cu ajutorul cînelui Clogo, dressat special pentru accidente provocate de avalanșe.

ATENȚIUNE, MEDICI! În Uniunea Sovietică a început construirea acestui nou tip de termometru: electrotermometrul pentru măsurarea temperaturii diferitelor părți ale corpului omenească. Noul aparat de mare precizie înregistrează temperatura în numai 10-30 secunde.

44.500 DE CHI-BRITURI ȘI 3360 DE ORE DE MUNCĂ s-au fost necesare realizării fotografiei Jacques Grognet pentru a construi macheta celebrei catedrale din Vernon (Franța), ce datează din secolul al XII-lea.

HELEN este o girafă nepoliticoasă, care abuzează de superioritatea sa fizică asupra vecinilor ei din grădina zoologică din Whipnade, pentru a le consuma acestora ratiile de nutreț.

„BALETUL FOTBALISTIC”. Opera din Stockholm a morțat, cu prilejul celei de-a 50-a aniversări a Federației de Fotbal Amator din Suedia, acest balet plin de... dinamism sportiv.

BAL MASCAT? Nu, nicicum. Este „moda anului 1958” — după vîrerea unor creaturi de modele din Paris: „Alimp” și „practica” și „estetică”. Ce credeți?

LA EXPOZIȚIA DE ELECTRONICĂ, Pavilionul sovietic la cea de-a IV-a Expoziție Internațională de electronică de la Roma a cunoscut o mare afliuență de vizitatori. Iată, în fotografie, un tehnician sovietic dînd explicații unei tinere vizitatoare, asupra unei machete.

MODELE NOI. În cadrul campaniei de întreținere a materiei rîzboinice și pentru mărirea beneficiilor diferitelor firme comerciale, oțiva pseudosavanti americani „inventează” mereu altele și alte modele de haine de protecție împotriva... radițiilor bombelor atomice sau cu hidrogen. Fotografia alăturată reprezintă unul din tipurile cele mai... „garantate” și mai... „cochete”.

REDACȚIA: BUCUREȘTI, Piața Științei, Casa Poștală 3507 of. 33, Tel. 7.60.10 Int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR 2 luni: 38 lei, 6 luni: 70 lei, un an: 72 lei

PUBLICITATEA: Telefon 7.60.10 interior 1786. Manuscrisurile nepublicate nu se înapoiază. Tipărită la Combinatul Poligrafic Casa Științei „I. V. Stalin”.

IRA MURCHINSON VORBESTE CITITORILOR NOSTRI

Darinta de a afla mai din timp parerile lui Ira Murchinson, recordmanul mondial la 100 m plat, despre Campionatele Internationale de Atletism ale R.R.R., la care va lua si el startul, ne-a indemnat sa nu mai asteptam sosirea sa in Bucuresti, ci sa-l chemam la telefon la Paris, la Residence Universitaire de la Antony, unde se afla impreună cu ceilalti participanti la Jocurile Universitare. Iata textul convorbirii telefonice avute cu celebrul atlet.

— Va rugam sa ne spuneti citeva cuvinte pentru cititorii revistei „Flacara” in legatura cu Campionatele Internationale de Atletism.

— Transmiteti-le, va rog, ca sint extrem de nerabdatori sa concurez pe pista stadionului din Bucuresti, despre care am auzit ca este excelenta si, fireste, mult superioara aceleia de aici, de la Charlely, cu care nu m-am putut acomoda de loc.

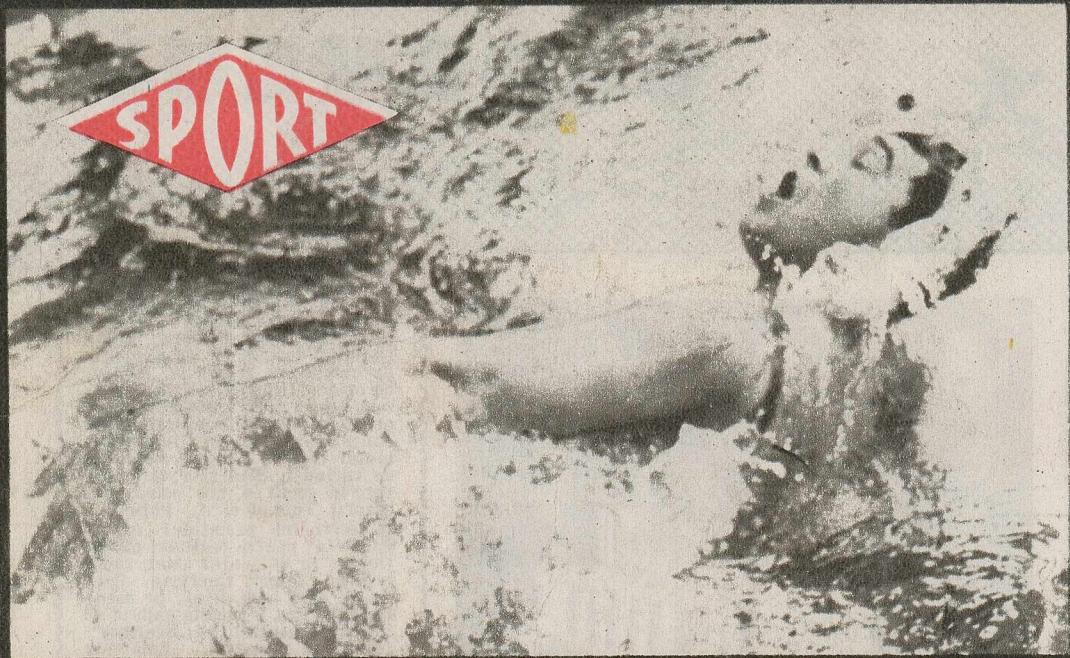
— Este o pista mare!

— Da foarte fragila. In plus, am fost cu totii dezamajajati de ploaia si vintul puternic, iar eu personal nu suportam prea bine frigul. Sper ca la Bucuresti vom avea parte de timp frumos. Aceasta, fiindca doresc sa confirm in fata spectatorilor romini recordul meu pe 100 m.

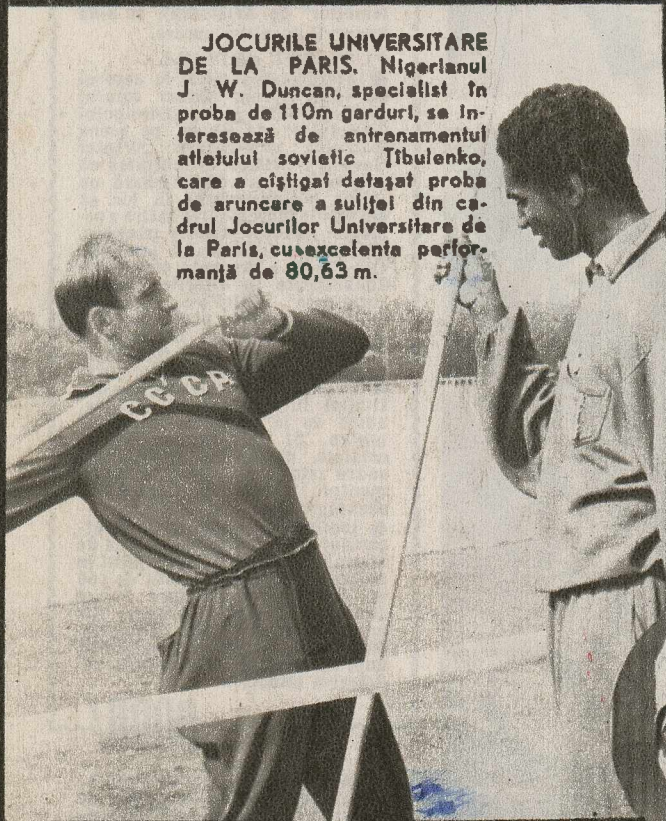
Si Ira Murchinson ne spune ca doreste aceasta mai ales fiindca prietenul si colegul sau de universitate, Will Williams, celalalt atlet american de culoare, co-recordman la 100 m, i-a povestit de la trecuta editie a Campionatelor Internationale ale R. P. R. numai lucruri bune despre publicul roman, despre minunatul stadion al Republicii, despre aceasta tara frumoasa si ospitaliera.

— Da, sint convins ca la Bucuresti voi intilni multi prieteni si tin cu tot dinadinsul sa nu-i dezamagesc la capitolul zelului de secunda.

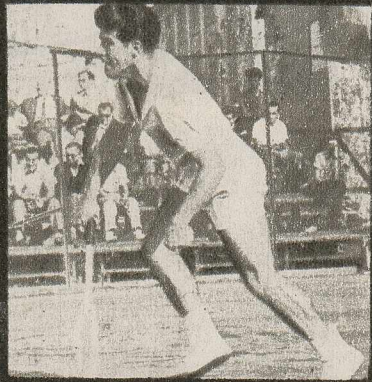
— Acestea au fost cuvintele de inchelare ale celui care dus recordul mondial de 100 m plat la acea cifra de noua crezut: 10,1 sec.

NOU RECORD EUROPEAN In cadrul unui concurs de natatie desfasurat in piscina Brach de la Monte-Carlo inotatorul francez Guy Monserret a reusit sa realizeze cu timpul de 9.28.6 un nou si valoros record european in proba de 800 m liber.

JOCURILE UNIVERSITARE DE LA PARIS. Nigerianul J. W. Duncan, specialist in proba de 110m garduri, se intereseaza de antrenamentul atletului sovietic Tibulenko, care a castigat detasat proba de aruncare a sulitelor din cadrul Jocurilor Universitare de la Paris, cu o excelenta performanta de 80,63 m.

O AUTENTICA SPERANTA A TENISULUI La campionatele republicane de tenis finarul jucator Bardan a obtinut o frumoasa victorie in fata experimatului Marin Viziru.

LA CAMPIONATELE REPUBLICANE de natatie Heidi Rotsching a castigat in proba de 100m liber stabilind si un nou record republican de 1.100.10.0 (medalion).

O fotografie de la celalalt capat al tirului telefonic: Stanley, specialist in proba de 400 m plat, luind masa impreună cu recordmanul mondial Ira Murchinson.

CONCURSUL HIPIC INTERNATIONAL In frumoasa sală de concurs internațională de hipism desfasurata in Bucuresti, calare roman Gheorghita Antohi s-a clasat pe primul loc in proba obstacole nenumarate.